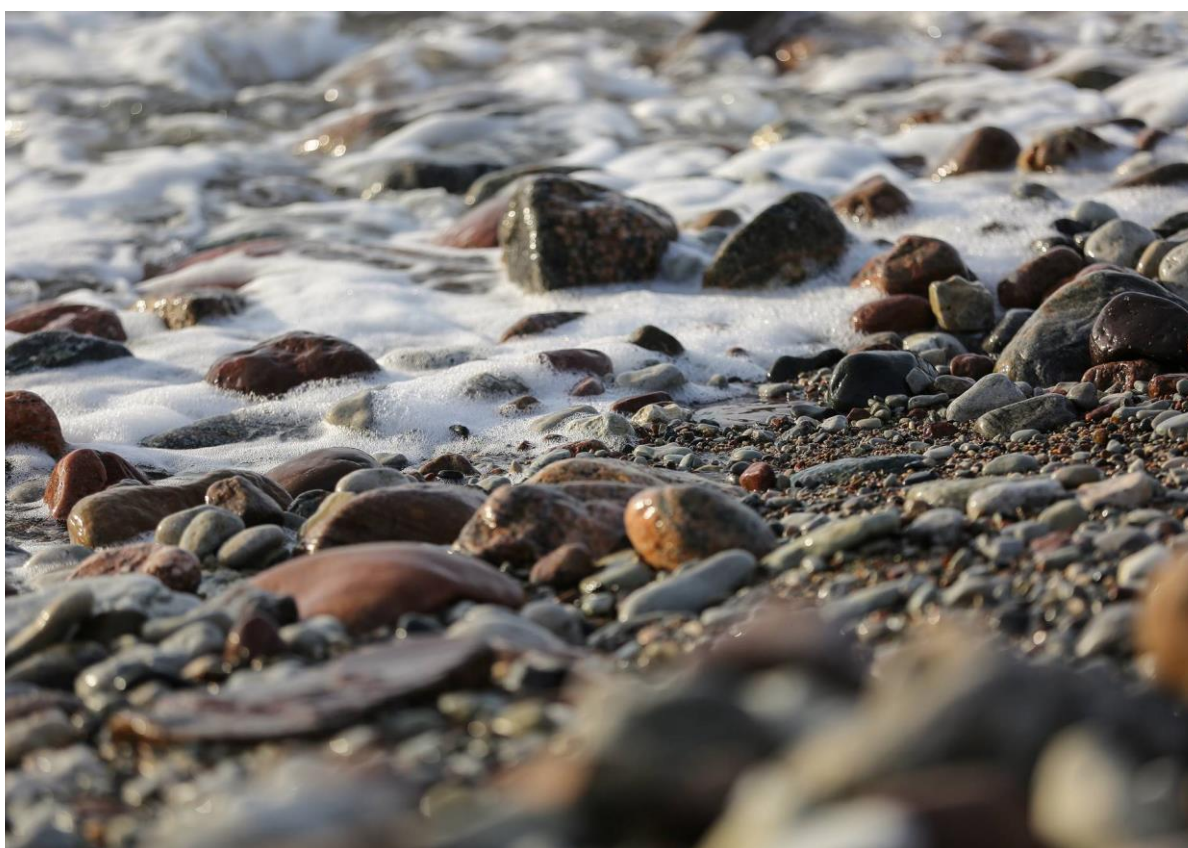

Plan przywrócenia źródeł utrzymania

Morska farma wiatrowa Baltica 2

Opracowanie	Status	Data wydania
Zespół projektowy	Do publikacji	marzec 2026 r.

Spis treści

Spis rysunków	5
Wykaz tabel	6
Wykaz skrótów.....	8
1 Podsumowanie	10
2 Kontekst projektu.....	12
2.1 Poprzednie etapy	12
2.1.1 Ramowa struktura przywracania utraconych źródeł przychodu.....	12
2.1.2 Strategia nabywania gruntów	12
2.1.3 Ewolucja przepisów krajowych i potrzeba TCS.....	12
2.2 Cele planu LRP	13
2.3 Opis projektu.....	14
2.3.1 Lokalizacja	14
2.3.2 Podstawowe dane dotyczące projektu	14
2.4 Metodologia i ograniczenia niniejszego LRP.....	17
3 Ramy prawne.....	18
3.1 Wymogi międzynarodowych instytucji finansowych – EBRD i IFC.....	18
3.2 Przepisy UE (ocena oddziaływania na środowisko i konsultacje społeczne).....	19
3.3 Prawo polskie.....	20
3.3.1 Pozyskiwanie pozwoleń na budowę na morskich farm wiatrowych.....	20
3.3.2 Proces OOŚ i związane z nim konsultacje społeczne.....	20
3.3.3 Ocena skutków społecznych.....	23
3.3.4 Wyłączenie gruntów i związane z tym odszkodowania	23
3.3.5 Tymczasowe zajęcie.....	26
3.3.6 Odszkodowanie dla rybaków	27
3.4 Analiza luk.....	29
3.5 Wydane decyzje administracyjne.....	33
4 Podstawowe zasady przyjęte w LRP	40

5	Wpływ projektu – część lądowa	42
5.1	Bazowe warunki społeczno-gospodarcze	42
5.1.1	Metodologia	42
5.1.2	Granice administracyjne	44
5.1.3	Podsumowanie kluczowych ustaleń	45
5.1.4	Dane demograficzne regionu	46
5.1.5	Charakterystyka gospodarcza regionu	46
5.1.6	Zagospodarowanie terenu i własność gruntów w regionie	47
5.1.7	Kwestie płci i grupy szczególnie wrażliwe	48
5.2	Wpływ projektu na grunty i źródła utrzymania	49
5.2.2	Linia LSE	51
5.2.3	Zasilanie awaryjne	52
5.2.4	Wpływ na społeczności	59
5.3	Konsultacje z zainteresowanymi stronami dotyczące oddziaływania na lądzie	60
5.4	Podsumowanie oddziaływania na grunty	62
5.5	Podsumowanie stanu nabycia gruntów i wypłaty odszkodowań	71
5.6	Minimalizacja oddziaływania	72
5.7	Zgodność z ESR5/PS5 i zaleceniami dotyczącymi audytu lądowego	72
6	Odszkodowania – na lądzie	76
6.1	Kryteria kwalifikowalności	76
6.2	Matryca uprawnień	76
6.3	Zasady wyceny	79
6.3.1	Podstawa prawna	79
6.3.2	Podejście do wyceny	79
6.3.3	Odszkodowanie za utratę dochodów	82
7	Wpływ projektu – część morska	83
7.1	Zajęte kwadraty połowowe i ich znaczenie dla rybołówstwa	83
7.2	Określenie portów objętych zakresem projektu	85
7.3	Rybołówstwo i techniki połowowe (w tym wędkarstwo)	85
7.3.1	Ogólna sytuacja	85
7.3.2	Flota rybacka	86
7.3.3	Statki rybackie	87
7.3.4	Techniki połowowe	88
7.3.5	Członkowie załogi	88
7.4	Wpływ projektu na połowy	89
7.5	Dane społeczno-ekonomiczne	92
7.5.1	Metodologia	92
7.5.2	Kontekst społeczno-gospodarczy	92

7.5.3	Socjoekonomiczna sytuacja bazowa gospodarstw domowych, które mogą zostać dotknięte zmianami	93
7.5.4	Dane z badań dotyczących rybołówstwa i łowisk	108
7.6	Podsumowanie wpływu na rybołówstwo i rybaków.....	118
7.7	Minimalizacja wpływu.....	121
8	Odszkodowania – morskie.....	123
8.1	Prezentacja Systemu Rekompensat Przejściowych (TCS)	123
8.2	Metodologia opracowania TCS.....	123
8.2.1	Statki rybackie	124
8.2.2	Statki wędkarskie.....	125
8.2.3	Proces opracowywania TCS i związane z tym konsultacje	125
8.3	Kwalifikowalność	127
8.3.1	Ogólne	127
8.3.2	Kategorie i kryteria kwalifikowalności.....	128
8.4	Tabela uprawnień.....	129
8.5	Proces TCS	135
8.5.1	Przegląd.....	135
8.5.2	Spis PAP.....	136
8.5.3	Etap trzeci (IV kwartał 2025 r. – II kwartał 2026 r.)	137
8.5.4	Wyniki spisu	137
8.6	Środki przywracające źródła utrzymania dla członków załogi (obecnie rozważane)	139
8.6.1	Dodatkowe wsparcie dla społeczności.....	139
8.6.2	Dodatkowe odszkodowanie dla członków załogi	140
8.6.3	Indywidualne wsparcie w zakresie przekwalifikowania.....	141
8.6.4	Dodatkowe wsparcie indywidualne dla osób szczególnie narażonych.....	142
8.7	Dalsze kroki.....	142
9	Zaangażowanie zainteresowanych stron i rozpatrywanie skarg	143
9.1	Zaangażowanie interesariuszy	143
9.1.1	Zasady i kluczowe metody	143
9.1.2	Proces konsultacji: PAP na lądzie	143
9.1.3	Proces konsultacji: morskie PAP	144
9.1.4	Przyszłe konsultacje dotyczące LRP	145
9.1.5	Ujawnianie informacji	145
9.2	Mechanizm rozpatrywania skarg	146
10	Monitorowanie.....	148
10.1	Monitoring wewnętrzny	148
10.1.1	Zasady	148
10.1.2	Monitorowanie wewnętrzne – raport z realizacji.....	149

10.1.3	Monitoring wewnętrzny – dodatkowe badanie	149
10.2	Monitoring zewnętrzny	150
10.2.1	Wskaźniki monitoringu zewnętrznego:.....	150
10.2.2	Półroczny monitoring kredytodawcy	150
10.2.3	Audyt końcowy.....	150
10.2.4	Sprawozdawczość i zarządzanie adaptacyjne	151
11	Harmonogram wdrażania LRP	152
12	Źródła	156
12.1	Dokumenty dla inwestorów.....	156
12.2	Inne dokumenty	156
12.3	Źródła internetowe	159

Spis rysunków

Rys.1	Lokalizacja projektu (Źródło: Inwestor).....	14
Rysunek2	Infrastruktura przyłączeniowa OWF Baltica 2 – ławka kablowa i stacja lądowa	45
Rys.4	Lokalizacja morskiej farmy wiatrowej Baltica 2 i powiązanej z nią infrastruktury morskiej na tle kwadratów połowowych Źródło: opracowanie własne na podstawie danych inwestora.....	84
Rys. 5 .	Analiza wieku i płci (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety).....	95
Rys. 6 .	Miejsce zamieszkania (źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety).....	96
Rys. 7 .	Analiza umiejętności (źródło: własne badanie oparte na wynikach ankiety)	97
Rys. 8 .	Obecny zawód (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety)	98
Rys. 9 .	Wielkość gospodarstwa domowego (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety).....	99
Rys. 10 .	Osoby uzyskujące dochody w gospodarstwach domowych (źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety).....	100
Rys. 11 .	Osoby na utrzymaniu finansowym w gospodarstwach domowych (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety).....	100
Rys. 12 .	Główne źródło dochodów gospodarstw domowych (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety)	102
Rys. 13 .	Dodatkowe źródła dochodów gospodarstw domowych (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety)	103
Rys. 14 .	Miesięczny budżet gospodarstwa domowego na osobę (gospodarstwo wieloosobowe) (źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety).....	104
Rys. 15 .	Zmiany dochodów w ciągu ostatnich 5 lat (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety).....	105

Rys. 16 . Port rejestracji (źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety)	109
Rys. 17 . Porty cumowania (źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety)	109
Rys. 18 . Porównanie rybaków prowadzących połowy z rybakami przejeżdżającymi przez obszar Baltica 2 (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety)	110
Rys.19 . Odległość od brzegu (źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety)	111
Rys. 20 . Średnia liczba wypraw wędkarskich tygodniowo w ciągu ostatnich trzech miesięcy (źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety)	112
Rys. 21 . Średnia liczba rejsów połowowych tygodniowo w ostatnich latach (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety)	113
Rys. 22 . Średnia liczba rejsów połowowych tygodniowo w latach 2018–2024 (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety)	113
Rys. 23 . Długość statków (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety)	116

Wykaz tabel

Tabela1 Parametry planowanych morskich farm wiatrowych	14
Tabela2 Podsumowanie konsultacji społecznych	21
Tabela3 Analiza luk w polskim prawie w odniesieniu do PS5/ESR5	30
Tabela 1 Decyzje administracyjne dotyczące projektu4	34
Tabela5 Wykaz nieruchomości odcinka kablowego w obszarze przejścia przez linię brzegową	51
Tabela11 Działki rolne objęte zasilaniem awaryjnym 15 kV - confi	54
Tabela13 Podsumowanie oddziaływania na grunty lądowych elementów Projektu	63
Tabela14 Podsumowanie stanu nabycia gruntów	71
Tabela15 Przegląd zgodności	74
Tabela16 Matryca uprawnień	77
Tabela 17 Liczba statków rybackich zarejestrowanych w portach objętych badaniem (między Darłowem a Władysławowem) w 2025 r. według długości. Analiza własna na podstawie rejestru floty UE	86
Tabela 18 Liczba statków rybackich prowadzących połowy w kwadratach połowowych O6, N7, O7, L8, M8, N8 w latach 2014–2024 według długości. Analiza własna na podstawie danych CMR	86
Tabela 19 Szacowana liczba statków wędkarskich w portach, na które projekt może mieć wpływ w 2025 r. Na podstawie danych GIRM oraz badania Sotis Advisors dla planów długoterminowych (LRP) projektów Bałtyk II i III	87
Tabela 20 Liczba członków załogi, pracowników wynagradzanych i niewynagradzanych	88

Tabela 21 Tony ryb złowionych przez wszystkie zidentyfikowane porty, których dotyczy zmiana. Analiza własna na podstawie danych CMR.	89
Tabela 22 Wartość ryb złowionych przez wszystkie zidentyfikowane porty dotknięte problemem w cenach ryb z 2024 r. [w tysiącach PLN]. Analiza własna na podstawie danych CMR.....	91
Tabela 23 . Poziom wykształcenia (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety).....	96
Tabela 24 Status zatrudnienia (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety).....	98
Tabela 25 . Rodzaj statku (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników badania).....	114
Tabela 26 . Techniki połowowe (źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety).....	115
Tabela 27 Szacunkowa liczba statków, na które projekt może mieć wpływ.....	118
Tabela 28 Tony gatunków ryb złowionych przez statki rybackie na kwadratach L8, M8, N7, N8, O7, O6. Analiza własna na podstawie danych CMR.	119
Tabela 29 Liczba gatunków ryb złowionych przez statki wędkarskie w podrejonie ICES 25. Analiza własna na podstawie danych GIRM.....	120
Tabela30 Tabela uprawnień	130
Tabela31 Rozpatrywanie wniosków i wypłata odszkodowań.	135
Tabela32 Szacunkowa liczba statków rybackich i wędkarskich, których operatorzy mogliby skorzystać z przejściowego systemu rekompensat. Analiza własna.....	139
Tabela36 Harmonogram wdrażania LRP – część lądowa.....	152
Tabela37 Harmonogram realizacji programu LRP – część morska.....	154

Wykaz skrótów

Skrót	Wyjaśnienie
Morska Farma Wiatrowa Baltica 2	Planowana morska farma wiatrowa, opisana w rozdziale 1.2
BAP	Plan działania dla regionu Morza Bałtyckiego
CFP	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1380/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie wspólnej polityki rybołówstwa, zmieniające rozporządzenia Rady (WE) nr 1954/2003 i (WE) nr 1224/2009 oraz uchylające rozporządzenia Rady (WE) nr 2371/2002 i (WE) nr 639/2004 oraz decyzję Rady 2004/585/WE (Dz.U. L 354 z 28.12.2013, s. 22–61)
CMR	Centrum Monitorowania Rybołówstwa
CSO	Centralny Urząd Statystyczny
EBOR	Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju
Ocena oddziaływania na środowisko	Ocena oddziaływania na środowisko
Dyrektywa EIA	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko
Raport OOŚ	Raport z oceny oddziaływania na środowisko
EMFRA	Europejski Fundusz Morski, Rybołówstwa i Akwakultury
UE	Unia Europejska
GIRM	Główny Inspektorat Rybołówstwa Morskiego
ICES	Międzynarodowa Rada Badań Morza
IFC	Międzynarodowa Korporacja Finansowa.
IP	Infrastruktura przyłączeniowa
KE	Komisja Europejska
LPSSE	Lokalny system elektroenergetyczny
LRF	Ramy przywracania środków utrzymania
LRP	Plan przywrócenia środków utrzymania
LSE	Podstacje elektroenergetyczne
MIR	Morski Instytut Rybacki

Skrót	Wyjaśnienie
MSE	Podstacje morskie
MV	Średnie napięcie
KZPK	Koncepcja Zagospodarowania Przestrzennego Kraju
NPS	Krajowy System Elektroenergetyczny
OWF	Morska farma wiatrowa
PAP	Osoba dotknięta realizacją projektu
PE	Parlament Europejski
PL.POM	Plan zagospodarowania polskich obszarów morskich w skali 1:200 000
ESR5	Wymóg wykonawczy 5: Nabywanie gruntów i przymusowe przesiedlenia
PS5	Standard wykonania 5: Nabywanie gruntów i przymusowe przesiedlenia
PSE	Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.
PZPOM	Plan Zagospodarowania Przestrzennego Polskich Obszarów Morskich (Plan zagospodarowania przestrzennego obszarów morskich)
RAP	Plan działań przesiedleńczych
RES	Odnawialne źródła energii
RODO	Rozporządzenie (UE) 2016/679 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i swobodnym przepływem takich danych oraz uchylające dyrektywę 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)
SCP	Plan zaangażowania społecznego
SE	Sieć Energetyczna
SIA	Ocena wpływu społecznego
STECF	Komitet Naukowo-Techniczny i Ekonomiczny ds. Rybołówstwa przy Wspólnym Centrum Badawczym UE
TCS	Przejściowy system rekompensat dla operatorów statków
UOOŚ	Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

1 Podsumowanie

Plan przywracania źródeł utrzymania (LRP) został opracowany w celu zapewnienia pełnej zgodności z Wymaganiem Środowiskowym i Społecznym nr 5 (ESR5) EBOR, a także ze Standardem Operacyjnym nr 5 (PS5) IFC, gwarantując uwzględnienie w nim wszystkich elementów niezbędnych do zapewnienia ochrony i przywrócenia źródeł utrzymania osób dotkniętych realizacją projektu (PAP). Plan uwzględnia zarówno lądowe, jak i morskie aspekty projektu, zaś zastosowane w nim podejście zostało dostosowane do specyficznych warunków każdego z elementów.

Jeżeli chodzi o lądową część projektu, osoby dotknięte jego realizacją (PAP) zidentyfikowano w planie LRP przy zastosowaniu metody uwzględniającej lokalne normy kulturowe. Wzięto także pod uwagę to, że w przypadku tego rodzaju inwestycji (linie kablowe wymagające jedynie niewielkiego i krótkotrwałego zajęcia działek) bezpośrednio badania mogłyby zostać odebrane jako ingerencja w prywatność. Wobec powyższego, proces identyfikacji PAP przeprowadzono poprzez połączenie wywiadów przeprowadzonych w fazie negocjacji lokalnych inspekcji działek, na które projekt ma wpływ oraz analizy danych katastralnych. Takie podejście gwarantuje, że wszystkie osoby, których dotyczy projekt, zostaną właściwie zidentyfikowane, a ich obawy zrozumiane – zgodnie z wymogiem ESR5. Społeczno-gospodarczy stan wyjściowy dla części lądowej projektu określono przy zastosowaniu takich właśnie nieinwazyjnych metod, które wykorzystano w połączeniu z analizą danych społeczno-gospodarczych dla dotkniętego Projektem. Dzięki temu uzyskano wystarczające zrozumienie warunków, w jakich osoby potencjalnie dotknięte realizacją projektu (PAP) żyły przed jego rozpoczęciem, przy jednoczesnym poszanowaniu ich prywatności.

Oceniając potencjalny wpływ na źródła utrzymania, plan LRP stwierdza, że skutki wywłaszczenia gruntów w części lądowej są znikome. Strategia wywłaszczenia gruntów w ramach projektu, gwarantuje, że każde stałe lub tymczasowe zajęcie gruntu zostanie odpowiednio zrekompensowane, co nie spowoduje znaczącego wpływu na źródła utrzymania osób potencjalnie dotkniętych projektem (PAP). Wniosek ten jest zgodny z wymogami ESR5, które nakładają obowiązek przeprowadzenia dokładnej oceny potencjalnych oddziaływań oraz wdrożenia odpowiednich środków łagodzących. Projekt jest w pełni zgodny z wymogami ESR5/PS5. Wszystkie działania związane z nabyciem gruntów i wypłatą odszkodowań zostały przeprowadzone zgodnie z najlepszymi praktykami, a współpraca z osobami i społecznościami dotkniętymi projektem (PAP) była owocna. Na tym etapie nie są wymagane żadne działania naprawcze.

Jeżeli chodzi o część morską projektu, w LRP stwierdzono, że dokładny wpływ na źródła utrzymania rybaków będzie w pełni znany dopiero po określeniu przez Urząd Morski w Gdyni wyłączeń i ograniczeń obowiązujących w fazie budowy i eksploatacji projektu. W LRP przewiduje się konieczność przeprowadzenia szczegółowego badania społeczno-gospodarczego w celu ustalenia warunków bazowych dla osób i społeczności

dotkniętych projektem, przy czym należy zapewnić, aby badanie to zostało przeprowadzone z pełnym poszanowaniem ich prywatności i bez gromadzenia danych wrażliwych. Badanie to będzie miało zasadnicze znaczenie dla opracowania skutecznych środków kompensacyjnych, które zostaną zaprojektowane we współpracy z innymi deweloperami farm wiatrowych w regionie w celu zapewnienia spójności i sprawiedliwości rozwiązań stosowanych na całym obszarze..

W LRP podkreślono również znaczenie zaangażowania poszczególnych interesariuszy, co stanowi kluczowy aspekt wymogu ESR5. W przypadku części lądowej, zaangażowanie takie uzyskano poprzez wywiady przeprowadzane w fazie negocjacji, co pozwoliło osobom potencjalnie dotkniętym projektem (PAP) na wyrażenie ich obaw w sposób, który wydawał się mniej inwazyjny. W przypadku części morskiej projektu, bieżące zaangażowanie rybaków gwarantuje uwzględnianie ich opinii przy opracowywaniu środków łagodzących i kompensacyjnych. Ów ciągły dialog ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia wrażliwości LRP na potrzeby społeczności dotkniętych Projektem (PAP) przez cały cykl jego życia.

W odniesieniu do monitorowania i oceny, LRP ustanawia ramy, które pozwolą śledzić skuteczność związanych z projektem działań podejmowanych na rzecz przywrócenia źródeł utrzymania. W przypadku komponentu lądowego, monitorowanie to skoncentruje się na zapewnieniu sprawiedliwego i terminowego wypłacania odszkodowań. W przypadku komponentu morskiego, monitorowanie zostanie wdrożone po przeprowadzeniu badania oraz opracowaniu środków odszkodowawczych i działań przywracających źródła utrzymania, zapewniając tym samym osiągnięcie celów projektu w zakresie przywracania źródeł utrzymania. W trakcie trwania umowy kredytowej, co 6 miesięcy przeprowadzane będą audyty wewnętrzne i zewnętrzne w celu monitorowania realizacji LRP – zarówno w odniesieniu do lądowych, jak i morskich aspektów projektu. Ponadto, pod koniec realizacji LRP, podmiot zewnętrzny przeprowadzi dwa audyty końcowe (jeden dotyczący części lądowej oraz jeden dotyczący części morskiej).

Podsumowując – plan LRP spełnia wszystkie wymagania ESR5 EBOR, zapewniając poszanowanie, przywrócenie i – w miarę możliwości – poprawę warunków życia społeczności dotkniętych projektem (PAP). Zastosowane w planie kompleksowe podejście, uwzględniające specyfikę jego komponentów lądowych i morskich, świadczy o dążeniu do stosowania najlepszych międzynarodowych praktyk oraz ochrony dobrobytu wszystkich dotkniętych projektem społeczności.

2 Kontekst projektu

2.1 Poprzednie etapy

2.1.1 Ramowa struktura przywracania utraconych źródeł przychodu

Ocena oddziaływania na środowisko (EIA) dla projektu została przeprowadzona w latach 2018 i 2019. W 2024 r. opracowano Ramy Przywrócenia Środków Utrzymania (LRF). Głównym celem LRF było wzmocnienie, a przynajmniej przywrócenie środków utrzymania osób dotkniętych projektem (PAP). Zakres ten wykracza poza rekompensatę finansową i obejmuje promowanie dobrobytu oraz zrównoważoną poprawę warunków życia osób i społeczności dotkniętych projektem. Aby wypełnić to zobowiązanie, w ramach LRF ustanowiono ramy i wytyczne mające na celu złagodzenie i zrównoważenie negatywnych skutków ograniczonego dostępu do zasobów naturalnych wynikających z realizacji projektu morskich farm wiatrowych Baltica 2 i Baltica 3. LRF stanowiło podstawę do późniejszego opracowania LRP, zgodnie z wymogami kredytodawców, takich jak EBRD i IFC.

2.1.2 Strategia nabywania gruntów

Wszystkie aspekty projektu związane z nabyciem gruntów w części lądowej zostały uwzględnione w Strategii nabywania gruntów. Wpływ nabycia gruntów na źródła utrzymania osób dotkniętych projektem jest znikomy. Wypłacane jest odszkodowanie za umieszczenie infrastruktury na nieruchomościach należących do właścicieli prywatnych.

Strategia nabywania gruntów została wykorzystana w ramach projektu jako „wytyczna” dla wszystkich działań związanych z nabywaniem gruntów na lądzie, chociaż pierwotnie została opracowana wyłącznie dla lądowych linii przesyłowych energii. Zawiera ona procedury nabywania gruntów, wykaz działek, wstępną ekspertyzę nieruchomości oraz wykaz osób dotkniętych projektem (PAP).

2.1.3 Ewolucja przepisów krajowych i potrzeba TCS

Wyłączenia i ograniczenia dotyczące obszarów morskich podczas budowy i eksploatacji nie zostały jeszcze określone przez właściwy polski organ regulacyjny (Urząd Morski w Gdyni) i nie są w tej chwili znane.

Wobec braku w chwili obecnej krajowych przepisów dotyczących wypłat odszkodowań dla rybaków, Baltica 2 oraz inni inwestorzy z sektora morskiej energetyki wiatrowej opracowali własne przejściowe ramy odszkodowań, które będą obowiązywać do momentu wejścia w życie odpowiednich regulacji.

Baltica 2 pracuje nad systemem rekompensat przejściowych (TCS) opartym na oficjalnych danych dotyczących rybołówstwa, który uwzględnia oczekiwania rybaków wyrażone podczas spotkań, które odbyły się w kwietniu, październiku, listopadzie i grudniu 2025 r.

System rekompensat przejściowych jest przeznaczony dla dwóch grup operatorów statków, a mianowicie:

- operatorów statków rybackich – operatorów statków rybackich prowadzących działalność komercyjną (w rozumieniu art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2014 r. o rybołówstwie morskim,
- operatorzy statków wędkarskich – operatorzy komercyjnych jachtów wędkarskich (w rozumieniu art. 5 ust. 9 lit. c) ustawy z dnia 18 sierpnia 2011 r. o bezpieczeństwie morskim). W przepisach dotyczących TCS termin „jacht komercyjny” jest używany zgodnie z definicją prawną zawartą w wyżej wymienionej ustawie.

Pełna dokumentacja dotycząca przejściowego systemu rekompensat – regulamin (w tym szczegóły dotyczące stawek/kwot rekompensat), formularz wniosku oraz wzory umów – znajduje się na stronie internetowej projektu: <https://baltica.energy/pl-pl/for-fishermen>.

Baltica 2 pozostaje zaangażowana w prace nad opracowaniem ostatecznych ram regulacyjnych we współpracy z inicjatorem rozporządzenia, rybakami, innymi podmiotami realizującymi projekty oraz odpowiednimi organami administracyjnymi. Gdy wyłączenia i ograniczenia zostaną określone w przepisach, plan LRP zostanie zaktualizowany zgodnie z ESR5 i LRF.

2.2 Cele planu LRP

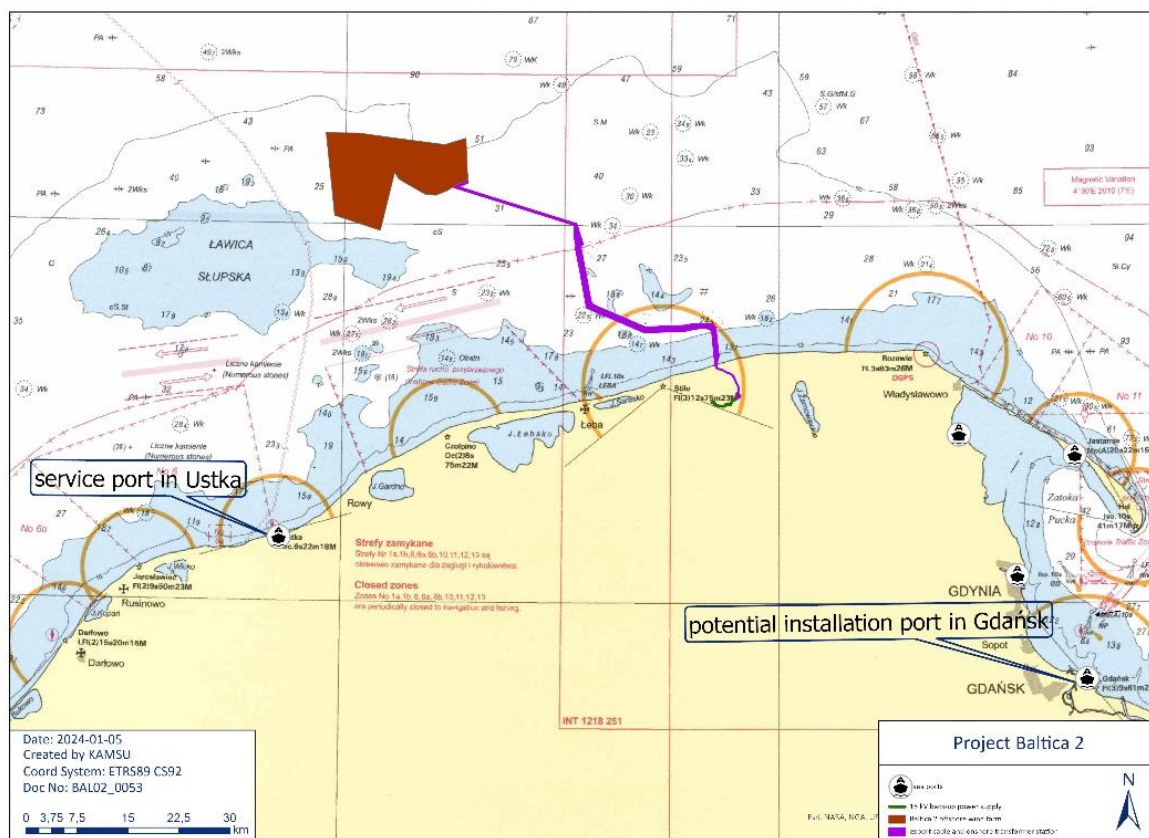
Głównymi celami niniejszego LRP są:

- przedstawienie oceny potencjalnego wpływu części lądowej i morskiej projektu na grunty i źródła utrzymania;
- przedstawienie punktu odniesienia dla źródeł utrzymania, na które projekt może potencjalnie wpłynąć;
- przedstawienie sposobu obliczania i przyznawania odszkodowań za wyłączenie gruntów i ograniczenie dostępu do zasobów;
- przedstawienie innych środków mających na celu złagodzenie wpływu części lądowej i morskiej projektu na źródła utrzymania.

2.3 Opis projektu

2.3.1 Lokalizacja

Poniższa mapa przedstawia planowaną lokalizację projektu, w tym morskie farmy wiatrowe i infrastrukturę przyłączeniową.

Rys.1 Lokalizacja projektu (Źródło: Inwestor)

2.3.2 Podstawowe dane dotyczące projektu

2.3.2.1 Morska farma wiatrowa

Poniżej przedstawiono najważniejsze parametry planowanych morskich farm wiatrowych (OWF).

Tabela1 Parametry planowanych morskich farm wiatrowych

Parametr	Wartość
Maksymalna moc zainstalowana [MW].	1498
Maksymalna liczba turbin wiatrowych [szt.]	107
Maksymalna średnica wirnika [m]	222

Parametr	Wartość
Minimalna odległość między obszarem roboczym wirnika a powierzchnią wody [m]	20
Maksymalna wysokość [m]	251
Maksymalna liczba struktur drugorzędowych [szt.]	25
Maksymalna średnica fundamentu grawitacyjnego [m]	40
Maksymalna powierzchnia podstawy zajmowana przez fundament grawitacyjny [m ²]	1257
Maksymalna powierzchnia podstawy zajmowana przez fundamenty [m ²]	262 713
Maksymalna długość tras kablowych instalacji wewnątrz morskiej farmy wiatrowej [km]	418

Źródło: Raport OOŚ dla morskiej farmy wiatrowej, ED dla morskiej farmy wiatrowej.

2.3.2.2 Infrastruktura przyłączeniowa

Głównymi elementami infrastruktury przyłączeniowej będą:

- Morskie linie kablowe niskiego napięcia prądu przemiennego z kablami światłowodowymi podłączonymi do specjalnych zacisków przyłączeniowych w rozdzielnicach elektrycznych umieszczonych na platformach morskich stacji elektroenergetycznych (MSE), wraz z połączeniami wewnętrznymi między stacjami MSE;
- Podłączenia morskich linii kablowych wraz z osprzętem;
- Połączenia linii kablowych morskich i lądowych znajdujących się na lądzie (poszczególne linie kablowe będą połączone ze sobą w podziemnych „studniach” znajdujących się w obszarze placu budowy wiertniczego);
- Lądowe kable zasilające wraz z liniami kabli światłowodowych;
- Połączenia linii kablowych lądowych wraz z osprzętem;
- Stacja lądowa (LSE abonencka) wraz z infrastrukturą niezbędną do prawidłowego działania;
- Systemy szyn zbiorczych łączące podstawę lądową (LSE) z punktem przyłączeniowym (NPS) operatora systemu przesyłowego PSE S.A.;
- Drogi dojazdowe między komorami wiertniczymi na morzu i lądzie a LSE;
- Droga dojazdowa do stacji elektroenergetycznej.

Dostęp do infrastruktury przyłączeniowej zapewnią drogi publiczne, a drogi dojazdowe będą zlokalizowane na nieruchomościach nabytych na potrzeby infrastruktury przyłączeniowej. Nie będzie konieczna przebudowa ani modernizacja żadnej drogi publicznej w celu uzyskania dostępu do inwestycji.

Jeśli chodzi o przyłącze wodociągowe, LSE będzie zaopatrywana w wodę za pomocą indywidualnej studni głębinowej i stacji uzdatniania wody. Alternatywnie, jeśli sieć wodociągowa zostanie rozbudowana przez jednostkę samorządu terytorialnego, możliwe będzie bezpośrednie podłączenie do sieci zbiorczej.

Jeśli chodzi o przyłącze kanalizacyjne do LSE, będzie ono wykorzystywać szambo na ścieki bytowe i komunalne. Woda deszczowa będzie odprowadzana poprzez instalację deszczową do zbiornika retencyjno-absorbpcyjnego przez separator zanieczyszczeń.

Zasilanie awaryjne 15 kV Częścią projektu jest również linia zasilania awaryjnego na potrzeby własne 15 kV, tj. przebudowa linii na odcinku 6 km, która połączy stację rozdzielczą 15 kV GPZ Jackowo z podstacją. Trasa linii przebiega w 93% poza terenami zabudowanymi.

Linia zostanie zrealizowana w ziemi. Kable będą układane głównie w otwartym wykopie o maksymalnej szerokości 1 m. Na skrzyżowaniach z drogami, kanałami, obiektami wodnymi lub innymi obiektami liniowymi kable będą układane metodą bezwykopową.

Dostęp do infrastruktury przyłączeniowej zapewnią drogi publiczne. Nie będzie konieczna przebudowa ani modernizacja żadnej drogi publicznej w celu uzyskania dostępu do inwestycji.

2.3.2.3 Port w Ustce

Budowa „Bazy Operacyjno-Serwisowej w Porcie Ustka” posłuży do przygotowania bazy zapewniającej zaplecze do obsługi morskich farm wiatrowych. Obiekty Bazy będą zapewniać wsparcie techniczne i administracyjne dla utrzymania farm wiatrowych zlokalizowanych na Morzu Bałtyckim. W skład bazy wejdą następujące budynki: budynek socjalno-biurowy z magazynem, drogi wewnętrzne i parking, plac manewrowy, dwie stacje bunkrowania kontenerów oraz infrastruktura towarzysząca. Ponadto planowana jest przebudowa nabrzeży oraz drobne prace pogłębiarskie (w celu pogłębienia basenu portowego). Baza zostanie zbudowana na terenie Portu Morskiego w Ustce, na powierzchni około 2,9 hektara.

Nieruchomość, na której powstanie port w Ustce, składa się z działek o numerach ewidencyjnych: 1560/38, 1560/39, 1560/40, 1560/41, 1560/45, 1560/70, 1560/71, 1560/46, 1560/47, 1560/42, 1560/48, 1560/49, 1560/50, 1560/51, 1560/52, 1560/53, 1560/54, 1560/55, 1560/56, 1560/57, 1560/58, 1560/60, należące do Skarbu Państwa i przekazane inwestorowi w użytkowanie wieczyste. Dostęp do nieruchomości zapewniają drogi publiczne.

Jeśli chodzi o przyłącze wodociągowe i kanalizacyjne, linia wodociągowa i kanalizacyjna znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie nieruchomości, na której zlokalizowana będzie baza operacyjna i serwisowa.

W ramach umowy zawartej z zarządcą infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej zostaną wykonane odpowiednie przyłącza.

2.3.2.4 Port DCT w Gdańsku

Port DCT w Gdańsku będzie pełnił funkcję tymczasowego terminalu instalacyjnego dla morskich farm wiatrowych. W ramach projektu DCT (Baltic Hub) buduje terminal T5, który będzie tymczasowo wykorzystywany jako port instalacyjny do realizacji morskich

farm wiatrowych w polskiej części Morza Bałtyckiego. Projekt zagospodarowania T5 obejmuje rekultywację terenu oraz budowę głębokowodnych nabrzeży. Zagospodarowanie terenu, zasypywanie, roboty ziemne i wzmocnienie gruntu zostaną przeprowadzone na nowym nabrzeżu na obszarze około 21 ha w celu osiągnięcia dopuszczalnych maksymalnych parametrów osiadania i obciążenia. Teren T5 będzie wykorzystywany jako obiekt portowy do magazynowania, przygotowania do załadunku i rozładunku komponentów morskich elektrowni wiatrowych, które będą składały się z łopat turbin wiatrowych, gondoli i wież turbin wiatrowych.

2.4 Metodologia i ograniczenia niniejszego LRP

Niniejszy LRP opiera się na informacjach zawartych w dokumentacji projektu, w szczególności:

- raporcie OOŚ,
- Plan zagospodarowania przestrzennego, który stanowi część projektu budowlanego,
- Strategii nabywania praw do dysponowania nieruchomościami pod linie przesyłowe energii z morskich farm wiatrowych,
- Planu zaangażowania interesariuszy,
- Ramowym Planie Odzyskiwania Utraconego Źródła Przychodu (LRF).

Uwzględniono również dane dostępne publicznie, takie jak rejestr statków rybackich, gminne strategie rozwoju, strategiczna ocena oddziaływania na środowisko projektu planu zagospodarowania przestrzennego Morza Wewnętrznego, Morza Terytorialnego i Wyłącznej Strefy Ekonomicznej w skali 1: 200 000 oraz dane z Głównego Urzędu Statystycznego.

W odniesieniu do części morskiej, szczególnie w kontekście rybołówstwa, szczegółowe zbiory danych uzyskano z oficjalnych źródeł, takich jak Centrum Monitorowania Rybołówstwa (CMR), Rejestru Floty UE, Głównego Inspektoratu Rybołówstwa Morskiego (GIRM), Polskiego Rejestru Statków (PRS), portalu danych Reja24 (dla statków o długości do 24 metrów) oraz danych zebranych przez Narodowy Instytut Badań Rybołówstwa Morskiego (MIR) dla Komitetu Naukowego, Technicznego i Ekonomicznego ds. Rybołówstwa (STECF) Wspólnego Centrum Badawczego UE. Ponadto dane jakościowe dotyczące stanu sektora rybołówstwa na polskim Bałtyku zebrano z badań rządowych i unijnych, publikacji organizacji pozarządowych, artykułów naukowych, raportów branżowych oraz – co najważniejsze – od samych rybaków.

3 Ramy prawne

3.1 Wymogi międzynarodowych instytucji finansowych – EBRD i IFC

Projekt jest finansowany przez międzynarodowe instytucje finansowe (IFI), z których każda stosuje politykę środowiskową i społeczną, w tym w odniesieniu do skutków związanych z utratą dostępu do zasobów naturalnych lub środków utrzymania. Polityka różnych potencjalnych kredytodawców opiera się na podobnych ogólnych zasadach:

- unikanie, a tam, gdzie nie jest to możliwe, minimalizowanie skutków dla PAP,
- rekompensowanie skutków dla aktywów fizycznych i utraty dochodów z działalności gospodarczej,
- prowadzenie znaczącego zaangażowania społecznego,
- poprawa lub przynajmniej przywrócenie źródeł utrzymania osób szczególnie narażonych (PAP),
- identyfikowanie i pomoc osobom znajdującym się w trudnej sytuacji,
- zapewnienie monitorowania i oceny.

ESR5 EBRD i PS5 IFC określają przywrócenie środków utrzymania jako proces pomocy osobom przesiedlonym w odzyskaniu źródeł dochodów i poprawie standardów życia po przymusowym przesiedleniu spowodowanym wyłączeniem lub ograniczeniami dostępu do zasobów naturalnych. Obejmuje to środki i inicjatywy mające na celu wsparcie dotkniętych społeczności i osób w przywróceniu środków utrzymania do poziomu sprzed realizacji projektu lub nawet w ich trwałym wzbogaceniu.

Przywrócenie środków utrzymania może opierać się na działalności gospodarczej, wynagrodzeniu lub zatrudnieniu. Może ono obejmować zapewnienie szkoleń i programów rozwoju umiejętności, ułatwianie dostępu do kredytów lub kapitału na rozpoczęcie nowej działalności gospodarczej, pomoc w znalezieniu pracy lub możliwości generowania dochodów oraz oferowanie wsparcia dla działalności rolniczej lub zawodowej.

ESR5 i PS5 wymagają między innymi:

1. Wdrożenie środków mających na celu poprawę lub przywrócenie środków utrzymania i poziomu życia osób przesiedlonych do poziomu sprzed realizacji projektu.
2. Oferowanie środków przywracających środki utrzymania opartych na przedsiębiorczości, wynagrodzeniu i/lub aktywach.
3. Prowadzenie konsultacji z osobami dotkniętymi projektem, w tym ze społecznościami przyjmującymi, podczas procesów decyzyjnych związanych z przesiedleniem.

4. Wprowadzenie specjalnych przepisów dotyczących konsultacji z udziałem ludów tubylczych i grup szczególnie wrażliwych.
5. Ustanowienie mechanizmu rozpatrywania skarg w celu rozwiązania problemów zgłaszanych przez osoby przesiedlone i społeczności przyjmujące.
6. Przeprowadzenie spisu ludności oraz oceny sytuacji społeczno-gospodarczej na obszarze dotkniętym projektem.
7. Opracowanie planu działania w zakresie przesiedleń (RAP) dla projektów wiążących się z fizycznym wysiedleniem.
8. W planie działań naprawczych (RAP) należy uwzględnić kwestie łagodzenia negatywnych skutków, potencjalnych korzyści wynikających z inwestycji oraz wykaz osób, których dotyczy projekt.
9. Zapewnić odpowiednią rekompensatę za utracone aktywa, co najmniej równą kosztowi odtworzenia.
10. W planie działania na rzecz odszkodowań (RAP) należy uwzględnić postanowienia dotyczące zapewnienia zastępczego zakwaterowania, pomocy w przeprowadzce oraz poprawy/przywrócenia środków do życia.
11. Opisać odpowiedzialność instytucjonalną za wdrożenie planu działania, procedury rozpatrywania skarg, monitorowanie i ocenę.
12. Należy zapewnić, aby grupy wrażliwe i zagrożone, a także kobiety, nie znalazły się w niekorzystnej sytuacji podczas procesu przesiedlenia.
13. W razie potrzeby zapewnić osobom przesiedlonym pomoc prawną w zakresie wymogów administracyjnych i dochodzenia zadośćuczynienia.
14. Podsumować i ujawnić osobom dotkniętym informacje dotyczące procedur odszkodowawczych oraz etapów projektu.
15. Należy monitorować plan działania (RAP) przy udziale kluczowych interesariuszy.
16. Uznać przesiedlenie za zakończone, gdy negatywne skutki są zgodne z celami RAP i niniejszą polityką.

3.2 Przepisy UE (ocena oddziaływania na środowisko i konsultacje społeczne)

Dyrektywa 2011/92/UE (dyrektywa w sprawie OOS) określa ramy udziału społeczeństwa w procesie podejmowania decyzji dotyczących przedsięwzięć, które mogą mieć wpływ na środowisko. Zawiera ona przepisy dotyczące oceny oddziaływania na ludzi, ale nie nakłada obowiązku przeprowadzania oceny oddziaływania społecznego (SIA).

Konsultacje społeczne dotyczące aspektów planowanego projektu są uzasadnione poprzez ogłoszenia publiczne i inne środki, takie jak media elektroniczne. Informacje te powinny obejmować charakter możliwych decyzji, szczegóły dotyczące organów odpowiedzialnych za podejmowanie decyzji oraz informacje na temat samego udziału społeczeństwa.

Państwa członkowskie muszą umożliwić społeczeństwu wczesny i skuteczny udział w procesie decyzyjnym oraz wyrażanie opinii i uwag przed podjęciem ostatecznych decyzji w sprawie pozwoleń na realizację inwestycji. Szczegóły dotyczące informacji publicznych i konsultacji są ustalane przez państwa członkowskie (lokalne gazety, plakaty lub przesłuchania publiczne).

Zainteresowane strony mają prawo dostępu do wszystkich informacji zebranych w ramach procesu OOŚ, w tym do raportów i innych informacji, które staną się dostępne w późniejszym terminie.

Po podjęciu decyzji art. 9 dyrektywy OOŚ nakłada na właściwy organ obowiązek poinformowania społeczeństwa o jej treści, warunkach, głównych powodach i okolicznościach, na których opiera się decyzja, z uwzględnieniem informacji dotyczących udziału społeczeństwa. Artykuł 11 dyrektywy OOŚ umożliwia członkom społeczeństwa dostęp do kontroli sądowej lub kontroli przez inny niezależny organ ustanowiony na mocy prawa w celu zakwestionowania legalności decyzji, działań lub zaniechań organu właściwego w odniesieniu do przepisów dyrektywy dotyczących udziału społeczeństwa.

3.3 Prawo polskie

3.3.1 Pozyskiwanie pozwoleń na budowę na morskich farm wiatrowych

Proces realizacji morskich farm wiatrowych na polskich wodach terytorialnych wymaga od inwestora uzyskania szeregu decyzji administracyjnych, w szczególności:

- Pozwolenie na wznoszenie i użytkowanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń na polskich obszarach morskich,
- Zezwolenie na lokalizację i ustalenie warunków utrzymania kabli na wodach wewnętrznych i obszarach morza terytorialnego (wydawane przez Dyrektora Urzędu Morskiego)
- Decyzja w sprawie warunków środowiskowych,
- Warunki przyłączenia do sieci energetycznej.
- Pozwolenia na budowę
- Decyzja w sprawie lokalizacji inwestycji w strategicznej sieci przesyłowej.

3.3.2 Proces OOŚ i związane z nim konsultacje społeczne

Zasady przeprowadzania konsultacji społecznych określa Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (OOŚ). Zgodnie z tą ustawą, konsultacje odbywają się w ramach OOŚ. OOŚ są przeprowadzane w ramach

procedury w celu wydania decyzji środowiskowej. Za ich przeprowadzenie odpowiada organ wydający decyzję środowiskową.

W omawianym przypadku konsultacje społeczne zostały przeprowadzone przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku – oddzielnie dla części lądowej projektu i oddzielnie dla jego części morskiej.

Osoby, których dotyczy projekt, mogą aktywnie uczestniczyć w postępowaniu na każdym jego etapie. Mogą one zgłaszać uwagi, wnioski, pisma, własne opinie, opinie ekspertów itp. Cała dokumentacja postępowania jest dla tych osób jawna i musi być im udostępniona na ich żądanie. Organ administracyjny ma obowiązek odnieść się do wszystkich uwag, wniosków, pism itp. zgłoszonych przez stronę. Ponadto możliwe jest przeprowadzenie wysłuchania administracyjnego otwartego dla osób, których dotyczy sprawa (stron), zwłaszcza jeśli w sprawie występują kwestie sporne.

Poniższa tabela przedstawia dotychczasowe konsultacje społeczne dotyczące Projektu:

Tabela2 Podsumowanie konsultacji społecznych

Data	Miejsce	Liczba uczestników	Główne poruszone kwestie
04–07.03.2025	Władysławowo, Łeba, Kopalino (Choczewo), Ustka	~90	<ul style="list-style-type: none"> • Obawy społeczności lokalnej: miejsca pracy, gospodarka, wpływ na środowisko, uciążliwości związane z budową, bezpieczeństwo, harmonogram prac. • Kwestie związane z rybołówstwem: odszkodowania, dostęp, ograniczenia nawigacyjne, wpływ na dno morskie, jasność przepisów, potrzeby w zakresie przekwalifikowania. • Kwestie specyficzne dla Choczewa: oświetlenie, drogi, dostęp dla służb ratowniczych, wpływ na turystykę.

Data	Miejsce	Liczba uczestników	Główne poruszone kwestie
31.03–02.04.2025	Władysławowo, Łeba, Ustka	~35	<ul style="list-style-type: none"> • Przejściowy system odszkodowań uznany za zbyt krótki (okres 5 lat jest niewystarczający). • Wniosek o uwzględnienie danych dotyczących połowów dorsza sprzed 2019 r. (przed wprowadzeniem zakazu). • Zwiększony ruch morski powoduje trudności operacyjne. • Korytarze nawigacyjne są mile widziane, ale powodują wzrost kosztów operacyjnych. • Rybacy bez systemu AIS (statki o długości poniżej 15 m) narażeni są na brak danych niezbędnych do uzyskania odszkodowania.
21–23.10.2025	Ustka, Darłowo, Łeba, Władysławowo	~80	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentacja LRP i systemu odszkodowań. • Problemy z formularzami wniosków (brak pola CFR dla rybaków rekreacyjnych). • Skargi dotyczące ogłoszeń morskich wyłącznie w języku angielskim. • Planowane dalsze konsultacje wewnętrzne.
14.11.2025.pdf)	Siedziba Główna Grupy Rybackiej Ustka – Słowińska	15	<ul style="list-style-type: none"> • Dyskusja na temat przejściowego systemu rekompensat. • Wprowadzenie nowej kategorii „Porty” obejmującej armatorów, którzy nie dysponują danymi CMR. • Uzgodnienie dotyczące kontynuacji spotkań wewnętrznych.

Data	Miejsce	Liczba uczestników	Główne poruszone kwestie
19.12.2025	Ustka – siedziba Słowińskiej Grupy Rybackiej	18	<ul style="list-style-type: none"> • Podsumowanie przejściowego systemu rekompensat i kwestii poruszonych wcześniej. • Wprowadzenie nowych kategorii rekompensat: opartych na porcie, długości statku oraz statków wędkarskich. • W spotkaniu uczestniczyły organizacje rybackie z Władysławowa, Łeby, Darłowa i Ustki. • Planowana aktualizacja przepisów dotyczących systemu rekompensat.

3.3.3 Ocena skutków społecznych

W trakcie przeprowadzania oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ) konieczna jest ocena wpływu przedsięwzięcia na ludzi i dobra materialne oraz przeprowadzenie analizy konfliktów społecznych. Ocena oddziaływania na środowisko nakłada również obowiązek przeprowadzenia konsultacji społecznych w trakcie procesu OOŚ oraz wymaga szczegółowej odpowiedzi na uwagi i wnioski zgłoszone podczas tych konsultacji. OOŚ jest przeprowadzana w ramach procedury wydawania decyzji środowiskowej, co pozwala na wczesną ocenę skutków społecznych związanych z realizacją projektu oraz opracowanie odpowiednich środków minimalizujących i zapobiegawczych.

3.3.4 Wywłaszczenie gruntów i związane z tym odszkodowania

Mechanizmy bezpośrednio związane z utratą lub ograniczeniem prawa własności i innych praw rzeczowych do gruntów, a także utratą lub ograniczeniem praw wynikających z umów dzierżawy i najmu, zostały określone w ustawie specjalnej o przesyłaniu energii z 2015 r. oraz w ustawie o gospodarce nieruchomościami z 1997 r. Wywłaszczenie nieruchomości lub ich części, a także stałe i niektóre tymczasowe ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości lub ich części, następuje w wyniku decyzji o ustaleniu lokalizacji projektu. Wywłaszczenie może nastąpić, gdy tylko decyzja ta stanie się prawomocna.

Zgodnie z polskim prawem (ustawa szczególna o przesyłach; ustawa o gospodarce nieruchomościami) wywłaszczenie może być przeprowadzone wyłącznie w celach publicznych i musi mu towarzyszyć odszkodowanie dla poszkodowanych posiadaczy praw. Te ramy prawne mają zastosowanie nie tylko do pozbawienia prawa własności lub prawa użytkowania wieczystego, ale również do ograniczeń. Mechanizmy te

stanowią podstawową podstawę prawną dla rozpatrywania skutków ekonomicznych wynikających z utraty lub ograniczenia praw do gruntu.

W związku z przeniesieniem własności na Skarb Państwa właściciel gruntu lub jego użytkownik wieczysty ma prawo do odszkodowania w gotówce lub w formie nieruchomości zastępczej (jeśli taka istnieje). Wysokość odszkodowania ustala się oddzielnie dla każdej nieruchomości w ramach projektu „ ”, w drodze indywidualnych negocjacji między wojewodą a dotychczasowym właścicielem lub użytkownikiem wieczystym. Negocjacje prowadzone są na podstawie niezależnej i obiektywnej wyceny dokonanej przez licencjonowanego rzeczoznawcę majątkowego.

Odszkodowanie ma odpowiadać wartości wywłaszczonych praw oraz, w stosownych przypadkach, uwzględniać skutki ekonomiczne inwestycji dla danej nieruchomości. Jako takie stanowi ono podstawowy mechanizm kompensacji negatywnych skutków utraty własności lub ograniczeń.

Wysokość odszkodowania nie jest ustalana na podstawie wartości i stanu nieruchomości w dniu wydania pozwolenia na budowę, ale na podstawie wartości i stanu po zakończeniu budowy. Wycena może zatem uwzględniać rzeczywisty stan nieruchomości po zakończeniu budowy, w tym wszelkie trwałe zmiany w zakresie jej użyteczności, dostępności lub wartości rynkowej wynikające z inwestycji. W ten sposób umożliwia ona identyfikację pozostałych skutków, które mogą wpływać na zdolność osób dotkniętych inwestycją do dalszego korzystania z gruntu w niezmieniony sposób lub do uzyskiwania z niego dochodów.

Szczegółowa metodologia ustalania wysokości odszkodowania jest uregulowana rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 5 września 2023 r. w sprawie wyceny nieruchomości i sporządzania raportu z wyceny. Rozporządzenie to zawiera szczegółowe wytyczne dla rzeczoznawców majątkowych dotyczące metod wyceny stosowanych w sprawach wywłaszczeniowych, zapewniając jednolitość i przejrzystość procesu wyceny.

Zastosowanie jednolitej, określonej przepisami metodologii wyceny gwarantuje, że odszkodowanie jest ustalane w sposób spójny i przejrzysty, w oparciu o obiektywne kryteria i profesjonalne standardy wyceny.

Metodologia ta pozwala również ustalić, czy w wyniku inwestycji nastąpił spadek wartości nieruchomości oraz czy możliwe jest dalsze korzystanie z nieruchomości w niezmieniony sposób, a w konsekwencji umożliwia wiarygodne ustalenie wysokości odszkodowania. W przypadku gdy wywłaszczenie lub związane z nim ograniczenia powodują zmniejszenie wartości użytkowej nieruchomości lub ograniczają jej przyszłe wykorzystanie, odszkodowanie może zatem odzwierciedlać ten spadek wartości.

Po osiągnięciu porozumienia między wojewodą a osobą wywłaszczoną w sprawie wysokości odszkodowania zawierana jest pisemna umowa określająca kwotę odszkodowania, termin i sposób jego wypłaty. Jeżeli w ciągu 2 miesięcy od wydania ostatecznej decyzji lokalizacyjnej nie uda się osiągnąć porozumienia w sprawie

odszkodowania, kwotę ustala w drodze decyzji właściwy organ administracyjny. Przed wydaniem tej decyzji organ wyznacza własnego niezależnego eksperta. Właściciel gruntu może odwołać się od wydanej decyzji określającej wysokość odszkodowania.

Przedłużające się postępowania administracyjne i odwołania powodują opóźnienia w ostatecznym ustaleniu lub wypłacie odszkodowania, co może tymczasowo wpłynąć na dochody osób dotkniętych wywłaszczeniem. W związku z tym LRP uznaje znaczenie dostępnych mechanizmów rozpatrywania skarg oraz, w razie potrzeby, środków uzupełniających mających na celu zapobieganie krótkoterminowym zagrożeniom dla środków utrzymania związanym z opóźnieniami w wypłacie odszkodowań.

Inwestor może również nabyć nieruchomości na własny rachunek (a nie na rachunek Skarbu Państwa) przed rozpoczęciem realizacji projektu inwestycyjnego i przed złożeniem wniosku o wydanie decyzji o lokalizacji w ramach zwykłych transakcji typu „chętny sprzedający – chętny kupujący”. W takim przypadku transakcja zawierana jest na zasadzie całkowitej dobrowolności, poza zakresem wywłaszczenia i związanej z nim rekompensaty. Odbywa się ona na warunkach uzgodnionych przez obie strony. Choćby transakcje te nie kwalifikują się jako wywłaszczenie, wiążą się one z przeniesieniem nieruchomości, które mogą mieć znaczenie ekonomiczne lub funkcjonalne dla sprzedającego. W związku z tym dobrowolne nabycia są przeprowadzane zgodnie z zasadami prawa cywilnego, zapewniając przejrzystość procesu, brak przymusu oraz należyte uwzględnienie konsekwencji sprzedaży. W takich przypadkach nie wypłaca się odszkodowania, a strona sprzedająca otrzymuje uzgodnioną cenę sprzedaży.

W przypadku gdy dobrowolne nabycie gruntu skutkuje zbyciem nieruchomości stanowiącej kluczowy składnik majątku gospodarczego, może być konieczne określenie skutków ekonomicznych. W takich przypadkach można podjąć odpowiednie działania w celu zaradzenia skutkom sprzedaży, zgodnie z ogólnie przyjętymi standardami międzynarodowymi.

3.3.4.1 Ustalanie trwałych ograniczeń w gospodarowaniu nieruchomościami na podstawie Specustawy przesyłowej oraz Ustawy o gospodarce nieruchomościami

Wszczęcie postępowania w sprawie wydania decyzji o lokalizacji przedsięwzięcia wymaga wniosku inwestora, który jest zobowiązany m.in. do wskazania nieruchomości, które nie przechodzą na własność Skarbu Państwa, a które podlegają trwałym ograniczeniom w zakresie ich użytkowania. Wniosek taki musi zostać rozpatrzony i – zgodnie z ustaleniami organu administracyjnego – ujawniony w decyzji o lokalizacji przedsięwzięcia. Zgodnie ze Specustawą przesyłową oraz Ustawą o gospodarce nieruchomościami decyzja o wyznaczeniu lokalizacji projektu stanowi instrument prawny, za pomocą którego można ustanowić trwałe ograniczenia w użytkowaniu określonych nieruchomości, w przypadku, gdy nie dochodzi do przeniesienia własności na Skarb Państwa. Inwestor jest zobowiązany do wskazania takich nieruchomości na etapie składania wniosku, wraz z zakresem i charakterem planowanych ograniczeń,

umożliwiając organowi administracyjnemu ocenę ich konieczności i proporcjonalności w stosunku do celu publicznego inwestycji. Nieruchomości te nie będą podlegały trwałej zmianie sposobu gospodarowania nimi i co do zasady właściciel (użytkownik wieczysty) będzie mógł z nich korzystać w sposób podobny do tego sprzed realizacji inwestycji, jednak – po zakończeniu zadania – zawsze z pewnymi ograniczeniami funkcjonalnymi.

W praktyce ustanowienie trwałych ograniczeń nie powoduje pozbawienia prawa własności lub wieczystego użytkowania, ale prowadzi do trwałego ograniczenia niektórych praw związanych z użytkowaniem i gospodarowaniem nieruchomościami. Ograniczenia te wynikają zazwyczaj z obecności infrastruktury przesyłowej i mają na celu zapewnienie jej bezpiecznej eksploatacji, utrzymania oraz dostępności przez cały cykl życia.

Ograniczenia te oraz związane z nimi niedogodności, ograniczenia potencjału gospodarczego i rynkowego nieruchomości (np. zakaz zabudowy, zakaz sadzenia drzew itp.) mają negatywny wpływ na wartość rynkową nieruchomości i muszą być zrekompensowane w drodze odpowiedniego odszkodowania.

Trwałe ograniczenia mogą obejmować między innymi zakazy lub ograniczenia dotyczące zabudowy, ograniczenia dotyczące sadzenia roślin o głębokich korzeniach, ograniczenia dotyczące kształtowania terenu lub ograniczenia dotyczące dostępu i użytkowania w określonych strefach ochronnych. Chociaż nieruchomość może nadal być wykorzystywana do określonych celów, ograniczenia takie mogą zmniejszyć jej użyteczność ekonomiczną, potencjał rozwojowy i ogólną wartość rynkową.

Zgodnie z Ustawą o gospodarce nieruchomościami, jeżeli trwałe ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości powodują szkodę lub obniżenie wartości nieruchomości, poszkodowany właściciel lub użytkownik wieczysty ma prawo do odszkodowania odpowiadającego wysokości poniesionej straty. Ustalenie wysokości takiego odszkodowania opiera się na ocenie wpływu ograniczeń na wartość i użyteczność nieruchomości, z uwzględnieniem jej stanu i dopuszczalnego przeznaczenia po realizacji inwestycji.

W rezultacie trwałe ograniczenia ustanowione na mocy Specustawy przesyłowej oraz Ustawy o gospodarce nieruchomościami stanowią prawnie uznaną formę ingerencji w prawa własności, odrębną od wywłaszczenia, ale powodującą skutki ekonomiczne podlegające odszkodowaniu. Skutki te są oceniane indywidualnie dla każdego przypadku, a odszkodowanie ma odzwierciedlać długoterminowe ograniczenia nałożone na zarządzanie i ekonomiczną eksploatację danej nieruchomości.

3.3.5 Tymczasowe zajęcie

Zgodnie z *ustawą specjalną o przesyłaniu energii* decyzja o wyznaczeniu lokalizacji inwestycji może również wiązać się z tymczasowym zajęciem nieruchomości bez wywłaszczenia.

Zgodnie z ustawą o sieci przesyłowych tymczasowe zajęcie nieruchomości stanowi dopuszczalną prawnie formę ingerencji w prawa rzeczowe, umożliwiającą wykonanie robót budowlanych, instalacyjnych lub związanych z nimi, niezbędnych do realizacji inwestycji. Takie tymczasowe ograniczenia ustanawia się w decyzji lokalizacyjnej i obowiązują one przez określony czas, nie powodując trwałego przeniesienia własności ani prawa użytkowania.

Po zakończeniu budowy obiektów i upływie okresu tymczasowego zajęcia nieruchomości musi zostać przywrócona do stanu poprzedniego. Obowiązek przywrócenia nieruchomości do stanu poprzedniego stanowi podstawową zasadę regulującą tymczasowe zajęcie w prawie polskim. Przywrócenie musi umożliwić właścicielowi gruntu lub użytkownikowi ponowne korzystanie z nieruchomości w sposób porównywalny do stanu sprzed budowy, z zastrzeżeniem wszelkich prawnie ustanowionych stałych ograniczeń. Jeżeli przywrócenie nieruchomości do stanu poprzedniego nie jest możliwe, należy wypłacić odszkodowanie za poniesione w związku z tym straty w wysokości odpowiadającej wartości szkody (art. 128 ust. 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami). Jeżeli w wyniku nieprzywrócenia nieruchomości do stanu poprzedniego wartość nieruchomości ulegnie zmniejszeniu, odszkodowanie podwyższa się o kwotę odpowiadającą temu zmniejszeniu.

Zgodnie z art. 128 ust. 4 ustawy o gospodarce nieruchomościami odszkodowanie przysługuje nie tylko za szkody bezpośrednio wynikające z tymczasowego zajęcia, ale również za wszelkie obniżenie wartości nieruchomości wynikające z niemożności pełnego przywrócenia jej do stanu poprzedniego. Zapewnia to, że tymczasowe zajęcie nie powoduje strat ekonomicznych.

Ocena szkód i spadku wartości odbywa się na podstawie profesjonalnych zasad wyceny, tak aby odzwierciedlić rzeczywisty stan i użyteczność nieruchomości po tymczasowym zajęciu. W przypadku gdy przywrócenie stanu pierwotnego jest niepełne lub niemożliwe, odszkodowanie zostaje podwyższone, aby odzwierciedlić poniesioną stratę.

3.3.6 Odszkodowanie dla rybaków

Polskie prawo nie zawiera obecnie przepisów dotyczących odszkodowań dla rybaków w związku z ograniczeniami działalności połowowej i wędkarskiej lub wydłużeniem drogi dojazdowej do łowisk w związku z morskimi farmami wiatrowymi. Jeśli takie przepisy powstaną, będą miały znaczący wpływ na proces odszkodowawczy i konieczne będzie ponowne zbadanie statusu prawnego oraz zmiana niniejszego LRP.

Inwestorzy, rybacy, administracja państwowa i instytuty naukowe współpracują na poziomie sektorowym od 3 lat w celu ustalenia najlepszego podejścia do kwestii odszkodowań, ale nie osiągnięto jeszcze żadnych praktycznych rezultatów.

W ramach proponowanego projektu Kodeksu dobrych praktyk inwestorzy zobowiązali się do przejrzystego i integracyjnego procesu komunikacji, budowania wspólnych

inicjatyw w oparciu o dobre praktyki, tj. przekwalifikowanie, statki strażnicze, badania środowiskowe (projekty są szczegółowo przedstawione w SEP). Inwestorzy wypłacają również odszkodowania rybakom, których działalność połowowa zostanie utrudniona z powodu budowy morskiej farmy wiatrowej.

Równolegle do prac nad Kodeksem dobrych praktyk Instytut Rybołówstwa Morskiego (MIR) opracował propozycję modelu rekompensat dla operatorów statków rybackich. Model rekompensat przedstawiony przez MIR opiera się na utraconych możliwościach połowowych wynikających z wyłączenia obszarów zajmowanych przez morskie farmy wiatrowe oraz z dłuższych tras do łowisk.

Rozważano również utworzenie specjalnego funduszu na wypłatę odszkodowań z tytułu ograniczeń obszarów połowowych lub dłuższych tras.

Ponieważ na tym etapie nie istnieje żaden specjalny fundusz, Kodeks dobrych praktyk ani konkretne przepisy, Baltica 2 przygotowała przejściowy system rekompensat dla statków rybackich i wędkarskich działających na obszarze projektu.

Proces ten obejmował następujące etapy:

1. Pozyskanie oficjalnych danych dotyczących liczby jednostek, wielkości połowów, stosowanych narzędzi połowowych oraz innych danych związanych z rybołówstwem na obszarze Baltica 2,
2. Pozyskanie ogólnych oficjalnych danych społeczno-gospodarczych dotyczących polskiej floty rybackiej na Bałtyku,
3. Udokumentowanie danych dotyczących statków prowadzących połowy lub przepływających przez obszar Baltica 2,
4. zatrudnienie mediatorów w celu zebrania informacji bezpośrednio od rybaków i wędkarzy, w tym na temat ich oczekiwań,
5. Organizacja zarówno spotkań społecznościowych, jak i specjalnych spotkań z rybakami i wędkarzami,
6. Opracowanie wewnętrznego modelu rekompensat,
7. Negocjowanie tego modelu w dialogu z zainteresowanymi operatorami statków.

3.4 Analiza luk

Prawodawstwo polskie częściowo spełnia wymogi ESR5, jednak istnieją pewne luki między wymogami ESR5 a prawem polskim, które zostały szczegółowo opisane w niniejszej sekcji. Główne luki są następujące:

- Brak przepisów dotyczących rekompensaty za utratę źródeł utrzymania, takich jak zasoby naturalne, lub utratę źródeł dochodów (przesiedlenia o charakterze ekonomicznym);
- Brak konkretnych środków pomocy dla grup społecznych znajdujących się w trudnej sytuacji (np. osób starszych, niepełnosprawnych, ubogich i innych grup o szczególnych potrzebach).
- Brak obowiązku przygotowania scenariusza bazowego sytuacji społeczno-gospodarczej oraz planu odbudowy i odnowy (LRP).
- Brak obowiązku monitorowania lub oceny wdrażania planu odbudowy i odnowy (LRP) lub środków rekompensacyjnych.

W związku z tym konieczne są środki naprawcze, aby zapewnić osiągnięcie celów PS5/ESR5. Pełna analiza luk oraz odpowiednie środki naprawcze zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela3 Analiza luk w polskim prawie w odniesieniu do PS5/ESR5

ESR5	Prawo polskie	Środki naprawcze
Wymaga wykazania uniknięcia i minimalizacji skutków związanych z nabyciem gruntów, ograniczeniami w użytkowaniu gruntów oraz przymusowymi przesiedleniami	Polskie prawo wyłączeniowe koncentruje się na celu publicznym i wydawaniu zezwoleń. Nie ma ustawowego obowiązku wykazania uniknięcia/minimalizacji poza procedurami planistycznymi.	Projekt został opracowany w taki sposób, aby zminimalizować oddziaływania związane z nabyciem gruntów. Na przykład trasa kabla łączącego została zaprojektowana tak, aby ominąć obszary mieszkalne, miejsca o dużym natężeniu ruchu turystycznego oraz obszary o wysokich walorach przyrodniczych. Projekt nie będzie wymagał żadnych fizycznych przesiedleń. Dalsze szczegóły podano w sekcji 5.4.
Wymaga odszkodowania za grunty i składniki majątku w wysokości pełnego kosztu odtworzenia.	Właściciele mają prawo do odszkodowania pieniężnego za grunty i mienie. Zgodnie z prawem odszkodowanie opiera się na wycenach powiązanych z wartością rynkową. Pełne koszty odtworzenia zazwyczaj nie są gwarantowane, ponieważ dodatkowe koszty poniesione podczas nabywania gruntów (np. koszty transakcyjne, koszty przeprowadzki, koszty przywrócenia środków do życia itp.) nie są pokrywane.	Szczegóły dotyczące podejścia do wyceny odszkodowań zastosowanego w niniejszym LRP przedstawiono w sekcji 6; zostały one opracowane zgodnie z polskim ustawodawstwem oraz ESR5.
Wymagane jest odszkodowanie za utratę środków do życia oraz pomoc w przywróceniu środków do życia dla wszystkich osób wysiedlonych z przyczyn ekonomicznych, niezależnie od statusu prawnego posiadania gruntu.	Brak wymogu odszkodowania za utratę środków do życia lub środków na przywrócenie środków do życia.	Odszkodowanie za utratę środków utrzymania przyjęte w sekcjach 6 i 8 niniejszego LRP, zgodnie z ESR5.
Wymaga odszkodowania i przywrócenia w przypadku utraty dochodów lub dostępu do zasobów naturalnych (przesiedlenie ekonomiczne).	Wymaga się odszkodowania wyłącznie za wyłączonej własność. Przesiedlenie ekonomiczne nie jest systematycznie rekompensowane.	Ustalono, że projekt nie spowoduje utraty dochodów ani ograniczenia dostępu do zasobów naturalnych wykorzystywanych do utrzymania.

ESR5	Prawo polskie	Środki naprawcze
Odszkodowanie wypłacane przed wysiedleniem lub nałożeniem ograniczeń dostępu do gruntu lub aktywów.	Odszkodowanie za utratę gruntu lub ograniczenia wypłacane jest po przejęciu gruntu lub nałożeniu ograniczeń dostępu.	Środki na odszkodowania zostaną zdeponowane na specjalnym koncie projektu przed wystąpieniem jakiegokolwiek wysiedlenia lub ograniczeń dostępu. Zapewnia to zabezpieczenie środków i ich dostępność do natychmiastowej wypłaty osobom poszkodowanym, gdy tylko zaakceptują one oferty odszkodowań. Wszelkie koszty transakcyjne, w tym podatki związane z odszkodowaniami, pokryje inwestor.
Brak tytułu prawnego do gruntu nie stanowi przeszkody w uzyskaniu odszkodowania.	Odszkodowanie za utratę gruntu przysługuje wyłącznie osobom posiadającym tytuł prawny.	Kryteria kwalifikowalności przyjęte w rozdziałach 4.5 i 5.9 zgodnie z ESR5.
Należy zidentyfikować grupy szczególnie narażone i zaplanować środki pomocy dostosowane do ich potrzeb.	Brak specjalnych środków dla grup szczególnie wrażliwych.	Grupy szczególnie narażone opisano w analizie społeczno-gospodarczej i uwzględniono w planie regionalnym (LRP) w sekcjach 5.1 i 7.5.
Przy planowaniu przesiedleń i wypłaty odszkodowań należy uwzględnić kwestie związane z płcią.	Brak specjalnych przepisów dotyczących aspektu płci.	Kwestie płci uwzględniono w LRP w sekcjach 6.1 i 8.3.
Przeprowadzenie badania społeczno-ekonomicznego osób dotkniętych projektem (PAP).	Brak obowiązku przeprowadzenia badania społeczno-ekonomicznego.	Dane społeczno-ekonomiczne dotyczące części lądowej i morskiej zostały zebrane i przedstawione w sekcjach 4.1 i 5.4.
Przeprowadzenie konsultacji na wszystkich etapach planowania, wdrażania, monitorowania i oceny LRP.	Ogłoszenia publiczne i indywidualne zawiadomienia w ramach procedur wyłączeniowych, ale brak ram prawnych zapewniających przejrzystość konsultacji i negocjacji dotyczących odszkodowań.	Przeprowadzono konsultacje z osobami i społecznościami dotkniętymi projektem (PAP) w odniesieniu do części lądowej (patrz sekcja 5.3). W odniesieniu do części morskiej konsultacje przeprowadzono systematycznie zgodnie z planem udziału społeczności (SEP).

ESR5	Prawo polskie	Środki naprawcze
Oddzielny mechanizm rozpatrywania skarg dotyczących procesu przesiedleń/przywrócenia środków do życia.	Ogólne przepisy mające zastosowanie wyłącznie do organów administracyjnych i podmiotów realizujących projekty ze środków publicznych; brak analogicznych przepisów dotyczących przedsiębiorców.	Mechanizm rozpatrywania skarg określony w sekcji 9.2 LRP.
Przygotowanie LRP/RAP.	Brak obowiązku przygotowania LRP/RAP.	LRP przygotowany zgodnie z wymogami ESR5.
Ustanowienie procedur monitorowania i oceny wdrażania LRP/RAP.	Brak obowiązku monitorowania i oceny wysiedleń/przesiedleń.	Procedury monitorowania i oceny ustanowione w sekcji 8 LRP.

3.5 Wydane decyzje administracyjne

Projekt morskiej farmy wiatrowej Baltica 2 wymaga wielu decyzji administracyjnych i pozwoleń od różnych organów rządowych. W niniejszym rozdziale przedstawiono kompleksowy przegląd kluczowych decyzji administracyjnych, które zostały wydane w sprawie projektu na dzień marca 2026 r.

Wymienione poniżej decyzje obejmują różne aspekty realizacji projektu, w tym pozwolenia na budowę na polskich obszarach morskich, decyzje środowiskowe, decyzje lokalizacyjne dotyczące inwestycji strategicznych w sieciach przesyłowych, pozwolenia na budowę oraz zatwierdzenia techniczne. Każda decyzja została przedstawiona wraz z datą wydania, numerem referencyjnym oraz datą, w której stała się ostateczna.

Decyzje administracyjne te łącznie tworzą ramy prawne dla realizacji projektu morskiej farmy wiatrowej Baltica 2, zapewniając zgodność z polskim prawem i międzynarodowymi przepisami regulującymi rozwój morskich farm wiatrowych.

Tabela 1 Decyzje administracyjne dotyczące projektu4

Nr	Nazwa decyzji	Data wydania/Status	Numer referencyjny sprawy	Data uprawomocnienia
Zezwolenie na budowę i użytkowanie sztucznych wysp, konstrukcji i urządzeń na polskich obszarach morskich				
1	Decyzja Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej nr MFW/4/12 z dnia 16 kwietnia 2012 r.	16.04.2012	Decyzja nr MFW/4/12 (GT7/62/1157765/decyzja/2012)	21.01.2021
2	Decyzja Ministra Infrastruktury z dnia 20 lipca 2023 r., sygnatura akt: DGM-3.530.16.2023, zmieniająca decyzję Ministra Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej nr MFW/4/12 z dnia 16 kwietnia 2012 r.	20.07.2023	(DGM-3.530.16.2023)	28.07.2023
Zezwolenie na układanie i konserwację kabli lub rurociągów na wewnętrznych wodach morskich i morzu terytorialnym				
3	Decyzja Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni nr 1/DS/20 z dnia 6 listopada 2020 r. (sygn. akt: INZ5DS.8104.1.11.2020.AGB)	06.11.2020	Decyzja nr 1/DS/20 (nr ref.: INZ5DS.8104.1.11.2020.AGB)	24.12.2020
4	Decyzja Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni z dnia 17 lutego 2023 r. (nr ref.: INZ5DS.8104.47.3.2022.AGB) zmieniająca decyzję Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni nr 1/DS/20 z dnia 6 listopada 2020 r. (nr ref. INZ5DS.8104.1.11.2020.AGB)	17.02.2023	(nr ref.: INZ5DS.8104.47.3.2022.AGB)	14.03.2023
Zezwolenie na układanie i konserwację kabli lub rurociągów w wyłącznej strefie ekonomicznej				
5	Decyzja Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej nr 3/K/19 z dnia 28 października 2019 r.	28.10.2019	Decyzja nr 3/K/19 (sygn. akt: DGM.WZRMPP.3.430.54.2019.JD.9)	4.03.2021
Decyzja w sprawie lokalizacji inwestycji strategicznych w sieciach przesyłowych:				
6	Decyzja Wojewody Pomorskiego w sprawie lokalizacji inwestycji strategicznej w sieci przesyłowej, a mianowicie inwestycji w zestaw urządzeń do odprowadzania mocy z tytułowanej: „Budowa infrastruktury przyłączeniowej dla MFW Baltica 2 (zestaw urządzeń do odprowadzania mocy)“ w części morskiej z dnia 31 marca 2023 r. (nr ref.: WI-III.747.1.46.2022.NS)	31.03.2023	WI-III.747.1.46.2022.NS	12.05.2023

Nr	Nazwa decyzji	Data wydania/Status	Numer referencyjny sprawy	Data uprawomocnienia
7	Decyzja Wojewody Pomorskiego w sprawie lokalizacji inwestycji strategicznej w sieci przesyłowej, a mianowicie inwestycji w zestaw urządzeń do odprowadzania energii zatytułowanej: „Budowa infrastruktury przyłączeniowej dla MFW Baltica 2 (zestaw urządzeń do odprowadzenia mocy)” w części lądowej z dnia 15 lutego 2023 r. (nr referencyjny: WI-III.747.1.47.2022.NS)	15.02.2023	WI-III.747.1.47.2022.NS	17.03.2023
8	Decyzja reformująca Ministra Rozwoju i Technologii zmieniająca decyzję Wojewody Pomorskiego z dnia 25 października 2023 r., sygn. WI-III.747.1.50.2022.AM, w sprawie zmiany ostatecznej decyzji Wojewody Pomorskiego z dnia 17 lutego 2023 r., sygn. WI-III.747.1.50.2022.AM, dotyczącej lokalizacji inwestycji w zestaw urządzeń do odprowadzenia mocy, zatytułowanej: „Budowa infrastruktury przyłączeniowej dla MFW Baltica-3 (zestaw urządzeń do odprowadzenia mocy)” – w części lądowej z dnia 12 marca 2024 r. (nr ref.: DLI-II.7620.24.2023.AZ.6)	12.03.2024	DLI-II.7620.24.2023.AZ.6	12.03.2024
9	Decyzja Wojewody Pomorskiego w sprawie lokalizacji inwestycji w zestaw urządzeń do odprowadzania energii zatytułowanej: „Budowa infrastruktury przyłączeniowej dla MFW Baltica 2 (zestaw urządzeń do odprowadzenia mocy) – linia kablowa średniego napięcia do zasilania rezerwowego elektrowni lądowej MFW Baltica 2” z dnia 20 września 2023 r. (nr ref.: WI-III.747.1.17.2023.NS)	20.09.2023	WI-III.747.1.17.2023.NS	4.11.2023

Nr	Nazwa decyzji	Data wydania/Status	Numer referencyjny sprawy	Data uprawomocnienia
10	Decyzja w sprawie lokalizacji inwestycji strategicznej w sieciach przesyłowych, a mianowicie inwestycji w zestaw urządzeń do odprowadzania energii zatytułowanej: „Budowa infrastruktury przyłączeniowej dla MFW Baltica-3 (zestaw urządzeń do odprowadzania energii) – połączenia telekomunikacyjne z SE Choczewo do FW Lotnisko – SE Żarnowiec, na działkach nr: 25/5, 25/6 we wsi Kierzkowo oraz 104 i 105/4 we wsi Lublewo, w gminie Choczewo z dnia 19 września 2023 r. (nr referencyjny: WI-III.747.1.16.2023.AM)	19.09.2023	WI-III.747.1.16.2023.AM	Złożono odwołanie
11	Decyzja reformująca Ministra Rozwoju i Technologii zmieniająca decyzję Wojewody Pomorskiego z dnia 19 września 2023 r., sygn. akt: WI-III.747.1.16.2023.AM, w sprawie lokalizacji inwestycji w zestaw urządzeń do odprowadzania mocy dla projektu zatytułowanego: „Budowa infrastruktury przyłączeniowej dla MFW Baltica-3 (zestaw urządzeń do odprowadzenia mocy)” – przyłącza telekomunikacyjne od SE Choczewo do FW Lotnisko – SE Żarnowiec (nr ref.: DLI-II.7620.22.2023.AZ.3)	22.12.2023	DLI-II.7620.22.2023.AZ.3	22.12.2023
Decyzje środowiskowe				
12	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku w sprawie warunków środowiskowych dla morskiej farmy wiatrowej Baltica z dnia 24 stycznia 2020 r. (nr ref.: RDOŚ-Gd-WOO.4211.21.2017.MJ.PW.AJ.37) (uzyskana łącznie dla Baltica 2 i 3)	24.01.2020	RDOŚ-Gd-WOO.4211.21.2017.MJ.PW.AJ.37	25.03.2021
13	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 21 sierpnia 2023 r., sygn. akt: RDOŚ-Gd-WOO.420.29.2023.AJ.8 zmieniająca decyzję środowiskową dla morskiej farmy wiatrowej Baltica z dnia 24 stycznia 2020 r. (nr referencyjny: RDOŚ-Gd-WOO.4211.21.2017.MJ.PW.AJ.37) (uzyskana łącznie dla Baltica 2 i 3)	21.08.2023	RDOŚ-Gd-WOO.420.29.2023.AJ.8	20.09.2023

Nr	Nazwa decyzji	Data wydania/Status	Numer referencyjny sprawy	Data uprawomocnienia
14	Decyzja Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku w sprawie warunków środowiskowych dla przedsięwzięcia zatytułowanego: Infrastruktura przyłączeniowa dla MFW Baltica B-2 i B-3 (nr ref.: RDOŚ-Gd-WOO.420.47.2021.AJ.31.) (wydana łącznie dla Baltica 2 i 3)	11.08.2022	RDOŚ-Gd-WOO.420.47.2021.AJ.31	18.09.2022
Plany i ekspertyzy				
15	Decyzja Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni nr 5/IRM/23 z dnia 27 września 2023 r., sygn. akt: IRM3.9219.72.2023.MKaf zatwierdzająca „Plan ratowniczy dla morskiej farmy wiatrowej Baltica 2 i urzędzeń towarzyszących”	27.09.2023	Decyzja nr 5/IRM/23 (nr ref.: IRM3.9219.72.2023.Mkaf)	12.10.2023
16	Decyzja Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni nr 10/IRM/23 z dnia 11 października 2023 r., sygn. akt: IRM3.9219.83.2023.MKaf, zatwierdzająca „Plan zarządzania zanieczyszczeniami i zagrożeniami dla morskiej farmy wiatrowej Baltica 2 i urzędzeń powiązanych”	11.10.2023	Decyzja nr 10/IRM/23 (nr ref.: IRM3.9219.83.2023.Mkaf)	25.10.2023
17	Decyzja Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni nr 12/IRM/23 z dnia 12 października 2023 r., sygn. IRM3.9219.87.2023.MKaf zatwierdzająca „Ekspertyzę nawigacyjną dotyczącą oceny oddziaływania morskiej farmy wiatrowej Baltica 2 i urzędzeń powiązanych na bezpieczeństwo i sprawność żeglugi statków na polskich obszarach morskich”	12.10.2023	Decyzja nr 12/IRM/23 (nr ref.: IRM3.9219.87.2023.Mkaf)	26.10.2023
18	Decyzja Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni nr 5/WI/2023 z dnia 3 listopada 2023 r., sygn. WI1.9219.5.2023.MH zatwierdzająca „Ekspertyzę techniczną dotyczącą oceny oddziaływania morskiej farmy wiatrowej Baltica 2 i urzędzeń powiązanych na polskie obszary morskie A1 i A2 Systemu Błagania o Pomoc i Bezpieczeństwa na Morzu (GMDSS) oraz Systemu Łączności Operacyjnej Morskiej Służby Poszukiwawczo-Ratowniczej”	3.11.2023	Decyzja nr 5/WI/2023 (nr referencyjny: WI1.9219.5.2023.MH)	18.11.2023

Nr	Nazwa decyzji	Data wydania/Status	Numer referencyjny sprawy	Data uprawomocnienia
19	Decyzja Dyrektora Urzędu Morskiego w Gdyni nr 6/WI/2023 z dnia 3 listopada 2023 r., sygn. akt: WI.9219.6.2023.MH, zatwierdzająca „Ekspertyzę techniczną dotyczącą oceny oddziaływania morskiej farmy wiatrowej i urządzeń powiązanych na Krajowy System Bezpieczeństwa Morskiego”	3.11.2023	Decyzja nr 6/WI/2023 (nr referencyjny: WI.9219.6.2023.MH)	18.11.2023
Pozwolenie na budowę				
20	Pozwolenie na budowę – realizacja inwestycji strategicznej w sieci przesyłowej pod nazwą: „Budowa infrastruktury przyłączeniowej dla MFW Baltica 2 (zestaw urządzeń do odprowadzenia mocy – część lądowa)”	22.05.2023	Decyzja nr 88/2023/AŁS (nr referencyjny: WI-III.7840.4.4.2023.AŁS)	21.06.2023
21	Pozwolenie na budowę – realizacja inwestycji strategicznej w sieci przesyłowej pod nazwą: „Budowa infrastruktury przyłączeniowej dla MFW Baltica 2 (zestaw urządzeń do odprowadzenia mocy – stacja transformatorowa na lądzie wraz z przyłączeniem do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego)”	12.05.2023	Decyzja nr 84/2023/MKA (nr referencyjny: WI-III.7840.4.6.2023.MKA)	13.06.2023
22	Pozwolenie na budowę – realizacja inwestycji strategicznej w sieci przesyłowej pod nazwą: „Budowa infrastruktury przyłączeniowej dla MFW Baltica 2 (zestaw urządzeń do odprowadzenia mocy) – linia kablowa średniego napięcia do zasilania awaryjnego elektrowni lądowej MFW Baltica 2”	28.11.2023	Decyzja nr 178/2023/EL (nr referencyjny: WI-III.7840.4.21.2023.EL)	28.12.2023
23	Pozwolenie na budowę – realizacja inwestycji w zakresie zestawu urządzeń do odprowadzania energii zatytułowanej: „Budowa infrastruktury przyłączeniowej dla MFW Baltica 2 (zestaw urządzeń do odprowadzania energii) w strefie przybrzeżnej”	29.11.2023	Decyzja nr 179/2023/EL (nr referencyjny: WI-III.7840.4.9.2023.EL)	29.12.2023

Nr	Nazwa decyzji	Data wydania/Status	Numer referencyjny sprawy	Data uprawomocnienia
24	Pozwolenie na budowę – realizacja inwestycji w zakresie zestawu urządzeń do odprowadzania energii pod nazwą: „Budowa infrastruktury przyłączeniowej dla MFW Baltica 2 (zestaw urządzeń do odprowadzania energii) w Wyłącznej Strefie Ekonomicznej i Morzu Terytorialnym”	30.11.2023	Decyzja nr 181/2023/AŁS (nr referencyjny: WI-III.7840.4.11.2023.AŁS)	16.01.2024
25	Pozwolenie na budowę – realizacja inwestycji w zakresie zestawu urządzeń do odprowadzania energii pod nazwą: „Budowa infrastruktury przyłączeniowej dla MFW Baltica 2 (zestaw urządzeń do odprowadzania energii) w Wyłącznej Strefie Ekonomicznej – Interlinks”	30.11.2023	Decyzja nr 183/2023/AŁS (nr referencyjny: WI-III.7840.4.13.2023.AŁS)	16.01.2024
26	Pozwolenie na budowę dla inwestycji zatytułowanej: Budowa 107 morskich turbin wiatrowych wraz z siecią elektryczną i telekomunikacyjną	14.02.2024	Decyzja nr 8/2024/SJ (sygn. akt: WI-II.7840.4.6.2023.SJ)	15.03.2024
27	Pozwolenie na budowę dla inwestycji zatytułowanej: Budowa czterech morskich elektrowni	14.02.2024	Decyzja nr 9/2024/SJ (sygnatura: WI-II.7840.4.7.2023.SJ)	15.03.2024

4 Podstawowe zasady przyjęte w LRP

W trakcie projektowania i realizacji działań w ramach Projektu, w tym nabywania gruntów oraz ustanawiania wyłączeń i ograniczeń dostępu w trakcie budowy i eksploatacji, przestrzegane będą następujące zasady:

1. Przestrzeganie polskiego prawa i międzynarodowych standardów dotyczących przesiedleń (tj. EBRD ESR5 i IFC PS5).
2. W miarę możliwości należy unikać przymusowych przesiedleń, w tym fizycznego i ekonomicznego wysiedlenia. Jeśli nie da się tego uniknąć, należy je zminimalizować poprzez ocenę alternatywnych projektów.
3. W ramach projektu nie będą dopuszczalne przymusowe eksmisje, a wszelkie procesy nabywania gruntów będą przeprowadzane zgodnie z prawem krajowym oraz wymogami ESR 5 dotyczącymi rzetelnego postępowania, uprzedniego powiadomienia i ochrony przed bezdomnością.
4. Wszelkie straty gruntów, aktywów i źródeł dochodów zostaną zrekompensowane w odpowiednim terminie i w pełnej wysokości kosztów odtworzenia.
5. W ramach projektu zostaną zidentyfikowane osoby znajdujące się w trudnej sytuacji, ocenione konkretne ryzyka i skutki, z jakimi mogą się one zmierzyć, a także opracowana i wdrożona ukierunkowana pomoc w zakresie środków utrzymania i przesiedlenia dostosowana do ich potrzeb.
6. W ramach projektu zostanie ustalony i podany do publicznej wiadomości termin uprawniający do uzyskania pomocy. Tylko osoby obecne i korzystające z gruntów lub aktywów przed tym terminem będą uprawnione do odszkodowania lub pomocy.
7. Przed spisem ludności zostanie ustanowiony dostępny, przejrzysty i uwzględniający kwestie płci mechanizm rozpatrywania skarg, aby w odpowiednim czasie reagować na obawy związane z odszkodowaniami, przesiedleniami i przywróceniem środków do życia.
8. Źródła utrzymania i standard życia osób dotkniętych zmianami ulegną poprawie lub zostaną przynajmniej przywrócone do poziomu sprzed wysiedlenia.
9. Nabywanie gruntów, ograniczenia w użytkowaniu gruntów, innych aktywów i zasobów naturalnych oraz działania związane z przymusowym przesiedleniem będą planowane i wdrażane przy znaczącym udziale w konsultacjach, uczestnictwie i ujawnianiu informacji.
10. Pomoc w przywróceniu środków do życia będzie w równym stopniu dostępna dla mężczyzn i kobiet oraz dostosowana do ich odpowiednich potrzeb.
11. Odszkodowanie za dotknięte grunty, aktywa i ograniczenia dostępu zostanie wypłacone przed jakimkolwiek wysiedleniem lub nałożeniem

ograniczeń dostępu do gruntów lub aktywów. Chociaż polskie ustawodawstwo wymaga, aby ostateczne odszkodowanie za trwałe ograniczenia zostało ustalone i wypłacone po zakończeniu budowy, Projekt zapewni zgodność z ESR5 poprzez wdrożenie odpowiednich mechanizmów pomostowych. Obejmą one zabezpieczenie wymaganych środków na odszkodowania na specjalnym rachunku projektowym, zanim nastąpi jakiegokolwiek wysiedlenie lub ograniczenia dostępu.

5 Wpływ projektu – część lądowa

5.1 Bazowe warunki społeczno-gospodarcze

5.1.1 Metodologia

Bazowy poziom odniesienia dotyczący warunków społeczno-gospodarczych dla osób dotkniętych projektem (PAP) na lądzie ustalono na podstawie kompleksowej analizy dostępnych źródeł danych wtórnych, uzupełnionej informacjami jakościowymi uzyskanymi w wyniku bezpośrednich kontaktów z PAP oraz kontroli przeprowadzonej na miejscu. Dane i wnioski przedstawione w niniejszym punkcie przygotowano w oparciu o:

1. lokalną inspekcję zajmowanych nieruchomości,
2. wyciągi z katastru gruntów i budynków,
3. projekt budowlany,
4. dane z Geoportalu,
5. dane GUS,
6. dane z Krajowego Rejestru Sądowego,
7. dane uzyskane podczas negocjacji z osobami objętymi programem przesiedleń (PAP).

Chociaż nie przeprowadzono specjalnego badania socjoekonomicznego gospodarstw domowych w odniesieniu do osób objętych projektem na lądzie, decyzja ta została podjęta w oparciu o następujące względy:

1. Komponent lądowy obejmuje małe, rozdrobnione działki, a ich użytkowanie jest tymczasowe lub ma ograniczony zakres. Biorąc pod uwagę minimalną skalę oddziaływania, pełne badanie gospodarstw domowych uznano za nieproporcjonalne i potencjalnie inwazyjne dla dotkniętych projektem właścicieli gruntów, z uwzględnieniem lokalnych wrażliwości kulturowych.
2. W ocenie bazowej wykorzystano obszerne źródła danych wtórnych, uznane za wystarczające do spełnienia wymagań ESR5. Źródła te dostarczyły wyczerpujących informacji społeczno-ekonomicznych bez konieczności dodatkowego gromadzenia danych pierwotnych:
  - o Szczegółowe rejestry katastralne, w tym rodzaje użytkowania gruntów i struktury własnościowe, posłużyły do analizy wykorzystania gruntów.
  - o Dokumentacja projektowa budowy dostarczyła informacji na temat planowanego użytkowania gruntów i potencjalnych zmian wynikających z działań realizowanych w ramach projektu.
  - o Analiza danych przestrzennych została przeprowadzona przy użyciu krajowych Geoportali, co pozwoliło na dokładne zrozumienie sposobów użytkowania gruntów i odległości od osad.

- Przeanalizowano regionalne wskaźniki społeczno-gospodarcze, w tym zatrudnienie, poziomy dochodów, dane demograficzne i działalność gospodarczą, aby osadzić potencjalne oddziaływania w odpowiednim kontekście.
  - Szczegóły dotyczące własności i statusu prawnego nieruchomości zostały zweryfikowane przy użyciu danych z rejestru sądowego.
  - Informacje zebrano podczas bezpośrednich negocjacji z osobami i społecznościami dotkniętymi projektem (PAP), koncentrując się na umowach odszkodowawczych oraz wszelkich przewidywanych skutkach dla źródeł utrzymania .
3. Wizyty na miejscu i inspekcje nieruchomości, na które projekt ma wpływ, dostarczyły wysokiej jakości spostrzeżeń, umożliwiając weryfikację danych wtórnych oraz bezpośrednią obserwację sposobu użytkowania gruntów i prowadzenia lokalnej działalności gospodarczej.

Zdając sobie sprawę z ograniczeń wynikających z braku pełnego badania gospodarstw domowych, zespół projektowy oparł się na triangulacji wielu źródeł danych w celu określenia bazowej sytuacji socjoekonomicznej. Podejście to zapewniło zgodność z wymogami ESR 5 poprzez integrację:

- ilościowych regionalnych wskaźników społeczno-gospodarcze,
- spostrzeżeń jakościowych wynikających z bezpośrednich kontaktów z interesariuszami oraz
- wzajemnej weryfikacji dokonanej w trakcie inspekcji w terenie.

Wyniki takiego opartego na triangulacji podejścia oraz analizy danych wtórnych przedstawiono w punktach 5.1.2–5.1.7, które zawierają kompleksowy opis granic administracyjnych, danych demograficznych, sposobów użytkowania gruntów, struktur własnościowych oraz działalności gospodarczej prowadzonej na obszarze objętym projektem. Dodatkowe szczegóły dotyczące zaangażowania interesariuszy, w tym dane dotyczące harmonogramu, uczestników i wyników, zostały udokumentowane w punkcie 5.3 niniejszego LRP.

Pomimo wykorzystania danych wtórnych, brak bezpośredniego badania gospodarstw domowych może skutkować potencjalnymi lukami w danych, szczególnie w zakresie zrozumienia niuansów dynamiki społeczno-gospodarczej na poziomie gospodarstw domowych. W przypadku zmiany lub rozszerzenia zakresu projektu, jako środek awaryjny może zostać przeprowadzone uzupełniające badanie gospodarstw domowych w celu uchwycenia wszelkich dodatkowych skutków. Nie oznacza to, że w obecnych danych istnieją jakieś luki, ale rozwiązanie to zostało uwzględnione jako podejście zapobiegawcze, na wypadek potencjalnych zmian w przyszłości.

Opisana powyżej metodologia stanowi solidną podstawę do oceny społeczno-gospodarczych skutków projektu, przy jednoczesnym poszanowaniu lokalnych wrażliwości kulturowych i unikaniu niepotrzebnej ingerencji w prywatność osób i gospodarstw domowych objętych projektem (PAP).

5.1.2 Granice administracyjne

Lądowa część projektu znajduje się na terenie gminy Choczewo w powiecie wejherowskim i obejmuje dwa obręby katastralne: Kierzkowo i Jackowo.

Zasięg infrastruktury projektu, obejmujący przejście brzegowe, linie kablowe odcinka lądowego, stację lądową, drogę dojazdową, przyłącze telekomunikacyjne oraz rezerwowe źródło zasilania 15 kV, obejmuje szereg odrębnych działek. Projekt ma wpływ na grunty w następujących obszarach administracyjnych, wszystkie w gminie Choczewo:

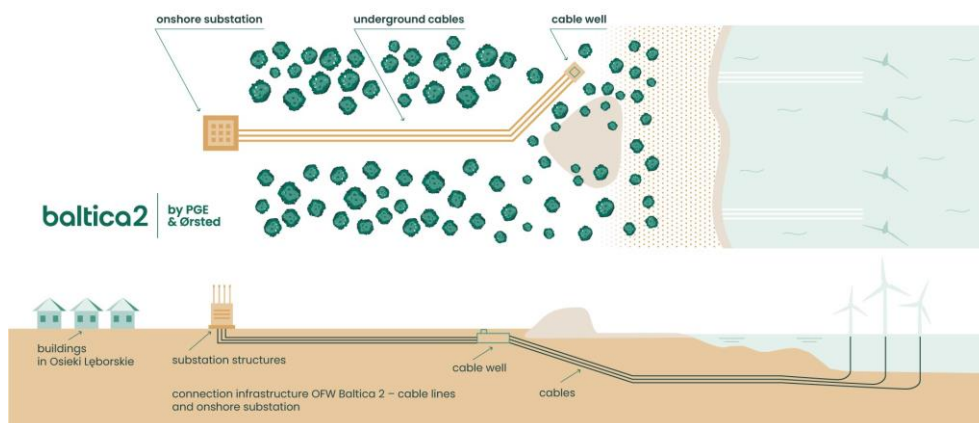
- Obszar Kierzkowo: główny obszar lądowy obejmujący przejście brzegowe, korytarz kablowy na lądzie, teren podstacji, drogę dojazdową oraz części trasy telekomunikacyjnej.
- Obszar Jackowo: obejmuje część korytarza zasilania awaryjnego 15 kV oraz związane z nim grunty rolne.
- Obszar Lublewo: wchodzi w skład połączenia telekomunikacyjnego, obejmującego działki rolne należące do przedsiębiorstw oraz grunty kolejowe zarządzane przez Skarb Państwa i Koleje Państwowe.

Obszar projektu obejmuje następujące kategorie własności gruntów:

- Grunty Skarbu Państwa: większość trasy lądowej przebiega przez tereny należące do Lasów Państwowych i Wodach Polskich;
- Grunty gminne: w szczególności drogi publiczne zarządzane przez gminę Choczewo;
- Prywatne działki rolne;
- działki należące do przedsiębiorstw: w tym lokalne grunty rolne i drogi dojazdowe.

Te granice administracyjne, określone przez obręby katastralne, numery działek i rejestry własności, stanowią podstawę do identyfikacji obszarów PAP, oceny użytkowania gruntów i określenia uprawnień do odszkodowań. Odzwierciedlają one również zasadę projektu polegającą na prowadzeniu infrastruktury przez grunty publiczne i działki rolne o niskiej wartości, co pozwala uniknąć oddziaływania na obszary mieszkalne i zminimalizować skutki ekonomiczne dla lokalnych gospodarstw domowych.

Connection infrastructure OFW Baltica 2 – cable lines and onshore substation

Rysunek2 Infrastruktura przyłączeniowa OWF Baltica 2 – ławka kablowa i stacja lądowa

5.1.3 Podsumowanie kluczowych ustaleń

Struktura użytkowania gruntów i struktura własnościowa (szczegółowo w sekcji 5.1.6):

- Większość gruntów, których dotyczy projekt (około 65%), to grunty państwowe, które nie są użytkowane przez podmioty prywatne (Lasy Państwowe, Wody Polskie itp.);
- Grunty prywatne to głównie grunty rolne (grunty orne i pastwiska); –
- Nieruchomości należące do przedsiębiorstw stanowią około 25% działek objętych projektem;
- Projekt nie ma wpływu na żadne budynki mieszkalne ani osady.

Wpływ na działalność gospodarczą i źródła utrzymania (opisane w sekcji 5.5):

- Wpływ na działalność generującą dochody jest ograniczony;
- Grunty rolne są wykorzystywane głównie do upraw o niskiej intensywności;
- Projekt nie ma wpływu na lasy komercyjne ani uprawy o wysokiej wartości;
- Ograniczenia użytkowania nie wpłyną znacząco na obecne wykorzystanie gruntów.

Odszkodowania i zaangażowanie (podsumowane w sekcji 6.3.3):

- Wszystkie wypłaty odszkodowań za służebności przesyłowe i zakup gruntów zostały zakończone
- Nie odnotowano żadnych sporów dotyczących odszkodowań
- Płatności za nieruchomości objęte ograniczonymi ograniczeniami użytkowania zostaną zrealizowane po zakończeniu budowy

- Lokalne konsultacje nie wykazały żadnych istotnych obaw dotyczących wpływu na źródła utrzymania.

5.1.4 Dane demograficzne regionu

Gmina Choczewo, położona w powiecie wejherowskim w województwie pomorskim, jest gminą wiejską liczącą 4 998 mieszkańców, co stanowi 2,4% ludności powiatu. Powierzchnia gminy Choczewo stanowi 14,4% całkowitej powierzchni powiatu, co odzwierciedla jej znaczny rozmiar geograficzny w stosunku do liczby ludności.

Stosunek płci wynosi 49,7% kobiet / 50,3% mężczyzn. W latach 2002–2023 liczba ludności zmniejszyła się o 9,4%. Średni wiek mieszkańców wynosi 41 lat, co jest zgodne zarówno z danymi dla województwa pomorskiego, jak i dla całej Polski. Rozkład stanu cywilnego wskazuje, że 57,0% dorosłej populacji pozostaje w związkach małżeńskich, 28,7% to osoby samotne, 6,8% to osoby rozwiedzione, a 6,5% to wdowy i wdowcy.

Liczba ludności maleje (-7,36 na 1000 mieszkańców), przy czym liczba urodzeń (35 w 2022 r.) jest mniejsza niż liczba zgonów. Saldo migracji (2022 r.) jest również ujemne (-34). 58,6% mieszkańców jest w wieku produkcyjnym, 19,9% należy do grupy przedprodukcyjnej, a 21,5% do grupy poprodukcyjnej.

Podsumowując, gmina Choczewo jest obszarem wiejskim borykającym się z wyzwaniami demograficznymi, charakteryzującym się spadkiem liczby ludności i jej starzeniem się, wysoką śmiertelnością oraz ujemnym saldem migracji.

5.1.5 Charakterystyka gospodarcza regionu

Rynek pracy w gminie Choczewo wskazuje, że zatrudnionych jest 88 mieszkańców na 1000, przy czym odsetek kobiet (61,2%) jest wyższy niż mężczyzn (38,8%). Stopa bezrobocia zarejestrowanego w gminie Choczewo w 2023 r. wyniosła 5,2%, bez różnic między płciami. Średnia miesięczna pensja brutto w 2022 r. wyniosła 5 557,82 PLN, co stanowi 82,90% średniej krajowej. Strumienie migracji wskazują na znaczny odpływ pracowników – 516 mieszkańców dojeżdża do pracy w innych obszarach, podczas gdy tylko 72 osoby dojeżdżają do gminy Choczewo, co daje saldo migracji netto na poziomie -444.

Jeśli chodzi o działalność gospodarczą, tylko 9,6% siły roboczej jest zatrudnione w rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybołówstwie, 33,3% w przemyśle i budownictwie, 22,6% w usługach, a 2,0% w sektorze finansowym. W sektorze prywatnym gminy dominują mikroprzedsiębiorstwa – 605 firm zatrudnia od 0 do 9 pracowników. W 2023 r. w gminie Choczewo zarejestrowano 618 podmiotów gospodarczych, z czego 502 stanowiły jednoosobowe działalności gospodarcze. Krajobraz gospodarczy charakteryzuje się koncentracją na budownictwie i usługach zakwaterowania, przy czym sektory te stanowią znaczną część działalności gospodarczej.

Lokalne rolnictwo charakteryzuje się małymi i średnimi gospodarstwami prowadzącymi gospodarkę mieszaną, obejmującą uprawę roślin i hodowlę zwierząt. Dominujące uprawy to zboża, takie jak pszenica i jęczmień, a także ziemniaki i rzepak. Istotna jest również hodowla zwierząt, zwłaszcza bydła mlecznego i mięsnego, wspierana przez rozległe naturalne pastwiska gminy.

Ostatnie konsultacje i negocjacje z PAP wskazały, że grunty rolne, na które ma wpływ Projekt, nie są wykorzystywane głównie do działalności generującej dochód. Zostało to potwierdzone podczas procesu oceny, w którym stwierdzono ograniczoną aktywną uprawę na dotkniętych częściach działek, co zmniejsza potencjał przemieszczenia ekonomicznego.

Poziom wykształcenia w gminie Choczewo jest nieco niższy od średniej regionalnej. Według spisu powszechnego z 2021 r. 22,9% ludności posiada wykształcenie wyższe, 17,1% – średnie zawodowe, a 22,8% – podstawowe zawodowe. Liczba mieszkańców w potencjalnej grupie wiekowej objętej kształceniem (3–24 lata) wynosi 1353 osoby, z czego znaczna część uczęszcza do przedszkoli i szkół podstawowych. Infrastruktura edukacyjna obejmuje trzy przedszkola i dwie szkoły podstawowe, które łącznie zaspokajają potrzeby edukacyjne młodej ludności gminy.

Projekt nie wywiera znaczącego wpływu na lokalne instytucje lub usługi edukacyjne, ponieważ działki objęte projektem nie są położone w pobliżu szkół ani placówek edukacyjnych.

Pod względem gospodarczym gmina Choczewo charakteryzuje się przewagą małych przedsiębiorstw, rynkiem pracy opartym na dojazdach do pracy poza gminę oraz siłą roboczą skoncentrowaną w sektorze usług. Współpraca w ramach projektu z lokalnymi interesariuszami wykazała, że społeczno-gospodarcze skutki dla lokalnej społeczności będą prawdopodobnie minimalne ze względu na ograniczoną skalę zajęcia gruntów oraz brak znaczącej działalności gospodarczej na dotkniętych częściach działek.

5.1.6 Zagospodarowanie terenu i własność gruntów w regionie

Trasa linii kablowej MFW Baltica 2 przecina zróżnicowany krajobraz. Szerokość plaży wynosi około 70–80 m, a tuż za nią rozciąga się pas wydm przybrzeżnych, sięgający nawet 1 km w głąb lądu.

Plaże i okoliczne wioski są cenioną atrakcją turystyczną, funkcjonującą głównie w sezonie letnim. Turystyka jest głównym źródłem dochodów dla wielu mieszkańców tego obszaru. Jednak obszar przecinany przez kabel projektu nie jest typową destynacją turystyczną. Odległość od wsi, brak bezpośredniego dostępu do plaży oraz bliskich parkingów (najbliższy znajduje się 1 km od plaży) sprawiają, że ten konkretny odcinek plaży nie cieszy się popularnością wśród turystów. Na tym odcinku nie ma żadnej infrastruktury turystycznej ani innej, która mogłaby stanowić źródło dochodów dla lokalnej ludności.

W głębi lądu trasa linii przecina las sosnowy, a jeszcze dalej – tereny rolnicze. Jednak obecnie na obszarze wyznaczonym dla LSE nie prowadzi się działalności rolniczej (upraw rolnych ani wypasu bydła).

W sąsiedztwie planowanego projektu wioski Lubiatowo, Szklana Huta, Osieki Lęborskie i Kierkowo tworzą sieć osadniczą położoną w bezpośrednim sąsiedztwie lądowej infrastruktury projektu. Osady te znajdują się poza obszarem oddziaływania akustycznego projektu. Na terenie projektu nie ma żadnych nieruchomości ani ich części wykorzystywanych do celów mieszkalnych. Nie zidentyfikowano również żadnych innych budynków, obiektów inżynierskich ani upraw, które mogłyby zostać zajęte przez projekt.

Większość gruntów, które zostaną zajęte przez projekt, to grunty publiczne. Obszary te są od lat wykorzystywane przez lokalną społeczność. Tradycyjne formy użytkowania obejmują rekreację oraz zbieranie roślinności runa leśnego, takich jak jagody i grzyby. Zbieranie roślinności runa leśnego odbywa się głównie na potrzeby własne i ma charakter rekreacyjny, a nie stanowi źródła dochodu.

Występują również rzadkie przypadki nielegalnego poszukiwania bursztynu na pasie przybrzeżnym, co potwierdza „Program ochrony przyrody na lata 2014–2023” wydany przez Nadleśnictwo Choczewo. Działalność ta jest zabroniona na mocy polskiego prawa.

5.1.7 Kwestie płci i grupy szczególnie wrażliwe

Gmina Choczewo charakteryzuje się zrównoważoną strukturą płciową, gdzie kobiety stanowią 49,7%, a mężczyźni 50,3%. Udział w rynku pracy wskazuje, że kobiety stanowią 61,2% osób zatrudnionych, podczas gdy mężczyźni stanowią 38,8%. Stopa bezrobocia rejestrowanego jest taka sama dla obu płci i wynosi 5,2%.

Rozkład demograficzny wskazuje również, że 21,5% ludności znajduje się w wieku poprodukcyjnym. Ponadto 19,9% ludności należy do grupy w wieku przedprodukcyjnym, obejmującej dzieci i młodzież. Taka struktura demograficzna sugeruje stosunkowo wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego, przy czym znaczna liczba starszych mieszkańców może potencjalnie wymagać wsparcia społecznego i usług.

Konsultacje z osobami, na które projekt ma wpływ (PAP), oraz interesariuszami społecznymi wykazały, że osoby starsze, zwłaszcza mieszkające samotnie, mogą być bardziej narażone na zmiany w swoim otoczeniu ze względu na ograniczoną mobilność i niższe dochody. Jednak biorąc pod uwagę ograniczoną skalę działań lądowych w ramach projektu oraz niewielkie zajęcie terenu, oczekuje się, że bezpośredni wpływ na populację osób starszych będzie znikomy.

Nie przewiduje się, aby część lądowa projektu, biorąc pod uwagę minimalne zapotrzebowanie na grunty i brak wpływu na rolnictwo, miała negatywny wpływ na źródła utrzymania grup szczególnie wrażliwych lub kobiet w gminie Choczewo. Planowanie i realizacja części lądowej projektu zostały zaprojektowane tak, aby uniknąć

znaczących zakłóceń społecznych lub gospodarczych. Działania budowlane nie zakłócają dostępu do usług, w szczególności dla osób starszych i rodzin z małymi dziećmi.

Ponadto opinie zebrane podczas konsultacji lokalnych nie wskazywały na żadne istotne obawy zgłaszane konkretnie przez kobiety lub inne potencjalnie wrażliwe grupy, ponieważ działania w ramach projektu ograniczają się do niezabudowanych działek niemieszkalnych. Na podstawie kompleksowej oceny oddziaływania projektu oraz konsultacji z zainteresowanymi stronami ustalono, że nie ma potrzeby identyfikowania konkretnych osób znajdujących się w trudnej sytuacji ani wdrażania specjalnych środków związanych z kwestiami płci w odniesieniu do części lądowej projektu. Wniosek ten jest uzasadniony minimalną skalą oddziaływania, brakiem fizycznego wysiedlenia oraz faktem, że nie ma to wpływu na działalność związaną z utrzymaniem.

5.2 Wpływ projektu na grunty i źródła utrzymania

5.2.1.1 Ankieta wśród PAP

5.2.1.2 Ankieta wśród PAP

Ocena skutków ekonomicznych przesiedleń na potrzeby niniejszego dokumentu została przeprowadzona w oparciu o własne wnioski PAP wynikające z wywiadów przeprowadzonych podczas negocjacji, a także na podstawie lokalnych inspekcji poszczególnych działek, które mają zostać zajęte, oraz danych katastralnych. Podejście to obejmowało bezpośredni kontakt z właścicielami i użytkownikami nieruchomości w celu zebrania informacji na temat praktyk użytkowania gruntów, oczekiwań dotyczących odszkodowań oraz wszelkich obaw związanych z potencjalnym wpływem projektu.

1. Jak wspomniano w sekcji 5.1.1, ze względu na szereg przyczyn nie przeprowadzono szczegółowego badania społeczno-ekonomicznego osób objętych projektem (PAP) i ich gospodarstw domowych. Zamiast tego punkt odniesienia społeczno-ekonomicznego (wraz z identyfikacją aktywów, na które projekt ma wpływ) ustalono w oparciu o następujące źródła danych: Informacje jakościowe z negocjacji i konsultacji – zespół projektowy zorganizował wiele spotkań z osobami objętymi projektem (PAP), podczas których przedstawiono procedury nabywania tytułu prawnego, metody wyceny nieruchomości oraz procesy odszkodowawcze. Umożliwiło to zebranie danych jakościowych dotyczących preferencji i obaw osób dotkniętych projektem.
2. Obserwacje z inspekcji terenowych – lokalne inspekcje dostarczyły cennych informacji na temat aktualnego użytkowania gruntów i pomogły zweryfikować, czy działki objęte projektem są w przeważającej mierze niezagospodarowane lub wykorzystywane do celów niezwiązanych z utrzymaniem. Obserwacje te potwierdziły ograniczony wpływ społeczno-gospodarczy projektu. Inspekcje terenowe zostały przeprowadzone przez przedstawicieli projektu przed

sfinalizowaniem decyzji dotyczących trasy i potwierdziły, że żadna z działek objętych projektem nie zawierała budynków mieszkalnych ani nie była wykorzystywana do intensywnego rolnictwa komercyjnego.

3. Dane i rejestry administracyjne – informacje uzyskane z rejestrów katastralnych i danych dotyczących użytkowania gruntów zostały uzupełnione szczegółami z procesu negocjacji, w tym wszelkimi odmowami wyrażenia zgody, wnioskami o rozstrzygnięcie administracyjne oraz statusem toczących się procedur odszkodowawczych.

5.2.1.3 Metodologia spisu i data graniczna

Spis PAP przeprowadzono na potrzeby decyzji lokalizacyjnej. Celem spisu było zidentyfikowanie wszystkich działek, których dotyczy projekt, ich właścicieli i użytkowników, a także udokumentowanie istniejących aktywów i sposobów użytkowania gruntów. Zakres spisu obejmował wszystkie nieruchomości znajdujące się w obszarze objętym projektem, które miałyby zostać objęte trwałym wywłaszczeniem, tymczasowym zajęciem lub ograniczeniami w użytkowaniu. W spisie zidentyfikowano 22 działki, na które ma wpływ główna infrastruktura przyłączeniowa, oraz 28 działek, na które ma wpływ rezerwowe źródło zasilania, wraz ze szczegółowymi informacjami na temat własności i użytkowania, przedstawionymi w sekcji 5.4. Proces identyfikacji ten posłużył jako podstawa do opracowania strategii nabycia gruntów i ustalenia wysokości odszkodowań, zapewniając, że wszyscy uprawnieni właściciele zostali prawidłowo zidentyfikowani i uwzględnieni w procesie wypłaty odszkodowań. Terminy graniczne to daty składania wniosków o wydanie decyzji o lokalizacji, tj.:

- dla LSE: 3 listopada 2022 r.,
- dla rezerwowego zasilania 15 kV: 13 lipca 2023 r.

Takie podejście do terminów granicznych jest wymagane przez przepisy krajowe. Chociaż definicja ta może odbiegać od typowego użycia terminu „termin graniczny” w ramach PS5/ESR5, który wiąże go z zakończeniem spisu powszechnego i inwentaryzacji aktywów, odzwierciedla ona realia polskiego systemu prawnego. Osoby uprawnione do odszkodowania zostały poinformowane o tych terminach w ramach oficjalnego procesu powiadamiania wymaganego przez prawo polskie, który obejmuje ogłoszenia publiczne i indywidualne powiadomienia właścicieli nieruchomości w ramach procedury składania wniosków.

Wykorzystanie daty złożenia wniosku jako „daty granicznej” zapewnia jasność w ustalaniu uprawnień do odszkodowania, ponieważ nieruchomości objęte odszkodowaniem są formalnie zidentyfikowane w dokumentach wnioskowych przedłożonych władzom.

Wszelkie dodatkowe osoby uprawnione do odszkodowania (PAP) zidentyfikowane po tej dacie lub nowe roszczenia dotyczące nieruchomości objętych odszkodowaniem mogą

nie kwalifikować się do odszkodowania, chyba że spełniają określone wymogi prawne lub zostaną uwzględnione w ramach późniejszego procesu aktualizacji.

5.2.2 Linia LSE

5.2.2.1 Prawa własności gruntów

Wszystkie grunty przeznaczone pod podziemne połączenie od plaży do podstacji Baltica oraz sama podstacja zostały zabezpieczone przez Projekt i są dostępne do celów budowlanych:

- Teren między plażą a podstacją, gdzie zostaną zbudowane podziemne linie połączeniowe, stanowi publiczne tereny leśne. Nie miało to wpływu na żadnego właściciela ani użytkownika gruntu.
- Teren pod stacją Baltica 2 został nabyty od prywatnego właściciela ziemi mieszkającego w sąsiedniej gminie. Teren był wykorzystywany do celów rolniczych bezpośrednio przez właściciela (uprawa choinek bożonarodzeniowych). Nie wszczęto procesu wywłaszczenia, ponieważ udało się wynegocjować warunki akceptowalne dla obu stron. Odszkodowanie zostało w całości wypłacone przez Projekt.

Trasy zaprojektowanej linii odgałęźnej przebiegają przez terytorium 22 działek (przejście przez linię brzegową + linie kablowe odcinka lądowego) w miejscowości Kierkowo, w gminie Choczewo. Większość tych działek to grunty Skarbu Państwa zarządzane przez Państwowe Gospodarstwo Leśne – Nadleśnictwo Choczewo.

5.2.2.2 Przejście przez linię brzegową

Obszar, na którym planowane jest przejście przez linię brzegową, obejmuje 5 działek, wszystkie z okręgu Kierkowo, gmina Choczewo, które wymieniono w poniższej tabeli:

Tabela 5 Wykaz nieruchomości odcinka kablowego w obszarze przejścia przez linię brzegową

Właściciel	Uwagi
1 Skarb Państwa	
2 Skarb Państwa	nadmorski pas techniczny
3 Skarb Państwa	nadmorski pas techniczny
4 Skarb Państwa (Lasy Państwowe)	
5 Skarb Państwa (Lasy Państwowe)	

5.2.2.3 Trasy kablowe odcinka lądowego

Planowane trasy linii LSE z morskiej farmy wiatrowej Baltica 2 przebiegają przez obszar 17 działek położonych w miejscowości Kierzkowo, gmina Choczewo, powiat wejherowski. Większość z nich (15 działek) stanowi własność Skarbu Państwa (Lasy Państwowe). Z pozostałych dwóch jedna należy do gminy Choczewo, a druga to działka, na której będą zlokalizowane linie LSE i która obecnie znajduje się w posiadaniu osoby fizycznej.

5.2.3 Zasilanie awaryjne

5.2.3.1 Strategia

W 2021 r. opracowano Strategię nabycia gruntów pod linię zasilania awaryjnego średniego napięcia (SN) 15 kV dla LSE dla MFW Baltica 2 i MFD Baltica 3. Strategia zakładała, że nieruchomości potrzebne pod tę linię zostaną nabyte na zasadach dobrowolności. Niestety nie udało się osiągnąć porozumienia z właścicielami nieruchomości w sprawie warunków ustanowienia służebności przesyłu oraz odszkodowań z tego tytułu.

W związku z tym podjęto decyzję o uzyskaniu tytułu prawnego do nieruchomości (tymczasowe zajęcie na czas trwania prac budowlanych oraz prawo do ułożenia i użytkowania kabla pod ziemią).

5.2.3.2 Rodzaj zajmowanej nieruchomości

Trasę linii zasilania rezerwowego 15 kV wybrano tak, aby uniknąć zakłóceń w funkcjonowaniu miejscowości Osieki Lęborskie i Kierzkowo oraz zminimalizować zakłócenia na terenach rolniczych. Dlatego kabel zostanie zakopany wzdłuż granic tych miejscowości i działek rolnych.

5.2.3.3 Działki Skarbu Państwa

Spośród czterech działek należących do Skarbu Państwa jedna znajduje się w posiadaniu Nadleśnictwa Choczewo. Pozostałe działki należące do Skarbu Państwa, zgodnie z wpisem w księdze wieczystej, to grunty pod rowami oraz pokryte wodami powierzchniowymi, w tym wodami płynącymi (3 działki). W przypadku trzech z nich ujawniono obciążenie służebnością drogi i przejazdu, a w przypadku jednej – służebnością przesyłu dla linii napowietrznej.

5.2.3.4 Działki przedsiębiorstw

Spośród ośmiu nieruchomości należących do przedsiębiorstw większość (5 działek) to działki drogowe. W przypadku pozostałych trzech, zapisy wskazują na użytkowanie w formie gruntów rolnych oraz terenów zielonych – terenów o innym przeznaczeniu, rekreacyjnych i wypoczynkowych. Analiza zapisów w księdze wieczystej wykazała, że tylko jedna działka jest obciążona ograniczonym prawem rzeczowym w postaci służebności przesyłu.

5.2.3.5 Działki prywatne

Działki prywatne (należące do 42 właścicieli) stanowią największą grupę działek, przez które przebiega linia zasilania awaryjnego. Wyciągi z rejestru gruntów wskazują, że praktycznie wszystkie z nich są działkami rolnymi. Z wyjątkiem 3 nieruchomości, w rejestrach gruntów pozostałych nieruchomości widnieją obciążenia w postaci służebności (osobistej, przejazdu, przesyłu, dla 13 działek).

5.2.3.6 Stan nabycia praw do gruntów

Wojewoda pomorski wydał:

1. Decyzję z dnia 20.09.2023 r., WI-III.747.1.17.2023.NS w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji „Budowa infrastruktury przyłączeniowej morskiej farmy wiatrowej Baltica 2 (zestaw urzędzeń do poboru mocy) – linia kablowa średniego napięcia dla rezerwowego zasilania stacji Offshore Baltica 2”;
2. Decyzję z dnia 19.09.2023 r., WI-III.747.1.19.2023.AM w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji „Budowa infrastruktury przyłączeniowej morskiej farmy wiatrowej Baltica 2 (zestaw urzędzeń do odprowadzenia mocy) – linia kablowa średniego napięcia do zasilania rezerwowego stacji Offshore Baltica 2”;
3. Decyzja z dnia 19 września 2023 r., nr WI-III.747.1.19.2023.AM, w sprawie wyznaczenia lokalizacji inwestycji „Budowa infrastruktury przyłączeniowej morskiej farmy wiatrowej Baltica-3 (zestaw urzędzeń do poboru mocy) – linia kablowa średniego napięcia do zasilania awaryjnego lądowej stacji energetycznej morskiej farmy wiatrowej Baltica-3”; – Złożono wnioski o wydanie zaświadczeń o uprawomocnieniu powyższych decyzji, które uzyskano w dniach 30.11.2023 r. i 08.11.2023 r.

Na dzień sporządzenia niniejszego LRP nie wypłacono jeszcze odszkodowań za tymczasowe zajęcie gruntów i stałe ograniczenia.

5.2.3.7 Oddziaływanie na grunty

Poniższa tabela przedstawia szczegółową ocenę oddziaływania na prywatne działki rolne, na które ma wpływ element projektu dotyczący rezerwowego zasilania 15 kV. Analiza ta została opracowana w oparciu o dane katastralne, inspekcje terenowe oraz konsultacje z właścicielami gruntów i stanowi kluczowy element bazy odniesienia społeczno-gospodarczego. Dla każdej działki objętej oddziaływaniem tabela przedstawia procentowy udział gruntów dotkniętych zarówno tymczasowym zajęciem w trakcie budowy, jak i stałymi ograniczeniami, wraz z konkretnymi środkami łagodzącymi wdrożonymi w celu zminimalizowania oddziaływania na działalność rolniczą. Jak wykazuje niniejsza ocena, oddziaływanie na wszystkie dotknięte działki jest minimalne i zostało starannie zarządzane w celu zapewnienia braku negatywnego wpływu na źródła utrzymania.

Tabela6 Działki rolne objęte zasilaniem awaryjnym 15 kV – confi

Nr działki	Okręg	Zagospodarowanie terenu	Tymczasowe zajęcie (%)	Ograniczenia stałe (%)	Uwagi	Środki minimalizujące	Negatywny wpływ
	JACKOWO	Grunty rolne (grunty orne)	1,9%	0,5	Teren ma charakter rolniczy i tymczasowe zajęcie go na potrzeby prac budowlanych będzie miało minimalny wpływ na jego użytkowanie. Prace zaplanowano poza okresem wegetacyjnym, aby uniknąć jakiegokolwiek oddziaływania. Po zakończeniu prac działalność rolnicza będzie mogła być kontynuowana jak dotychczas. Działalność rolnicza pozostanie nienaruszona.	Tymczasowe drogi i kable na granicach działek; prace poza okresem wegetacyjnym	Nie
	KIERZKOWO	Teren rolniczy (grunty orne)	1,1%	0,3%	Teren ma charakter rolniczy i tymczasowe zajęcie go na potrzeby prac budowlanych będzie miało minimalny wpływ na jego użytkowanie. Prace zaplanowano poza okresem wegetacyjnym, aby uniknąć jakiegokolwiek oddziaływania. Po zakończeniu prac działalność rolnicza będzie mogła być kontynuowana jak dotychczas. Działalność rolnicza pozostanie nienaruszona.	Tymczasowe drogi i kable na granicach działek; prace poza okresem wegetacyjnym	Nie

Nr działki	Okręg	Zagospodarowanie terenu	Tymczasowe zajęcie (%)	Ograniczenia stałe (%)	Uwagi	Środki minimalizujące	Negatywne wpływy
	JACKOWO	Grunty rolne (grunty orne, obszary zadrzewione i zarośnięte na gruntach rolnych, ugory)	0,03%	0,003	Teren ten posiada pewne obszary zadrzewione i porośnięte krzewami, ale pozostaje terenem rolniczym. Tymczasowe zajęcie terenu będzie minimalne i ograniczone do granic działki, a prace będą wykonywane poza okresem wegetacyjnym. Po zakończeniu prac działalność rolnicza może być kontynuowana jak zwykle. Działalność rolnicza pozostaje nienaruszona.	Tymczasowe drogi i kable na granicach działki; prace poza okresem wegetacyjnym	Nie
	KIERZKOWO	Grunty rolne (grunty orne)	2,4%	0,6%	Teren ma charakter rolniczy i tymczasowe zajęcie go na potrzeby prac budowlanych będzie miało minimalny wpływ na jego użytkowanie. Prace zaplanowano poza okresem wegetacyjnym, aby uniknąć jakiegokolwiek oddziaływania. Po zakończeniu prac działalność rolnicza będzie mogła być kontynuowana jak dotychczas. Działalność rolnicza pozostanie nienaruszona.	Tymczasowe drogi i kable na granicach działek; prace poza okresem wegetacyjnym	Nie
	KIERZKOWO	Grunty rolne (grunty orne)	1%	0,2%	Teren ma charakter rolniczy i tymczasowe zajęcie go na potrzeby prac budowlanych będzie miało minimalny wpływ na jego użytkowanie. Prace zaplanowano poza okresem wegetacyjnym, aby uniknąć jakiegokolwiek oddziaływania. Po zakończeniu prac działalność rolnicza będzie mogła być kontynuowana jak dotychczas. Działalność rolnicza pozostanie nienaruszona.	Tymczasowe drogi i kable na granicach działek; prace poza okresem wegetacyjnym	Nie

Nr działki	Okręg	Zagospodarowanie terenu	Tymczasowe zajęcie (%)	Ograniczenia stałe (%)	Uwagi	Środki minimalizujące	Negatywne wpływy
	KIERZKOWO	Grunty rolne (grunty orne)	4,2%	1%	Teren ma charakter rolniczy i tymczasowe zajęcie go na potrzeby prac budowlanych będzie miało minimalny wpływ na jego użytkowanie. Prace zaplanowano poza okresem wegetacyjnym, aby uniknąć jakiegokolwiek oddziaływania. Po zakończeniu prac działalność rolnicza będzie mogła być kontynuowana jak dotychczas. Działalność rolnicza pozostanie nienaruszona.	Tymczasowe drogi i kable na granicach działki; prace poza okresem wegetacyjnym	Nie
	KIERZKOWO	Teren rolniczy (grunty orne)	3,5%	1%	Teren ma charakter rolniczy i tymczasowe zajęcie pod prace budowlane będzie miało na niego minimalny wpływ. Prace zaplanowano poza okresem wegetacyjnym, aby uniknąć jakiegokolwiek oddziaływania. Po zakończeniu prac działalność rolnicza może być kontynuowana jak dotychczas. Działalność rolnicza pozostanie nienaruszona.	Tymczasowe drogi i kable na granicach działek; prace poza okresem wegetacyjnym	Nie
	KIERZKOWO	Teren rolniczy (grunty orne)	1,6%	0,4%	Teren ma charakter rolniczy i tymczasowe zajęcie go na potrzeby prac budowlanych będzie miało minimalny wpływ na jego użytkowanie. Prace zaplanowano poza okresem wegetacyjnym, aby uniknąć jakiegokolwiek oddziaływania. Po zakończeniu prac działalność rolnicza będzie mogła być kontynuowana jak dotychczas. Działalność rolnicza pozostanie nienaruszona.	Tymczasowe drogi i kable na granicach działek; prace poza okresem wegetacyjnym	Nie

Nr działki	Okręg	Zagospodarowanie terenu	Tymczasowe zajęcie (%)	Ograniczenia stałe (%)	Uwagi	Środki minimalizujące	Negatywne wpływy
	KIERZKOWO	Teren rolniczy (grunty orne)	5,9%	1,5	Teren ma charakter rolniczy i tymczasowe zajęcie go na potrzeby prac budowlanych będzie miało minimalny wpływ na jego użytkowanie. Prace zaplanowano poza okresem wegetacyjnym, aby uniknąć jakiegokolwiek oddziaływania. Po zakończeniu prac działalność rolnicza będzie mogła być kontynuowana jak dotychczas. Działalność rolnicza pozostanie nienaruszona.	Tymczasowe drogi i kable na granicach działek; prace poza okresem wegetacyjnym	Nie
	KIERZKOWO	Grunty rolne (grunty orne)	1,4%	0,2%	Teren ma charakter rolniczy i tymczasowe zajęcie go na potrzeby prac budowlanych będzie miało minimalny wpływ na jego użytkowanie. Prace zaplanowano poza okresem wegetacyjnym, aby uniknąć jakiegokolwiek oddziaływania. Po zakończeniu prac działalność rolnicza będzie mogła być kontynuowana jak dotychczas. Działalność rolnicza pozostanie nienaruszona.	Tymczasowe drogi i kable na granicach działek; prace poza okresem wegetacyjnym	Nie
	KIERZKOWO	Grunty rolne (grunty orne)	11,3%	2,2%	Teren ma charakter rolniczy i tymczasowe zajęcie go na potrzeby prac budowlanych będzie miało minimalny wpływ na jego użytkowanie. Prace zaplanowano poza okresem wegetacyjnym, aby uniknąć jakiegokolwiek oddziaływania. Po zakończeniu prac działalność rolnicza będzie mogła być kontynuowana jak dotychczas. Działalność rolnicza pozostanie nienaruszona.	Tymczasowe drogi i kable na granicach działek; prace poza okresem wegetacyjnym	Nie

Nr działki	Okręg	Zagospodarowanie terenu	Tymczasowe zajęcie (%)	Ograniczenia stałe (%)	Uwagi	Środki minimalizujące	Negatywny wpływ
	KIERZKOWO	Grunty rolne (łąki)	1,1%	0,3%	Teren ma charakter rolniczy i tymczasowe zajęcie go na potrzeby prac budowlanych będzie miało minimalny wpływ na jego użytkowanie. Prace zaplanowano poza okresem wegetacyjnym, aby uniknąć jakiegokolwiek oddziaływania. Po zakończeniu prac działalność rolnicza będzie mogła być kontynuowana jak dotychczas. Działalność rolnicza pozostanie nienaruszona.	Tymczasowe drogi i kable na granicach działek; prace poza okresem wegetacyjnym	Nie
	KIERZKOWO	Teren rolniczy (grunty orne)	0,3%	0,1%	Teren ma charakter rolniczy i tymczasowe zajęcie go na potrzeby prac budowlanych będzie miało minimalny wpływ na jego użytkowanie. Prace zaplanowano poza okresem wegetacyjnym, aby uniknąć jakiegokolwiek oddziaływania. Po zakończeniu prac działalność rolnicza będzie mogła być kontynuowana jak dotychczas. Działalność rolnicza pozostanie nienaruszona.	Tymczasowe drogi i kable na granicach działek; prace poza okresem wegetacyjnym	Nie

5.2.3.8 Wpływ na źródła utrzymania

Tereny będą zajmowane przez krótki okres, który nie wpłynie na możliwość korzystania z działek w dotychczasowy sposób. Ponadto prace budowlane będą prowadzone na obrzeżach działek, co w praktyce pozwoli na wykorzystanie większości ich powierzchni. Ma to szczególne znaczenie w przypadku działek rolniczych, gdzie prowadzenie działalności rolniczej nie ulegnie zakłóceniu. Ponadto prace związane z instalacją kabli będą prowadzone poza okresem wegetacyjnym, co ograniczy wpływ prac na działalność rolniczą. Po zakończeniu prac działki będą mogły być użytkowane tak jak przed rozpoczęciem inwestycji.

Jeśli chodzi o ograniczenia w użytkowaniu, obecność kabli podziemnych nie wpłynie na dotychczasowe użytkowanie gruntów, ani nie wpłynie na działalność rolniczą, w tym ewentualne orki. Wszelkie ustanowione służebności pozostaną oczywiście w mocy w odniesieniu do przyszłego użytkowania gruntów.

Budowa zasilania awaryjnego 15 kV nie wpłynie na źródła utrzymania. Zasilanie awaryjne nie spowoduje wysiedleń ani przesiedleń. Nie dojdzie do żadnych strat ekonomicznych.

5.2.4 Wpływ na społeczności

Jeśli chodzi o wpływ na lokalną społeczność w obszarach położonych w pobliżu miejsca realizacji projektu, można wyróżnić następujące rodzaje potencjalnych skutków, które wymagają analizy:

- Wpływ na tradycyjne wykorzystanie nieruchomości spowodowany zmianą charakteru terenu,
- Ograniczenie dostępu do terenów rekreacyjnych,
- Wpływ na turystykę, która jest głównym źródłem dochodów dla lokalnych mieszkańców,
- Wpływ na dochody mieszkańców spowodowany brakiem możliwości sprzedaży runa leśnego.

Analizując te oddziaływania, należy zwrócić uwagę, że:

- Jeśli chodzi o wpływ na turystykę – poprowadzenie kabla pod ziemią w strefie przybrzeżnej pozwoli zachować naturalny krajobraz, co ostatecznie przyczyni się do harmonii środowiska. W ten sposób potencjalne zagrożenie dla turystyki wynikające z negatywnego wpływu na krajobraz zostanie prawie całkowicie wyeliminowane.

Teren projektu nie jest wykorzystywany gospodarczo do celów turystycznych. Dlatego też bezpośredni wpływ na turystykę lub inne działania jest mało prawdopodobny. Ponadto należy zaznaczyć, że jeśli chodzi o wpływ budowy morskiej farmy wiatrowej Baltica 2 na turystykę, z badań przeprowadzonych w

tym zakresie dla innych farm wiatrowych wynika, że ich realizacja nie miała znaczącego wpływu na spadek liczby turystów odwiedzających region oraz na związane z tym dochody mieszkańców.

- Jeśli chodzi o wpływ na związane z tym ograniczenie dostępu do terenów rekreacyjnych, prace, choć prowadzone etapowo, mogą prowadzić do tymczasowego ograniczenia dostępu do niektórych obszarów leśnych. Dla wielu mieszkańców, którzy lubią spacerować lub inne formy rekreacji w lesie, może to stanowić pewną niedogodność. Mieszkańcy mogą być zmuszeni do zmiany tras spacerowych lub miejsc rekreacji, omijając obszar objęty pracami. Jednak niewielki zasięg zajęcia terenu oraz dostępność innych obszarów leśnych w bliskim sąsiedztwie sprawiają, że wpływ ten jest ograniczony. Biorąc pod uwagę niewielki zasięg nieruchomości objętych projektem oraz fakt, że prace będą prowadzone etapami, wszelkie niedogodności dla mieszkańców będą krótkotrwałe. Po zakończeniu prac i przywróceniu obszaru do stanu pierwotnego mieszkańcy będą mogli powrócić do dotychczasowych form rekreacji.
- Jeśli chodzi o wpływ na przychody ze sprzedaży plonów leśnych, nie wystąpi on w ogóle. Chociaż część obszaru leśnego zostanie zajęta na potrzeby projektu, jest to jedynie niewielki pas terenu. Dzięki prowadzeniu prac etapami ewentualne utrudnienia w dostępie do obszarów pozyskiwania plonów będą krótkotrwałe. Ponadto mieszkańcy mają dostęp do innych obszarów leśnych w bezpośrednim sąsiedztwie obszaru projektu. W związku z tym ewentualna niedostępność jednego obszaru nie wpływa na możliwość zbierania runa leśnego w tym obszarze. Oczywiście nie można wykluczyć, że niektóre „ulubione” miejsca zbierania grzybów i jagód zostaną zajęte, ale ma to większe znaczenie pod względem wpływu na emocje lokalnych mieszkańców, a nie na ich dochody lub źródła utrzymania. W końcu zbieranie runa leśnego odbywa się w celach rekreacyjnych.

Jeśli chodzi o skutki bezpośrednio związane z wywłaszczeniem nieruchomości, nie stwierdzono wystąpienia takich skutków. Nieruchomości, na których zlokalizowana jest inwestycja, to w większości nieruchomości publiczne. Dwie z nieruchomości planowanych do zajęcia na potrzeby inwestycji są własnością osób prywatnych (fizycznych i prawnych), ale ich nabycie nastąpiło na zasadzie dobrowolności. Nieruchomości te nie są zagospodarowane, nie są wykorzystywane gospodarczo i nie znajdują się na nich żadne budynki (mieszkalne ani niemieszkalne) ani uprawy. Projekt nie przewiduje przymusowego zajęcia nieruchomości.

5.3 Konsultacje z zainteresowanymi stronami dotyczące oddziaływania na lądzie

W trakcie prac nad dokumentacją wniosków o wydanie decyzji o strategicznej lokalizacji inwestycji w zakresie sieci przesyłowej w celu lokalizacji zespołu urządzeń

służących do odprowadzania energii elektrycznej, mających na celu uzyskanie tytułów prawnych do części nieruchomości, na których inwestycja będzie zlokalizowana, podjęto najpierw próby uzyskania tych tytułów w drodze porozumień.

Nawiązano kontakt z właścicielami lub zarządcami przedmiotowych nieruchomości lub ich przedstawicielami, zlecono sporządzenie raportów z wyceny określających wysokość opłaty za ustanowienie służebności przesyłu, a na ich podstawie rozpoczęto negocjacje z właścicielami lub zarządcami nieruchomości w sprawie zawarcia umów o ustanowieniu służebności.

W trakcie negocjacji procedurę nabycia nieruchomości, metodę wyceny nieruchomości oraz raporty z wyceny przedstawiono podmiotom zainteresowanym do wglądu. Wyjaśniono, że w przypadku nieosiągnięcia porozumienia sprawa zostanie skierowana do postępowania administracyjnego, a decyzje podejmie wojewoda. Wyjaśniono ponadto, że w takich przypadkach raporty wyceny zostaną sporządzone na wniosek wojewody, a odszkodowanie zostanie wypłacone dopiero po wydaniu decyzji przez wojewodę. Dodatkowo wyjaśniono, że zgodnie z polskim prawem decyzja zostanie wydana po zakończeniu prac na nieruchomości.

W odniesieniu do nieruchomości, których właściciele lub zarządcy wyrazili zgodę na ustanowienie służebności przesyłu, zawarto notarialne umowy o ustanowieniu służebności przesyłu.

Jednak nieruchomości, których właściciele lub zarządcy odmówili ustanowienia służebności w drodze porozumienia, zostały uwzględnione we wniosku o wydanie decyzji o określeniu strategicznej lokalizacji inwestycji w sieci przesyłowej jako nieruchomości, w odniesieniu do których przedmiotowa decyzja ma na celu ograniczenie korzystania z nieruchomości, zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o przygotowaniu i realizacji strategicznych inwestycji w zakresie sieci przesyłowych. W rezultacie inwestor zgromadził na rachunku bankowym Projektu środki na pokrycie przyszłych wypłat odszkodowań.

5.4 Podsumowanie oddziaływania na grunty

Poniższa tabela przedstawia podsumowanie oddziaływania na grunty lądowych elementów Projektu.

Poniższa tabela dla poszczególnych nieruchomości, na których zlokalizowana będzie inwestycja, wskazuje odpowiedni rodzaj tytułu prawnego do nieruchomości, który jest ściśle powiązany z rodzajem płatności za uzyskanie tego tytułu prawnego.

Jest to określone w następujący sposób:

- 1) **służebność przesyłowa lub gruntowa** (rodzaj tytułu prawnego), która jest ustanawiana w formie umowy za wynagrodzeniem (rodzaj płatności),
- 2) **własność** (rodzaj tytułu prawnego), którą uzyskuje się poprzez nabycie nieruchomości na podstawie notarialnej umowy za wynagrodzeniem (rodzaj płatności),
- 3) **ograniczone prawo** do korzystania z nieruchomości (rodzaj tytułu prawnego), które uzyskuje się poprzez wydanie przez właściwy organ decyzji określającej lokalizację strategicznej inwestycji w sieci przesyłowej, ustanawiającej ten tytuł prawny na danej nieruchomości za wynagrodzeniem (rodzaj płatności); odszkodowanie to jest szacowane dopiero po wybudowaniu inwestycji, ponieważ dopiero wtedy można wiarygodnie ocenić, czy wartość rynkowa nieruchomości, na której wybudowano inwestycję, uległa obniżeniu oraz czy możliwe jest dalsze użytkowanie nieruchomości w dotychczasowy sposób; Szacowana rekompensata będzie zatem obejmować: a) rekompensatę za spadek wartości rynkowej nieruchomości po zrealizowaniu inwestycji, o ile taki wystąpi, rekompensatę za utratę możliwości dalszego dotychczasowego użytkowania nieruchomości po zrealizowaniu inwestycji, o ile taka wystąpi, rekompensatę za ewentualne szkody w nieruchomości lub straty, np. w uprawach lub uprawianych roślinach, o ile zostały one zniszczone w trakcie realizacji inwestycji. W przypadku gruntów rolnych objętych niniejszym projektem wartość rynkowa jest równa kosztowi odtworzenia, ponieważ nie ma na nich żadnych budowli ani złożonych ulepszeń wymagających dodatkowych rozważań dotyczących odtworzenia.

Tabela7 Podsumowanie oddziaływania na grunty lądowych elementów Projektu

Obszar	Zastosowanie zgodnie z ewidencją gruntów	Liczba właścicieli	Kategoria właścicieli	Rodzaj tytułu prawnego do nieruchomości	Rodzaj dokumentu nadającego tytuł	Sposób płatności
Przeście wzdłuż linii brzegowej						
Kierzkowo	nieużytki	1	skarb państwa – stała administracja jednostki samorządu terytorialnego	służebność przesyłowa	umowa	wynagrodzenie
Kierzkowo	lasy	1	skarb państwa – stała administracja jednostki samorządu terytorialnego	służebność przesyłowa	umowa	wynagrodzenie
Kierzkowo	grunty nieużytkowe	1	skarb państwa – stała administracja jednostki samorządu terytorialnego	służebność przesyłowa	umowa	wynagrodzenie
Kierzkowo	lasy	1	skarb państwa – stała administracja lasów państwowych	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	lasy	1	skarb państwa – stała administracja lasów państwowych	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Linie kablowe odcinka lądowego						
Kierzkowo	lasy	1	skarb państwa – stała administracja lasów państwowych	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	lasy	1	skarb państwa – stała administracja lasów państwowych	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie

Obszar	Zastosowanie zgodnie z ewidencją gruntów	Liczba właścicieli	Kategoria właścicieli	Rodzaj tytułu prawnego do nieruchomości	Rodzaj dokumentu nadającego tytuł	Sposób płatności
Kierzkowo	lasy	1	skarb państwa – stała administracja lasów państwowych	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	lasy	1	skarb państwa – stała administracja lasów państwowych	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	lasy	1	skarb państwa – Zarząd Lasów Państwowych	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	lasy	1	skarb państwa – stała administracja lasów państwowych	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	lasy	1	skarb państwa – stała administracja lasów państwowych	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	lasy	1	skarb państwa – stała administracja lasów państwowych	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	lasy	1	skarb państwa – stała administracja lasów państwowych	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	lasy	1	skarb państwa – stała administracja lasów państwowych	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	lasy	1	skarb państwa – stała administracja lasów państwowych	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie

Obszar	Zastosowania zgodnie z ewidencją gruntów	Liczba właścicieli	Kategoria właścicieli	Rodzaj tytułu prawnego do nieruchomości	Rodzaj dokumentu nadającego tytuł	Sposób płatności
Kierzkowo	lasy	1	skarbu państwa – stała administracja lasów państwowych	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	lasy	1	skarbu państwa – stała administracja lasów państwowych	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	lasy	1	skarbu państwa – stała administracja lasów państwowych	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	lasy	1	skarbu państwa – stała administracja lasów państwowych	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	droga	1	biznes	ograniczone zastosowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	użytkowanie rolnicze	1	działalność gospodarcza	własność	umowa	wynagrodzenie
Lądowa stacja transformatorowa						
Kierzkowo	droga	1	biznes	ograniczone zastosowanie	decyzja wojewody pomorskiego	potencjalne odszkodowanie
Kierzkowo	użytkowanie rolnicze	1	działalność gospodarcza	służebność przesyłowa	umowa	wynagrodzenie
Kierzkowo	użytkowanie rolnicze	1	działalność gospodarcza	własność	umowa	wynagrodzenie

Obszar	Zastosowanie zgodnie z ewidencją gruntów	Liczba właścicieli	Kategoria właścicieli	Rodzaj tytułu prawnego do nieruchomości	Rodzaj dokumentu nadającego tytuł	Sposób płatności
Droga dojazdowa do lądowej stacji zasilającej						
Kierzkowo	droga	1	biznes	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	potencjalne odszkodowanie
Kierzkowo	droga	1	działalność gospodarcza	ograniczone wykorzystanie	decyzja wojewody pomorskiego	potencjalne odszkodowanie
Kierzkowo	użytkowanie rolnicze	1	działalność gospodarcza	służebność gruntowa	umowa	wynagrodzenie
Połączenie telekomunikacyjne z SE Choczewo do linii FW Lotnisko – SE Żarnowiec						
Kierzkowo	użytkowanie rolnicze	1	działalność gospodarcza	służebność przesyłowa	umowa	wynagrodzenie
Kierzkowo	wykorzystanie rolnicze	1	działalność gospodarcza	ograniczone użytkowanie	decyzja Wojewody Pomorskiego, decyzja Ministra Rozwoju i Technologii	możliwe odszkodowanie
Lublewo	użytkowanie rolnicze	1	działalność gospodarcza	ograniczone użytkowanie	decyzja Wojewody Pomorskiego, decyzja Ministra Rozwoju i Technologii	możliwe odszkodowanie
Lublewo	teren kolejowy	1	skarb państwa – stała administracja kolei państwowych	ograniczone zastosowanie	decyzja wojewody pomorskiego,	możliwe odszkodowanie

Obszar	Zastosowanie zgodnie z ewidencją gruntów	Liczba właścicieli	Kategoria właścicieli	Rodzaj tytułu prawnego do nieruchomości	Rodzaj dokumentu nadającego tytuł	Sposób płatności
					decyzja Ministra Rozwoju i Technologii	
zasilanie awaryjne 15 kV						
Jackowo	obszar zurbanizowany	1	biznes	ograniczone zastosowanie	decyzja Wojewody Pomorskiego	potencjalne odszkodowanie
Jackowo	użytkowanie rolnicze	1	osoba prywatna	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Jackowo	użytkowanie rolnicze	2	osoba prywatna	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	użytkowanie rolnicze	1	osoba prywatna	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	użytkowanie rolnicze	1	osoba prywatna	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	lasy	1	skarb państwa – Zarząd Lasów Państwowych	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	grunty nad wodami podziemnymi	1	skarb państwa – stała administracja wód polskich	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie

Obszar	Zastosowania zgodnie z ewidencją gruntów	Liczba właścicieli	Kategoria właścicieli	Rodzaj tytułu prawnego do nieruchomości	Rodzaj dokumentu nadającego tytuł	Sposób płatności
Kierzkowo	wykorzystanie rolnicze	2	osoba prywatna	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	wykorzystanie w rolnictwie	2	osoba prywatna	ograniczone zastosowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	droga	1	działalność gospodarcza	ograniczone wykorzystanie	decyzja wojewody pomorskiego	potencjalne odszkodowanie
Kierzkowo	użytkowanie rolnicze	1	osoba prywatna	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	grunty pod rowami	1	skarbu państwa – stała administracja wód polskich	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	wykorzystanie rolnicze	1	osoba prywatna	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	grunty pod rowami	1	skarbu państwa – Zarząd Stały Wód Polskich	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	wykorzystanie rolnicze	1	osoba prywatna	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	użytkowanie rolnicze	2	osoba prywatna	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie

Obszar	Zastosowanie zgodnie z ewidencją gruntów	Liczba właścicieli	Kategoria właścicieli	Rodzaj tytułu prawnego do nieruchomości	Rodzaj dokumentu nadającego tytuł	Sposób płatności
Kierzkowo	użytkowanie rolnicze	2	osoba prywatna	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	droga	1	biznes	ograniczone zastosowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	użytkowanie rolnicze	5	osoba prywatna	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	pastwiska	1	osoba prywatna	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	potencjalne odszkodowanie
Kierzkowo	użytkowanie rolnicze	4	osoba prywatna	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	pastwiska	2	osoba prywatna	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	użytkowanie rolnicze	2	osoba prywatna	ograniczone użytkowanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie
Kierzkowo	droga	1	działalność gospodarcza	ograniczone wykorzystanie	decyzja wojewody pomorskiego	potencjalne odszkodowanie
Kierzkowo	użytkowanie rolnicze	1	działalność gospodarcza	ograniczone wykorzystanie	decyzja wojewody pomorskiego	możliwe odszkodowanie

Obszar	Zastosowania zgodnie z ewidencją gruntów	Liczba właścicieli	Kategoria właścicieli	Rodzaj tytułu prawnego do nieruchomości	Rodzaj dokumentu nadającego tytuł	Sposób płatności
Kierzkowo	droga	1	działalność gospodarcza	ograniczone wykorzystanie	decyzja wojewody pomorskiego	potencjalne odszkodowanie
Kierzkowo	droga	1	działalność gospodarcza	ograniczone wykorzystanie	decyzja wojewody pomorskiego	potencjalne odszkodowanie
Kierzkowo	użytkowanie rolnicze	1	działalność gospodarcza	własność	umowa	wynagrodzenie

Generalny wykonawca odpowiada za wykonanie prac zgodnie z warunkami umowy. Ponosi on odpowiedzialność za wszelkie szkody lub niedociągnięcia i jest zobowiązany do ich usunięcia. W celu weryfikacji prac wykonawcy na placu budowy zatrudniono inżyniera nadzoru.

5.5 Podsumowanie stanu nabycia gruntów i wypłaty odszkodowań

Poniższa tabela przedstawia kompleksowy przegląd stanu nabycia gruntów i wypłaty odszkodowań dla każdego elementu projektu łądowego. Zawiera ona szczegółowe informacje na temat rodzaju nabycia (tymczasowe zajęcie, stałe ograniczenia użytkowania oraz stałe zajęcie), liczby osób dotkniętych projektem (PAP) sklasyfikowanych jako podmioty prywatne lub publiczne, aktualnego stanu płatności (wypłacone lub częściowo wypłacone¹) oraz wszelkich opóźnień lub sporów. Jak pokazano w tabeli, nie ma żadnych opóźnień w płatnościach ani nierozstrzygniętych sporów związanych z żadnym elementem projektu łądowego, co odzwierciedla skuteczne wdrożenie strategii nabywania gruntów.

Tabela8 Podsumowanie stanu nabycia gruntów

Element projektu	Rodzaj nabycia			Liczba osób objętych projektem		Status płatności	Liczba osób dotkniętych projektem (PAP)	Opóźnienie	Nierozstrzygnięte spory	Uwagi
	Tymczasowe zajęcie	Ograniczenia dotyczące stałego użytkowania	Stale zajęcie	Prywatne	Publiczne					
Przebieg wzdłuż linii brzegowej	5	5	0	0	5	Wypłacone	0	0	3 działki – odszkodowanie wypłacone, 2 działki – odszkodowanie zostanie wypłacone po zakończeniu budowy	
Odcinek linii kablowej na łądzie	17	17	1	0	17	Wypłacone częściowo	0	0	Działka 17/130 – odszkodowanie wypłacone, 16 działek – odszkodowanie zostanie wypłacone po zakończeniu budowy	
Budowa na łądzie	0	2	1		3	Wypłacone częściowo	0	0	działki 17/130, 25/5 – wypłacono odszkodowanie działka 21 – odszkodowanie zostanie wypłacone po zakończeniu budowy	
Droga dojazdowa do stacji naziemnej	0	3	0	0	3	Wypłacone częściowo	0	0	działka (25/4) – odszkodowanie już wypłacone, działki (21, 24) – odszkodowanie wypłacone po zakończeniu inwestycji	
Łącze telekomunikacyjne	4	4	0	0	4	Wypłacone częściowo	0	0	3 działki należące do przedsiębiorstwa (25/5, 25/6, 105/4), 1 należąca do Skarbu Państwa (104), odszkodowanie jeszcze nie wypłacone; na działkach przedsiębiorstwa obowiązują służebności, odszkodowanie wypłacone częściowo	
Zasilanie awaryjne 15 kV	28	27	1	30	12	Wypłacone częściowo	0	0	4 działki należące do Skarbu Państwa; 8 działek należących do przedsiębiorstw; 16 działek prywatnych (grunty rolne)	

¹ Termin „częściowo wypłacone” odnosi się do wypłaty odszkodowania (wynagrodzenia) za niektóre działki, w odniesieniu do których ustanowiono służebność użytkową lub zapłacono cenę zakupu. Wynika to z faktu, że prawny właściciel niektórych działek otrzyma odszkodowanie po tym, jak organ administracyjny ustali jego wysokość w odrębnej decyzji zgodnie z procedurą ustawową po zakończeniu budowy.

5.6 Minimalizacja oddziaływania

Morska Farma Wiatrowa Baltica 2 została zaprojektowana tak, aby uniknąć potencjalnych konfliktów związanych z zajmowaniem nieruchomości lub utratą dostępu do zasobów. Lokalizacja ta została również potwierdzona w procesie planowania obszarów morskich, tj. podczas przygotowywania Studium warunków zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich – Studium (link do dokumentacji: https://www.umgdy.gov.pl/plan_morski/studium-uwarunkowan-zagospodarowania-przestrzennego-polskich-obszarow-morskich/) oraz PZPPOM. W części morskiej została zlokalizowana w akwenie o stosunkowo niewielkim znaczeniu dla rybołówstwa. W części lądowej trasę kabla łączącego zaprojektowano tak, aby ominąć obszary mieszkalne, miejsca o dużym natężeniu ruchu turystycznego oraz obszary o wysokich walorach przyrodniczych. Współpraca z lokalnymi władzami (takimi jak Gmina Choczewo i Nadleśnictwo Choczewo) pozwoliła na wybór optymalnej lokalizacji i warunków realizacji części lądowej projektu.

Podczas projektowania i realizacji projektu uwzględnione zostaną następujące środki minimalizujące oddziaływanie:

- Zastosowanie wiercenia kierunkowego i metod bezwykopowych w celu zminimalizowania oddziaływania na plaże i obszary o znacznym znaczeniu przyrodniczym.
- Ograniczenie wycinki drzew i wpływu na tradycyjne wykorzystanie lasów przez społeczność poprzez umieszczenie infrastruktury różnych inwestorów w jednym wspólnym korytarzu kablowym.

5.7 Zgodność z ESR5/PS5 i zaleceniami dotyczącymi audytu lądowego

Poniższa tabela przedstawia ocenę zgodności projektu z kluczowymi wymogami EBRD ESR5 i IFC PS5 w odniesieniu do części lądowej. Ocena zgodności opiera się na dokładnym przeglądzie dokumentacji projektu, protokołów konsultacji oraz praktyk wdrożeniowych. Wykazuje ona, że proces nabywania gruntów i wypłacania odszkodowań na lądzie został przeprowadzony zgodnie zarówno z polskimi wymogami prawnymi, jak i standardami międzynarodowymi. Ocena wskazuje na zgodność ze wszystkimi ocenianymi wymogami, przy czym nie zidentyfikowano żadnych istotnych luk, które wymagałyby dodatkowego audytu. Kluczowe aspekty zgodności obejmują unikanie przymusowego przesiedlenia poprzez odpowiednie zaprojektowanie projektu, przejrzyste procesy konsultacyjne, ustalenie poziomu odniesienia społeczno-gospodarczego, sprawiedliwe odszkodowania ustalane przez certyfikowanych rzeczoznawców, wdrożenie skutecznego mechanizmu rozpatrywania skarg oraz bieżące monitorowanie potencjalnego wpływu na źródła utrzymania.

Monitorowanie i ocena realizacji LRP, w tym półrocznych audytów wewnętrznych oraz przeprowadzane co sześć miesięcy audyty zewnętrzne przez niezależnego konsultanta kredytodawcy ds. środowiska i spraw społecznych, zostały szczegółowo opisane w rozdziale 10. Zawiera on również szczegółowe informacje na temat audytów końcowych, które zostaną przeprowadzone przez podmiot zewnętrzny. Wszelkie ustalenia / działania naprawcze

zidentyfikowane w tych raportach z monitoringu będą stanowić jeden lub więcej planów działań naprawczych włączonych do LRP w formie aneksu/aneksów do LRP.

Tabela9 Przegląd zgodności

Kluczowy wymóg (ESR5/PS5)	Stan zgodności	Dowody	Uwagi / Działania
Unikanie przymusowego przesiedlenia	Zgodność	Dokumentacja projektowa	Nie stwierdzono fizycznego ani ekonomicznego wysiedlenia. Nabycie gruntów ograniczone do niewielkich części działek, które nie mają znaczenia dla utrzymania.
Przejrzyste konsultacje i świadomy udział	Zgodność	Protokoły konsultacji, notatki ze spotkań	Osoby szczególnie narażone (PAP) zostały poinformowane o procesie, metodach wyceny i opcjach rekompensaty.
Przeprowadzenie oceny stanu wyjściowego sytuacji społeczno-gospodarczej	Zgodność	Poziom odniesienia ustalono na podstawie danych wtórnych, lokalnych inspekcji oraz informacji jakościowych uzyskanych w trakcie negocjacji.	Badania gospodarstw domowych uznano za zbędne ze względu na niewielki wpływ.
Sprawiedliwe i odpowiednie odszkodowanie	Zgodność	Odszkodowanie oparte na niezależnej wycenie, omówione i uzgodnione z osobami dotkniętymi projektem podczas negocjacji.	Wyceny przeprowadzane przez certyfikowanych rzeczoznawców zgodnie z polskimi wymogami prawnymi. Oferty odszkodowań odzwierciedlają aktualne stawki rynkowe.
Ustanowiony mechanizm rozpatrywania skarg	Zgodność	Rejestry GRM, dzienniki opinii	Wdrożono mechanizm rozpatrywania skarg i poinformowano o nim wszystkich członków społeczności dotkniętych projektem. Brak nierozstrzygniętych skarg.
Monitorowanie i raportowanie wpływu na źródła utrzymania	Zgodność	Monitoring wewnętrzny, inspekcje na miejscu	Prowadzone jest regularne monitorowanie wewnętrzne. Nie zaobserwowano żadnych znaczących negatywnych skutków dla środków utrzymania.
Zgodność z ESR5 i normami krajowymi	Zgodność	Dokumenty prawne, zezwolenia	Proces nabywania gruntów jest zgodny z przepisami krajowymi i wymogami ESR5.

Na podstawie tej oceny stwierdza się, że projekt wykazuje istotną zgodność z podstawowymi wymaganiami ESR5/PS5. Działania związane z nabywaniem gruntów i wypłatą odszkodowań

zostały przeprowadzone zgodnie z ustalonymi procedurami, a kontakty z osobami i społecznościami dotkniętymi projektem (PAP) odbywały się zgodnie z wymogami. Potwierdza to ograniczony zakres oddziaływania (dotyczący niewielkiego odsetka działek, głównie rolniczych, bez fizycznego wysiedlenia). Chociaż nie przeprowadzono formalnego audytu zewnętrznego, wewnętrzna analiza dokumentacji i praktyk wdrożeniowych nie wskazuje na żadne istotne braki w zakresie zgodności na tym etapie.

6 Odszkodowania – na lądzie

Ponieważ projekt nie ma wpływu na źródła utrzymania i dochody osób dotkniętych projektem (PAP), środki kompensacyjne ograniczają się do rekompensaty za ograniczenia w użytkowaniu gruntów oraz za zakup nieruchomości. W obu przypadkach zapewniona zostanie rekompensata pieniężna. Ponadto, ponieważ nabycie gruntów nastąpiło po sezonie zbiorów, nie jest wymagana żadna rekompensata za utratę plonów lub uszkodzenia upraw, ani żadne dodatkowe koszty przejściowe związane ze zbiorem plonów.

6.1 Kryteria kwalifikowalności

W ramach niniejszego projektu nie ma osób ani grup nieposiadających tytułu prawnego do gruntu. W związku z tym nie przewidziano żadnych szczególnych środków odszkodowawczych dla nieformalnych użytkowników. Wszyscy formalni użytkownicy kwalifikują się do odszkodowania, a uprawnienia przysługują osobie wskazanej w tytule własności gruntu.

6.2 Matryca uprawnień

Poniższa tabela przedstawia matrycę uprawnień mającą zastosowanie do części lądowej projektu.

Osoby dotknięte projektem (PAP) są uprawnione do otrzymania odszkodowania i dodatkowej pomocy zgodnie z następującymi zasadami:

1. prawni posiadacze nieruchomości na obszarze projektu otrzymają pełne odszkodowanie;
2. dzierżawcy, najemcy, beneficjenci dożywotniej renty oraz inni zależni posiadacze nieruchomości na obszarze projektu otrzymają pełne odszkodowanie za utratę tych praw;
3. posiadacze ograniczonych praw własności do nieruchomości na obszarze projektu otrzymają pełne odszkodowanie za utratę tych praw.

Tabela10 Matryca uprawnień

Aktywa/źródła utrzymania	Specyfikacja	Strona dotknięta	Uprawnienia
Skutki związane z gruntami (tymczasowe) – w fazie budowy			
Utrata gruntów rolnych, leśnych i/lub pastwisk	Grunty przeznaczone do celów rolniczych, takie jak grunty uprawne, grunty leśne, sady i pastwiska	Właściciele/użytkownicy gruntów zgodnie z inwentaryzacją	<ul style="list-style-type: none"> • Odszkodowanie pieniężne za dotknięte grunty w pełnej wysokości kosztów odtworzenia, bez potrącania podatków, kosztów transakcji, rejestracji lub przeniesienia własności oraz innych obowiązujących opłat • Przywrócenie gruntów do stanu pierwotnego
Uszkodzenie/utrata upraw	Uprawy roczne potwierdzone w inwentaryzacji	Właściciele/użytkownicy gruntów zgodnie z inwentaryzacją	<ul style="list-style-type: none"> • Odszkodowanie pieniężne za uprawy uszkodzone podczas prac budowlanych oraz odszkodowanie za utracone produkty rolne w pełnej wartości odtworzeniowej • Prace będą prowadzone poza sezonem rolniczym
Oddziaływanie na grunty (trwałe) – w fazie budowy			
Ograniczenia w użytkowaniu gruntów	Ograniczenia dotyczące rodzajów upraw i obiektów	Właściciele/użytkownicy gruntów zgodnie z inwentaryzacją	<ul style="list-style-type: none"> • Odszkodowanie pieniężne za utratę wartości gruntu w wysokości pełnego kosztu odtworzenia
Budynki stałe	Budynki niemieszkalne	Właściciele/użytkownicy gruntów zgodnie z inwentaryzacją	<ul style="list-style-type: none"> • Odszkodowanie pieniężne w wysokości pełnego kosztu odtworzenia bez potrącania amortyzacji ani kosztów transakcyjnych • Odszkodowanie obejmuje wartość dotkniętych zmianami przyłączy do sieci wodociągowej lub innych mediów dla obiektów.
Budynki tymczasowe	Budynki ruchome	Właściciele/użytkownicy zgodnie z wykazem	<ul style="list-style-type: none"> • Odszkodowanie pieniężne w wysokości pełnego kosztu odtworzenia bez potrącania amortyzacji ani kosztów transakcyjnych • Odszkodowanie obejmuje wartość dotkniętych przyłączy do sieci

Aktywa/źródła utrzymania	Specyfikacja	Strona dotknięta	Uprawnienia
			wodociągowej lub innych sieci użyteczności publicznej dla obiektów ruchomych, w stosownych przypadkach
Drzewa	Drzewa nieprodukcyjne	Właściciele/użytkownicy gruntów zgodnie z inwentaryzacją	<ul style="list-style-type: none"> • Odszkodowanie pieniężne w wysokości pełnego kosztu odtworzenia

6.3 Zasady wyceny

Wycena aktywów nieruchomościowych na potrzeby Projektu opiera się na ustawie z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (UGN), w szczególności na sekcji IV tej ustawy oraz na powiązanych przepisach wykonawczych. Zastosowane metody wyceny uwzględniają charakter danego składnika majątku i zapewniają, że odszkodowanie jest ustalane w pełnej zgodności z zasadą kosztu odtworzenia dla wszystkich aktywów lądowych.

6.3.1 Podstawa prawna

- 1) Szczegółowe procedury ustalania wartości nieruchomości oraz wysokości odszkodowania określa rozporządzenie Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 5 września 2023 r. (Dz. U. z 2023 r., poz. 1832). Rozporządzenie to określa:
  1. Metody ustalania wartości nieruchomości z wykorzystaniem różnych podejść (porównawczego, dochodowego, kosztowego).
  2. Procedury wyceny różnych rodzajów nieruchomości, w tym gruntów rolnych i nieruchomości mieszkalnych.
  3. Wytyczne dotyczące sporządzania i zatwierdzania raportów z wyceny.
- 2) Proces wyceny zapewnia zgodność z polskim prawem i jest zgodny z najlepszymi międzynarodowymi praktykami poprzez przestrzeganie zasady pełnego kosztu odtworzenia, zapewniając sprawiedliwe i adekwatne odszkodowanie za wszystkie dotknięte aktywa.
- 3) Kolejne rozporządzenia dotyczące zasad wyceny nieruchomości i szacowania wysokości odszkodowania za ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości nie zmieniły dotychczasowych procedur.

6.3.2 Podejście do wyceny

6.3.2.1 Zasady

Jako podstawową metodę ustalania odszkodowania zastosowano podejście oparte na **wartości rynkowej**, zgodnie z art. 143 UZN. Obejmowało to wycenę nieruchomości w oparciu o jej rodzaj, lokalizację, stan, aktualne przeznaczenie oraz aktualne ceny rynkowe nieruchomości. Wycena miała na celu odzwierciedlenie godziwej wartości rynkowej nieruchomości bez zawyżania jej wartości szacunkowej z uwagi na potencjalne przyszłe wykorzystanie zgodne z celem wywłaszczenia.

W przypadku nieruchomości, na które mają wpływ służebności przesyłowe, wycenę przeprowadzono zgodnie z przepisami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Technologii (wrzesień 2023 r.), koncentrując się na takich czynnikach, jak cel służebności, czas jej trwania oraz stopień ograniczenia praw użytkownika przysługujących właścicielowi nieruchomości.

W przypadkach, gdy nie można zastosować podejścia rynkowego z powodu braku porównywalnych danych dotyczących sprzedaży, stosuje się podejście kosztowe. W odniesieniu do aktywów rolniczych stosuje się podejście dochodowe w celu uwzględnienia oczekiwanych plonów i strat finansowych.

To ustrukturyzowane podejście zapewniło, że wszystkie odszkodowania zostały obliczone w oparciu o zasady pełnego kosztu odtworzenia, zgodnie z obowiązującymi ramami prawnymi oraz zapewniając sprawiedliwe i adekwatne odszkodowanie dla właścicieli gruntów, których dotyczyła służebność.

6.3.2.2 Wycena służebności przesyłowej

Wartość służebności przesyłowych została ustalona na podstawie konkretnej części nieruchomości, której dotyczyła, z uwzględnieniem zakresu praw służebności oraz wszelkich ograniczeń nałożonych na pozostałą część nieruchomości. Jeśli służebność obejmowała tylko część nieruchomości bez zmiany przeznaczenia pozostałej części, odszkodowanie było obliczane wyłącznie dla części, której dotyczyła.

6.3.2.3 Odszkodowanie za szkody

W przypadkach, gdy budowa infrastruktury elektroenergetycznej spowodowała nieodwracalne szkody w gruntach lub uprawach, odszkodowanie obejmowało zarówno bezpośrednie szkody w nieruchomości, jak i wszelkie straty w uprawach lub plantacjach wieloletnich. Ocena ta została przeprowadzona zgodnie z § 72 odpowiedniego rozporządzenia, z uwzględnieniem etapu wzrostu upraw, wartości produktów rolnych oraz kosztów nakładów poniesionych przez właściciela gruntu.

Metoda kosztu odtworzenia jest stosowana, gdy działania budowlane powodują nieodwracalne szkody w gruncie lub nieruchomości. Odszkodowanie obejmuje koszty przywrócenia nieruchomości do stanu sprzed wystąpienia szkody lub koszty związane z obniżeniem jej zdolności produkcyjnej.

6.3.2.4 Budynki i konstrukcje

Podejście oparte na kosztach odtworzenia stosuje się w przypadku budynków i obiektów, na które ma wpływ Projekt. Wycena uwzględnia koszt odbudowy podobnego składnika majątku o porównywalnej wielkości i jakości, bez odliczania amortyzacji. Odszkodowanie gwarantuje, że właściciel nieruchomości może przywrócić dotkniętą szkodą konstrukcję do stanu pierwotnego.

6.3.2.5 Wycena roślin i upraw

Elementy działki rolnej, takie jak uprawy, zasiewy i plantacje wieloletnie, podlegają specjalnym procesom wyceny w zależności od celu i charakteru oceny. Aby zapewnić dokładne i sprawiedliwe odszkodowanie, stosuje się następujące metody:

W przypadkach, gdy wartość odtworzeniowa gruntów rolnych jest ustalana przy użyciu metody kosztowej, wycena uwzględnia grunty i ich składniki oddzielnie.

Inne scenariusze wymagające oddzielnej wyceny obejmują wyceny na potrzeby ubezpieczenia mienia, odszkodowań za szkody oraz procesów wywłaszczenia.

Wartość upraw i zasiewów zależy od fazy ich cyklu wzrostu:

- o okres uprawy – faza ta obejmuje okres od rozpoczęcia prac agrotechnicznych do siewu. Wycena opiera się na kosztach nakładów, takich jak nasiona, nawozy i robocizna.
- o Okres siewu – ten okres rozpoczyna się wraz z wysiewem nasion, a kończy w momencie zbiorów. Jeśli korzyści z uprawy nie mogą być łatwo określone po wzejściu roślin, wycena koncentruje się na poniesionych kosztach nakładów. Ocena uwzględnia rzeczywiste praktyki zarządzania oraz jakość wykorzystanych nakładów.

W przypadkach, gdy wycena bezpośrednich kosztów nakładów nie ma zastosowania, szacowana jest wartość rynkowa oczekiwanych korzyści. Obejmuje to obliczenie wartości upraw na podstawie przewidywanych plonów, skorygowanych o niezbędne wydatki. Wycena uwzględnia standardowe praktyki rolnicze i rzeczywiste koszty nakładów.

Wycena plantacji wieloletnich, takich jak sady i winnice, może być przeprowadzona albo jako część wartości gruntu, albo oddzielnie, w zależności od wymogów prawnych i umów.

Okres użytkowania plantacji dzieli się na trzy główne etapy:

- o Okres zakładania i utrzymania – od wstępnego przygotowania gleby do pierwszych zbiorów. Wartość ustala się na podstawie kosztów odtworzenia, w tym wydatków na sadzenie i utrzymanie.
- o Okres zbiorów – w tym okresie stosuje się podejście mieszane, łączące elementy metod kosztowej, dochodowej i porównawczej.
- o Okres likwidacji – wycena w tej fazie uwzględnia koszty usunięcia plantacji i przywrócenia gruntu do przyszłego użytkowania.

Podejście porównawcze ocenia wartość plantacji jako różnicę między ogólną wartością nieruchomości (w tym plantacji) a wartością rynkową podobnych gruntów bez plantacji.

Podejście dochodowe szacuje wartość plantacji na podstawie oczekiwanych dochodów z wynajmu lub zysków, pomniejszonych o wartość rynkową podobnych gruntów niezagospodarowanych.

Kluczowe czynniki wpływające na wycenę to:

- o rodzaj i odmiana roślin, a także poziom zarządzania plantacją,
- o jakość gleby i lokalne warunki naturalne,
- o koszty związane z likwidacją plantacji,
- o wielkość i wartość rynkowa oczekiwanych korzyści z plantacji,
- o dochodów związanych z gruntem i wszelkimi dodatkowymi obiektami.

Podejście oparte na kosztach odtworzenia stosuje się w celu ustalenia wartości w oparciu o poniesione nakłady, zwłaszcza podczas operacji agrotechnicznych lub po zasadzeniu, ale przed zbiorami. Ocena uwzględnia dobre praktyki rolnicze oraz jakość faktycznych nakładów.

Do obliczenia wartości plantacji można również zastosować podejście mieszane, sumując koszty założenia i utrzymania wraz z wartością wszelkich utraconych korzyści do końca okresu zbiorów. Amortyzację stosuje się w oparciu o użytkowanie plantacji od pierwszego roku zbiorów do dnia wyceny.

Finalnie, metoda kosztów likwidacji stosowana jest w przypadku wyceny plantacji jako odrębnego składnika majątku w momencie jej likwidacji. Zakłada ona, że grunt zostanie przywrócony do stanu umożliwiającego uprawę roślin. Wartość oblicza się jako różnicę między przychodami ze sprzedaży pozyskanego drewna/materiałów a kosztami likwidacji. Wycena ta odzwierciedla warunki efektywnego gospodarowania.

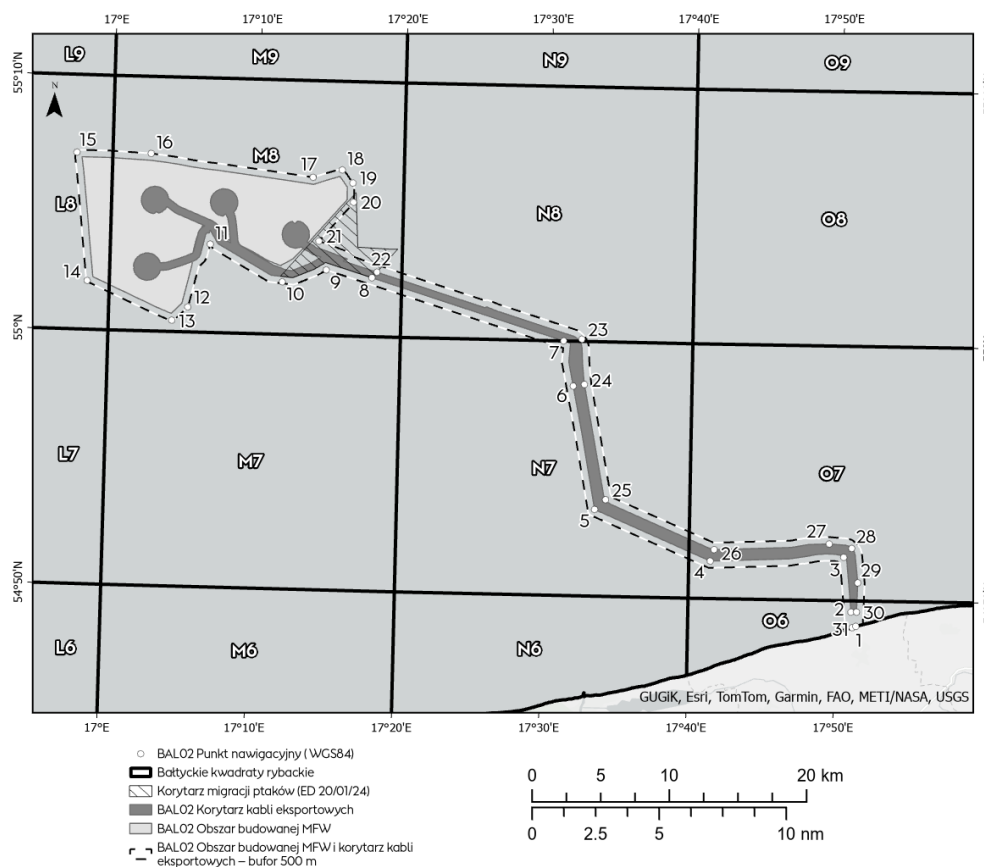
6.3.3 Odszkodowanie za utratę dochodów

Ponieważ część lądowa projektu nie wpłynie na dochody członków lokalnej społeczności, nie określono żadnych ram rekompensaty za utratę dochodów.

7 Wpływ projektu – część morska

7.1 Zajęte kwadraty połowowe i ich znaczenie dla rybołówstwa

Morska farma wiatrowa Baltica 2 i jej obszar inwestycyjny znajdują się na terenie 6 kwadratów połowowych: M8, N7, N8, L8, O6 i O7 (patrz poniżej).

Punkt nawigacyjny	Szerokość geograficzna (WGS84)	Długość geograficzna (WGS84)	Punkt nawigacyjny	Szerokość geograficzna (WGS84)	Długość geograficzna (WGS84)
1	54° 48' 57.25" N	17° 51' 12.5" E	17	55° 06' 12.34" N	17° 13' 45.62" E
2	54° 49' 33.94" N	17° 51' 6.49" E	18	55° 06' 31.42" N	17° 15' 44.84" E
3	54° 51' 42.76" N	17° 50' 33.29" E	19	55° 06' 1.31" N	17° 16' 29.89" E
4	54° 51' 28.55" N	17° 41' 27.81" E	20	55° 05' 16.04" N	17° 16' 34.47" E
5	54° 53' 24.79" N	17° 33' 30.97" E	21	55° 03' 42.33" N	17° 14' 16.21" E
6	54° 58' 14.57" N	17° 31' 53.11" E	22	55° 02' 32.54" N	17° 18' 17.51" E
7	55° 00' 0.44" N	17° 31' 10.17" E	23	55° 00' 5.41" N	17° 32' 24.6" E
8	55° 02' 19.13" N	17° 17' 57.39" E	24	54° 58' 18.94" N	17° 32' 38.91" E
9	55° 02' 34.84" N	17° 14' 49.23" E	25	54° 53' 48.38" N	17° 34' 14.92" E
10	55° 02' 4.13" N	17° 11' 49.75" E	26	54° 51' 55.68" N	17° 41' 42.86" E
11	55° 03' 28.64" N	17° 06' 50.27" E	27	54° 52' 13.8" N	17° 49' 32.94" E
12	55° 00' 59.17" N	17° 05' 24.57" E	28	54° 52' 4.18" N	17° 51' 5.5" E
13	55° 00' 26.94" N	17° 04' 20.5" E	29	54° 50' 43.14" N	17° 51' 32.38" E
14	55° 01' 54.85" N	16° 58' 29.12" E	30	54° 49' 34.4" N	17° 51' 28.96" E
15	55° 06' 56.55" N	16° 57' 31.9" E	31	54° 49' 0.57" N	17° 51' 27.24" E
16	55° 06' 58.43" N	17° 02' 37.51" E			

Rys.3 Lokalizacja morskiej farmy wiatrowej Baltica 2 i powiązanej z nią infrastruktury morskiej na tle kwadratów połowowych Źródło: opracowanie własne na podstawie danych inwestora

Względne znaczenie obszaru Morza Bałtyckiego różni się w zależności od lokalizacji statków rybackich. Oczywiście największy udział w wielkości i wartości połowów realizowanych na obszarze sześciu kwadratów połowowych w stosunku do całkowitych połowów na Morzu Bałtyckim mają statki zarejestrowane w portach położonych najbliżej analizowanego obszaru. Należą do nich statki zarejestrowane w Ustce i Łebie, a także w portach między Darłowem a Władysławowem włącznie (dalej od obszaru Baltica 2).

Obszar morskiej farmy wiatrowej Baltica 2, pomimo położenia w pobliżu portów w Ustce i Łebie, nie odgrywa kluczowej roli w rybołówstwie bałtyckim. Zmieniające się warunki, kryzys zasobów rybnych oraz decyzje ekonomiczne rybaków sprawiają, że znaczenie tego obszaru pod względem połowów systematycznie maleje.

Chociaż obszar morskiej farmy wiatrowej Baltica znajduje się najbliżej portów w Ustce i Łebie, udział ryb złowionych w tym obszarze w całkowitym połowie tych statków jest stosunkowo niewielki. W latach 2014–2024, zgodnie z oficjalnymi danymi rybackimi uzyskanymi z CMR, średni udział ryb złowionych w obszarze Baltica 2 (powierzchnia kwadratów połowowych pomnożona przez udział w zajmowanej przestrzeni przez infrastrukturę Baltica 2) przez jednostki z Ustki wyniósł 0,27% pod względem ilości i 0,74% pod względem wartości. W przypadku jednostek z Łeby wskaźniki te były nieco wyższe – 1,78% pod względem ilości i 1,39% pod względem wartości. Biorąc pod uwagę ostatnie pięć lat (2020–2024), wartości te były jeszcze niższe – 0,2% (Ustka) i 1,27% (Łeba) pod względem ilości; 0,41% (Ustka) i 0,81% (Łeba) pod względem wartości. Wartość podano według cen pierwszej sprzedaży ryb w 2024 r. Łączna wielkość połowów ryb w 2024 r. na analizowanym obszarze wyniosła około 13,61 tony, co stanowiło zaledwie 0,02% całkowitej wielkości polskich połowów na Bałtyku. Wartość tych połowów oszacowano na około 57 tys. PLN, co stanowi zaledwie 0,03% całkowitej wartości zrealizowanych wyładunków z polskiego rybołówstwa bałtyckiego. Jednym z najważniejszych czynników wpływających na spadek połowów w regionie przybrzeżnym Morza Bałtyckiego jest kryzys w stadach dorsza i zakaz jego połowów od 2019 r. Chociaż dorsz stanowi obecnie jedynie przyłów, jego malejąca produktywność, zwłaszcza na płytkich wodach, znacząco wpłynęła na decyzje rybaków o ograniczeniu działalności w tym obszarze.

7.2 Określenie portów objętych zakresem projektu

Podczas opracowywania przejściowego systemu rekompensat oraz w wyniku analizy danych dotyczących działalności połowowej i wędkarskiej oraz spotkań z rybakami, inwestor zidentyfikował porty położone między Darłowem a Władysławowem jako te, na które mogą mieć wpływ związane z Projektem prace budowlane na morzu. Spośród nich w Ustce i Łebie spodziewane są stosunkowo większe zakłócenia ze względu na ich bliskość do prac morskich, ich względną wielkość oraz większą intensywność zarówno komercyjnych, jak i rekreacyjnych działań połowowych prowadzonych z tych portów na obszarze Projektu. Przewiduje się, że inne porty na zidentyfikowanym obszarze – a mianowicie Darłowo, Władysławowo, Rowy, Dębki i Jarosławiec – odczują mniejszy wpływ, co wynika z ich geograficznej odległości od strefy budowy oraz ogólnie mniejszego profilu działalności połowowej na obszarze projektu.

7.3 Rybołówstwo i techniki połowowe (w tym wędkarstwo)

7.3.1 Ogólna sytuacja

W ostatnich latach działalność połowowa na rozpatrywanych wodach napotykała liczne trudności. Niestabilność zasobów rybnych i niska jakość poławianych ryb – przekładająca się na obniżone ceny rynkowe – sprawiła, że wiele podmiotów rybackich znalazło się pod presją ekonomiczną. Sytuacja ta dotyczy w szczególności małe rodzinne przedsiębiorstwa rybackie. Problem ten pogłębia dodatkowo wprowadzony w 2019 r. zakaz połowów dorsza. Choć dorsz jest nadal poławiany, to w związku z zakazem połowów traktowany jest wyłącznie jako przyłów, a rząd i UE zachęcają do zaprzestania działalności połowowej, oferując różne formy rekompensaty.

W wyniku ostatniego programu zaprzestania działalności około 23% polskiej floty rybackiej na Morzu Bałtyckim na stałe wycofa się z działalności połowowej. Ponadto uruchomiono nowy program zaprzestania działalności, trwający od 18 grudnia 2025 r. do 16 stycznia 2026 r., o łącznej wartości 66 mln PLN. Pod koniec 2025 r. weszła w życie ustawa o pomocy państwa dla właścicieli statków w związku z wprowadzeniem zakazu połowów dorsza na Morzu Bałtyckim. Wsparcie finansowe na mocy tej ustawy, w tym wsparcie na złomowanie statków rekreacyjnych (wędkarskich), jest dostępne do 31 grudnia 2026 r. Na podstawie dotychczasowych konsultacji i otrzymanych informacji przewidujemy, że znaczna większość tej floty może w najbliższej przyszłości podjąć decyzję o zaprzestaniu działalności (w tym poprzez złomowanie/wyrejestrowanie). Nie jest to jedyny problem, przed którym stoi sektor. Obecna flota rybacka składa się w dużej mierze ze statków, których średni wiek wynosi 52 lata. Istnieje pilna potrzeba gruntownej modernizacji tych statków, aby uczynić je bardziej wydajnymi, przyjaznymi dla środowiska i bezpiecznymi.

W obliczu tych wyzwań wielu rybaków poszukuje alternatywnych źródeł dochodu. Według badania społeczno-gospodarczego około 52% respondentów wskazuje, że ich główne źródła dochodu nie są związane z rybołówstwem, co pokazuje, że dostosowanie się i dywersyfikacja są kluczem do przetrwania w tym trudnym środowisku.

7.3.2 Flota rybacka

Poniższa tabela przedstawia liczbę statków rybackich zarejestrowanych na koniec 2025 r. we wszystkich zidentyfikowanych portach, których dotyczy problem: Darłowo, Dębki, Jarosławiec, Łeba, Rowy, Ustka i Władysławowo.

Tabela 11 Liczba statków rybackich zarejestrowanych w portach objętych badaniem (między Darłowem a Władysławowem) w 2025 r. według długości. Analiza własna na podstawie rejestru floty UE.

Zakres długości jednostki [m]	Darłowo	Dębki	Jarosławiec	Łeba	Rowy	Ustka	Władysławowo	RAZEM
poniżej 8	12	4	6	1	1	2	7	33
8–11,99	9	-	11	12	2	18	7	59
12–17,99	2	-	-	1	-	3	3	9
18–23,99	-	-	-	4	-	7	18	29
24–39,99	-	-	-	1	-	3	16	20
powyżej 40	-	-	-	-	-	-	1	1
RAZEM	23	4	17	19	3	33	52	151

Zgodnie z naszą analizą danych CMR dotyczących połowów w obszarach kwadratów połowowych M8, N7, N8, L8, O6, O7 liczba jednostek rybackich ulegała wahaniom w latach 2014–2024. Od okresu 2020–2021 odnotowano znaczny spadek liczby działających statków w porównaniu z poprzednimi latami. Główną przyczyną tej tendencji było ograniczenie połowów dorsza, zwłaszcza na płytkich wodach.

Tabela 12 Liczba statków rybackich prowadzących połowy w kwadratach połowowych O6, N7, O7, L8, M8, N8 w latach 2014–2024 według długości. Analiza własna na podstawie danych CMR.

Rok	Liczba statków rybackich prowadzących połowy w kwadratach O6, N7, O7, L8, M8, N8			Bałtyk	Udział polskiej floty rybackiej na Bałtyku prowadzącej połowy w kwadratach O6, N7, O7, L8, M8, N8
	Poniżej 12 m	12 m i więcej	Ogółem		
2014	33	41	74	794	9%
2015	31	42	73	768	10%
2016	29	36	65	767	8%
2017	35	24	59	764	8%
2018	34	31	65	625	10%
2019	30	22	52	752	7%
2020	14	26	40	772	5%

2021	17	23	40	777	5%
2022	12	10	22	769	3%
2023	5	13	18	758	2%
2024	13	7	20	699	3%

7.3.3 Statki rybackie

Statki rybackie w portach od Darłowa do Władysławowa działają obecnie na stosunkowo niewielką skalę. Nasze szacunki wskazują na około 50–61 aktywnych statków w tych lokalizacjach.

Poniższa tabela przedstawia liczbę statków rybackich stacjonujących w portach objętych projektem na koniec 2025 r. Szacunki oparto na danych pochodzących z GIRM oraz danych zebranych przez Sotis Advisors na potrzeby długoterminowego planu rozwoju (LRP) projektów Bałtyk II i III w 2025 r.

Tabela 13 Szacowana liczba statków wędkarskich w portach, na które projekt może mieć wpływ w 2025 r. Na podstawie danych GIRM oraz badania Sotis Advisors dla planów długoterminowych (LRP) projektów Bałtyk II i III.

Liczba statków rybackich	Darłowo	Dębki	Jarosławiec	Łeba	Rowy	Ustka	Władysławowo	RAZEM (szacowana średnia)
Szac.	14–17	-	-	8–10	-	8–9	24–32	61

Jednak podczas spotkania zainteresowanych stron, które odbyło się w listopadzie 2025 r., operatorzy statków wędkarskich wskazali, że całkowita liczba statków aktywnie prowadzących komercyjne rejsy wędkarskie jest prawdopodobnie bliższa 50.

W następstwie wprowadzonego w 2019 r. zakazu połowów dorsza działalność połowowa w polskiej części podrejonu ICES 25 gwałtownie spadła, a zgłaszane połowy zmniejszyły się z ponad 500 000 ryb w 2018 r. do poziomu znikomego w 2024 r. (patrz punkt 7.4). Ponadto przewiduje się, że znaczna większość statków wędkarskich może zostać zezłomowana w najbliższej przyszłości (na mocy ustawy o pomocy państwa przyjętej w związku z zakazem połowów dorsza).

Dominującym trendem rynkowym jest strukturalne wycofywanie się wielu podmiotów prowadzących połowy wędkarskie niezależnie od projektów morskich farm wiatrowych, dlatego też oczekuje się, że wpływ projektów na dochody z połowów wędkarskich będzie ograniczony i krótkotrwały.

W przeciwieństwie do rybołówstwa komercyjnego (które jest objęte szczegółową bazą danych CMR), w przypadku rybołówstwa wędkarskiego brakuje kompletnego i szczegółowego zbioru danych operacyjnych; ocena wymaga połączenia źródeł (GIRM, rejestr Reja24, publicznie dostępne wiadomości, materiały rządowe) oraz weryfikacji ustaleń bezpośrednio z podmiotami prowadzącymi działalność poprzez spotkania konsultacyjne, mediatorów i ankiety.

W związku z powyższym wędkarstwo komercyjne jest uwzględnione zarówno w przejściowym systemie rekompensat, jak i w badaniu socjoekonomicznym stanu wyjściowego, ale – ze względu na jego mniejszą skalę i postępującą redukcję sektora – jest ono opisane bardziej zwięźle niż rybołówstwo komercyjne. W związku z tym większość niniejszego LRP koncentruje się na statkach rybackich.

7.3.4 Techniki połowowe

Jeśli chodzi o narzędzia stosowane w rybołówstwie, zgodnie z analizą przeprowadzoną na potrzeby *Kodeksu dobrych praktyk w zakresie współistnienia morskich farm wiatrowych i rybołówstwa morskiego (KDP)* dominują narzędzia stacjonarne, takie jak sieci skrzelowe i haczyki. W 2016 r. wykorzystano je w aż 85% połowów objętych analizą, chociaż ich udział spadł do 51% w 2020 r. W mniejszym stopniu stosuje się włoki denne i pelagiczne. W 2020 r. udział połowów włokami dennymi wyniósł zaledwie 6%.

7.3.5 Członkowie załogi

Na podstawie badania nie można było zidentyfikować poszczególnych członków załogi (patrz punkt 7.5), a rzetelne statystyki dotyczące załóg w poszczególnych portach, których dotyczy problem, nie są dostępne. W związku z tym poniższa tabela przedstawia orientacyjne średnie krajowe dla polskiej floty rybackiej, wyliczone na podstawie serii raportów STECF dotyczących ekonomiki floty z lat 2017–2022, w podziale na klasy długości statków według trzech uzupełniających się wskaźników: średniej siły roboczej płatnej (pracownicy wynagradzani), średniej siły roboczej niepłatnej (właściciele-operatorzy i nieopłacani pracownicy rodzinni) oraz średniej załogi zaangażowanej (płatnej + niepłatnej). Wartości te mają służyć jako punkty odniesienia rzędu wielkości dla analiz LRP, a nie jako ustawowe poziomy obsady dla konkretnego statku lub portu. W praktyce, na podstawie informacji otrzymanych do tej pory, członkowie załogi mogą pracować na wielu statkach w ciągu jednego sezonu, na warunkach zróżnicowanego wynagrodzenia i zmiennych/nierregularnych godzin pracy, co dodatkowo komplikuje sporządzenie spisu w danym momencie na poziomie portu.

Tabela 14 Liczba członków załogi, pracowników wynagradzanych i niewynagradzanych.

Zakres długości jednostki [m]	Średnia liczba pracowników otrzymujących wynagrodzenie	Średnia praca nieodpłatna ^{II}	Średnia liczba zaangażowanych pracowników ^{III}
-------------------------------	--	---	--

^{II} Zgodnie z wytycznymi dotyczącymi gromadzenia danych dla floty rybackiej na potrzeby sprawozdań STECF: liczba zatrudnionych członków załogi, którzy nie otrzymali wynagrodzenia w formie płac, pensji, honorariów, napiwków, wynagrodzenia akordowego lub wynagrodzenia w naturze.

^{III} Zgodnie z wytycznymi dotyczącymi gromadzenia danych dla floty rybackiej na potrzeby sprawozdań STECF: łączna liczba osób, które pracowały na pokładzie statku, niezależnie od łącznej liczby godzin. Osoby pracujące wyłącznie na lądzie i otrzymujące wynagrodzenie ze statków powinny zostać uwzględnione, jeżeli ich działalność ma bezpośredni związek z operacjami połowowymi. Zatrudnienie na lądzie powinno obejmować te działania, które są bezpośrednio związane z rybołówstwem na małą skalę i wykonywane głównie przez rybaków oraz członków ich rodzin, ale nie są całkowicie powiązane z innymi sektorami gospodarki i specjalnościami.

	(szacowana liczba pracowników otrzymujących wynagrodzenie)		
poniżej 8	0,7	1,5	2,2
8–11,99	1,4	1,5	2,9
12–17,99	2,9	1,3	4,2
18–23,99	3,2	1,5	4,7
24–39,99	5,2	0,9	6,1
powyżej 40	N/A		

7.4 Wpływ projektu na połowy

Budowa morskiej farmy wiatrowej Baltica 2 może mieć zróżnicowany wpływ na rybaków prowadzących połowy w tym obszarze oraz na lokalną społeczność. Chociaż obszar morskiej farmy wiatrowej Baltica 2 nie jest kluczowym miejscem połowowym na Morzu Bałtyckim (większość statków jedynie przepływa przez ten obszar i nie prowadzi w nim połowów), stanowi on pewien procent połowów statków zarejestrowanych w portach takich jak Ustka i Łeba (będących portami najbardziej dotkniętymi skutkami projektu).

W latach 2014–2024 w przypadku statków zarejestrowanych w Ustce i Łebie udział ryb złowionych na obszarze projektu (biorąc pod uwagę powierzchnię projektu w ramach obszarów połowowych, na które ma on wpływ) w stosunku do całkowitego polskiego połowu wyniósł 0,27% i 1,79% pod względem ilości oraz 0,74% i 1,39% pod względem wartości. Mimo to inwestor przewiduje, że dla niektórych rybaków prowadzących połowy na tym obszarze wprowadzenie ewentualnego zakazu połowów w obszarze projektu może oznaczać nie tylko spadek dochodów, ale także dodatkowe koszty i trudności związane z koniecznością przeniesienia się na inne obszary połowowe. Kwestia ta ma zostać rozwiązana poprzez system rekompensat przejściowych.

Tabela 15 Tony ryb złowionych przez wszystkie zidentyfikowane porty, których dotyczy zmiana. Analiza własna na podstawie danych CMR.

Port	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tony ryb złowionych na kwadratach L8, M8, N7, N8, O7, O6											
Darłowo	56	62	29	53	31	12	-	0	1	-	-
Dębki	1	2	1	0	1	1	-	-	1	1	-
Jarosławiec	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Łeba	342	300	184	160	117	62	37	31	24	22	14
Rowy	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-
Ustka	463	291	398	217	203	295	153	212	77	103	66
Władysławowo	13	19	22	70	24	29	14	0	7	18	5
Tony ryb złowionych na polskim Bałtyku											

Darłowo	1 955	2 146	1 631	1 042	617	469	207	143	101	121	396
Dębki	105	82	90	29	6	58	22	47	49	36	37
Jarosławiec	106	113	134	60	47	80	20	45	26	12	15
Łeba	1 862	1 715	1 288	949	996	597	348	329	255	215	1 669
Rowy	66	51	59	32	74	40	19	29	14	16	6
Ustka	12 240	12 433	13 565	12 038	11 692	9 495	7 380	7 197	6 738	6 751	5 266
Władysławowo	20 185	19 493	18 310	22 867	23 718	20 294	15 355	13 749	13 571	14 146	12 178
Udział połowów z obszarów L8, M8, N7, N8, O7, O6 w całkowitych polskich połowach bałtyckich w każdym porcie											
Darłowo	3%	3%	2%	5%	5%	2%	0%	0%	1%	0%	0%
Dębki	1%	2%	2%	0%	21%	2%	0%	0%	3%	4%	0%
Jarosławiec	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Łeba	18%	17%	14%	17%	12%	10%	11%	9%	9%	10%	1%
Rowy	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Ustka	4%	2%	3%	2%	2%	3%	2%	3%	1%	2%	1%
Władysławowo	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Tabela 16 Wartość ryb złowionych przez wszystkie zidentyfikowane porty dotknięte problemem w cenach ryb z 2024 r. [w tysiącach PLN]. Analiza własna na podstawie danych CMR.

Port	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Wartość złowionych ryb w kwadratach L8, M8, N7, N8, O7, O6 (według cen ryb z 2024 r.) [w tysiącach PLN]											
Darłowo	481	556	271	503	290	109	-	1	3	-	-
Dębki	7	23	12	1	25	7	-	-	18	31	-
Jarosławiec	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Łeba	2 259	2 156	1 257	1 173	985	328	203	131	73	146	41
Rowy	-	-	-	-	-	0	0	-	-	-	-
Ustka	3 207	2 182	3 087	1 616	1 386	915	373	455	159	208	176
Władysławowo	29	109	42	163	52	66	35	2	15	41	8
Wartość ryb złowionych na polskim Bałtyku (w cenach ryb z 2024 r.) [w tysiącach PLN]											
Darłowo	11 125	12 422	8 929	5 737	4 153	3 113	866	839	633	716	1 254
Dębki	827	811	740	283	55	358	178	310	324	387	336
Jarosławiec	943	902	1 070	483	229	315	86	149	75	51	76
Łeba	11 194	12 637	8 167	6 813	6 785	3 857	1 573	1 374	848	943	3 447
Rowy	592	496	550	307	407	224	104	209	47	89	72
Ustka	42 167	44 052	43 012	34 323	32 953	25 292	15 796	15 041	13 329	13 410	10 994
Władysławowo	57 167	66 353	60 531	63 211	57 925	48 364	31 294	26 744	25 563	26 876	22 938
Udział wartości połowów gatunków L8, M8, N7, N8, O7, O6 w całkowitej wartości polskich połowów bałtyckich w każdym porcie											
Darłowo	4%	4%	3%	9%	7%	3%	0%	0%	0%	0%	0%
Dębki	1%	3%	2%	0%	45%	2%	0%	0%	6%	8%	0%
Jarosławiec	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Łeba	20%	17%	15%	17%	15%	8%	13%	10%	9%	15%	1%
Rowy	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Ustka	8%	5%	7%	5%	4%	4%	2%	3%	1%	2%	2%
Władysławowo	4%	4%	3%	9%	7%	3%	0%	0%	0%	0%	0%

7.5 Dane społeczno-ekonomiczne

7.5.1 Metodologia

W ramach projektu opracowano kompleksowy obraz sytuacji społeczno-gospodarczej społeczności nadbrzeżnych, na które może wpłynąć morska farma wiatrowa Baltica 2, poprzez połączenie ustrukturyzowanych badań, bezpośredniego zaangażowania lokalnych interesariuszy oraz ciągłego dialogu z przedstawicielami sektora rybołówstwa i wędkarstwa. Działania te były prowadzone w latach 2024–2026.

Dane socjoekonomiczne dotyczące rybaków, głównie tych posiadających komercyjne statki rybackie i komercyjne statki wędkarskie, pochodziły z ankiet przeprowadzonych w społecznościach, które mogą zostać dotknięte skutkami projektu (porty między Darłowem a Władysławowem). Ponadto przedstawiciele projektu przeprowadzili również bezpośrednie spotkania konsultacyjne z rybakami oraz nieformalne wywiady z ekspertami w dziedzinie rybołówstwa. Członkowie zespołu Baltica 2 uczestniczyli również w konferencjach i innych spotkaniach z rybakami poświęconych koegzystencji. Przez ostatnie cztery lata Baltica 2 brała również udział w dyskusjach z rybakami w ramach Porozumienia Sektorowego. Zespół projektowy zebrał wreszcie dane wtórne, takie jak materiały analityczne przedstawione w ramach procesu opracowywania Kodeksu dobrych praktyk, raporty Głównego Urzędu Statystycznego, lokalne strategie rozwoju lub literaturę dotyczącą stanu sektora rybołówstwa w polskiej części Morza Bałtyckiego, w tym badania rządowe i unijne, publikacje organizacji pozarządowych, artykuły naukowe i raporty branżowe. Dane wtórne pomogły w opracowaniu poniższej sekcji dotyczącej sytuacji społeczno-gospodarczej sektora rybołówstwa.

7.5.2 Kontekst społeczno-gospodarczy

Transformacja sektora rybołówstwa wzdłuż polskiego wybrzeża to długotrwały, strukturalny proces, który wykracza daleko poza obecne warunki związane z rozwojem morskiej energetyki wiatrowej. Historyczny szczyt rozwoju branży miał miejsce w latach 60. i 80. XX wieku, kiedy polska flota działała nie tylko na Morzu Bałtyckim, ale także w rybołówstwie dalekomorskim. Pierwsza połowa lat 80., znana lokalnie jako „eldorado dorsza”, charakteryzowała się rekordowymi połowami; jednak tendencja ta uległa gwałtownemu odwróceniu w kolejnych dekadach z powodu degradacji środowiska, w tym ustania napływu z Morza Północnego i postępującej eutrofizacji. Obecna sytuacja sektora wynika z tych zmian oraz z przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, co wymusiło drastyczne ograniczenie zdolności połowowej – tylko w latach 2004–2005 wycofano z eksploatacji 30% floty. Obecnie, mimo że sektor ten jest niewielki w skali makroekonomicznej (663 statki na koniec 2025 r.), pozostaje kluczowym elementem tożsamości społeczności nadbrzeżnych, definiującym ich charakter kulturowy i turystyczny.

Po przystąpieniu Polski do UE zarządzanie rybołówstwem morskim uległo zasadniczej zmianie: limity połowowe (TAC) są obecnie negocjowane na szczepku Rady UE, a krajowi rybacy muszą przestrzegać pułapów ustalonych przez UE, mających na celu zapobieganie przełowieniu i utrzymanie stad zgodnie z zasadą maksymalnego zrównoważonego połowu (MSY). Limity te opierają się przede wszystkim na opiniach naukowych ICES i są uzupełniane dodatkowymi

unijnymi narzędziami ochronnymi w ramach wspólnej polityki rybołówstwa – takimi jak minimalne rozmiary przyłowów, sezonowe zamknięcia obszarów i ograniczenia dotyczące narzędzi połowowych – a także wzmocnionymi morskimi obszarami chronionymi (MPA), gdzie połowy są ograniczone lub zabronione. W ramach tych unijnych ram państwa członkowskie zachowują swobodę decyzyjną w zakresie przydziału krajowego; w Polsce kwoty są podzielone na kwoty indywidualne (przypisane do konkretnych statków) oraz kwoty wspólne (dostępne dla małych łodzi o długości do 8 m), przy czym kryteria przydziału odzwierciedlają historyczne połowy, parametry statków, obszary połowowe oraz zdolność połowową.

Wyraźny spadek krajowych kwot połowowych jest widoczny szczególnie w latach 2010–2013 oraz ponownie od 2018 r., co ma wpływ na ważne gospodarczo gatunki bałtyckie, takie jak szprot i śledź. Rok 2020 był okresem poważnego wstrząsu dla dorsza w związku z dramatycznym załamaniem się stada – władze wprowadziły całkowity zakaz połowów dorsza w Morzu Bałtyckim, zezwalając jedynie na ograniczone przyłow. W miarę pogarszania się stanu stada wydłużano również okresy zamknięte, co wymusiło istotne zmiany w praktykach połowowych i zarządzaniu flotą; w szczególności mniejsi operatorzy mieli trudności z dostosowaniem się do nowych standardów i utrzymaniem rentowności. Ograniczenia te skróciły czas przebywania na morzu: w 2021 r. liczba dni spędzonych na morzu była o 31% niższa niż średnia z lat 2013–2020, co skłoniło wielu rybaków do poszukiwania dodatkowych źródeł dochodu (często w turystyce) i przyczyniło się do szerszych zmian społeczno-gospodarczych w społecznościach nadbrzeżnych. Jednocześnie większe statki (np. >18 m) zazwyczaj pozostają rentowne dzięki efektowi skali, podczas gdy mniejsze często działają ze stratą. Długoterminowy spadek połowów na Bałtyku jest w dużej mierze niezależny od morskiej energetyki wiatrowej, a stan ekosystemu oraz system kwot i okresów zamkniętych mają znacznie silniejszy wpływ niż ograniczenia związane z farmami wiatrowymi.

Równoległe do zaostrzenia regulacji sektor ten opierał się na szerokim wsparciu strukturalnym UE i instrumentach kompensacyjnych. Od momentu przystąpienia do UE rybacy uczestniczyli w wielu programach operacyjnych, które kierowały wsparcie do właścicieli statków i załóg poprzez takie środki, jak tymczasowe zaprzestanie połowów (w tym rekompensaty związane z COVID-19), dywersyfikacja w kierunku nowych źródeł dochodów (np. usługi restauracyjne i cateringowe), trwałe zaprzestanie działalności poprzez złomowanie lub przebudowę statków oraz rekompensaty za utratę pracy związane z wycofaniem z eksploatacji. W obecnym okresie 2021–2027 r. przewidziano nową pulę środków, kładąc silny nacisk na trwałe zaprzestanie działalności.

7.5.3 Socjoekonomiczna sytuacja bazowa gospodarstw domowych, które mogą zostać dotknięte zmianami

7.5.3.1 Metodologia

Cele badania były następujące:

- Określenie poziomu zależności osób dotkniętych zmianami od dochodów generowanych przez rybołówstwo.
- Określenie umiejętności osób dotkniętych zmianami oraz ich gotowości do przejścia do innych dostępnych miejsc pracy w sektorze energetyki wiatrowej.
- Zidentyfikowanie osób, które mogą być szczególnie narażone.

Spis ludności i badanie społeczno-ekonomiczne rybaków, którzy mogą być dotknięci skutkami projektu, przeprowadzono w portach dotkniętych projektem w dniach od 3 do 10 marca 2026 r. Poprzednie spotkania, które odbyły się w tych portach w 2025 r., umożliwiły dostosowanie kwestionariuszy ankietowych do potrzeb gmin Darłowo, Dębki, Jarosławiec, Łeba, Rowy, Ustka i Władysławowo.

Badanie było otwarte dla następujących grup:

- Operatorzy/właściciele statków rybackich i wędkarskich
- Członkowie załóg statków rybackich i wędkarskich
- Operatorzy/właściciele i załogi innych statków (np. rekreacyjnych, turystyki morskiej)

Zainteresowane strony zostały poinformowane o ankietach i terminie ich zakończenia za pośrednictwem różnych kanałów i metod, w tym:

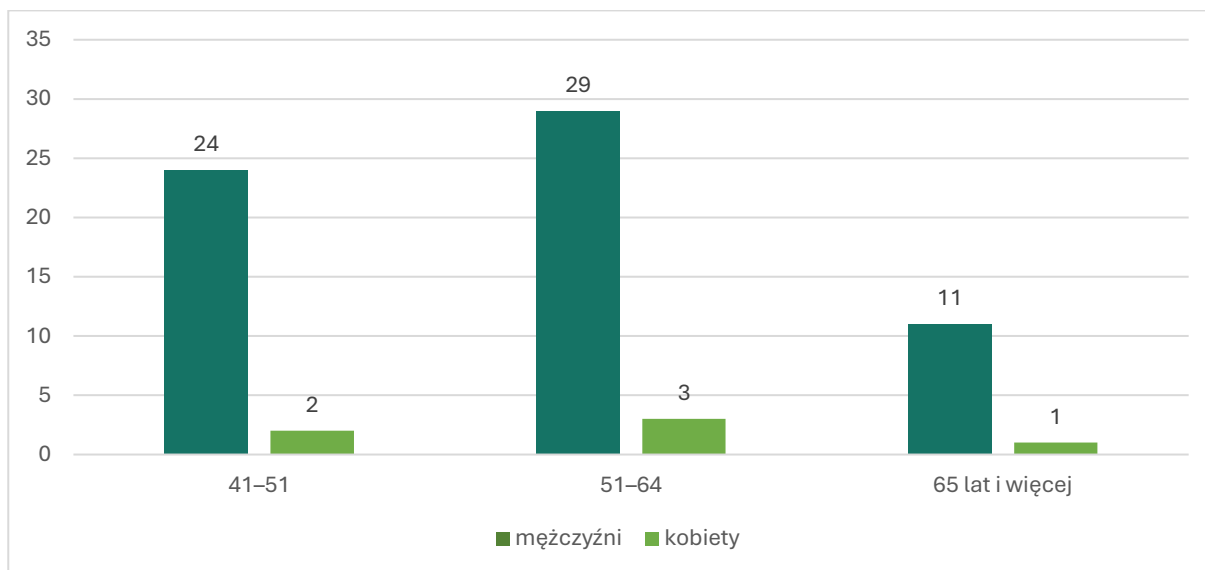
- Opublikowanie informacji o ankiecie na portalach branżowych Gospodarka Morska i Portal Morski
- Wysyłanie powiadomień do urzędów miast Gdańsk-Gdynia-Sopot oraz do urzędu wojewody
- Przekazywanie informacji 15 samorządom lokalnym i stowarzyszeniom rybackim
- Publikowanie aktualnych informacji na stronie internetowej inwestora: <https://pgebaltica.pl/dla-mediow/aktualnosc>

W wyznaczonym terminie zebrano łącznie 71 wypełnionych kwestionariuszy od rybaków. Obejmowały one 8 odpowiedzi przesłanych online oraz 63 odpowiedzi zebrane podczas wywiadów telefonicznych przeprowadzonych przez renomowane organizacje znane w środowisku rybackim. Badanie przeprowadzono na zasadzie dobrowolności i anonimowości.

Wśród 71 respondentów w badaniu reprezentowane były dwie kategorie statków: statki rybackie do połowów komercyjnych (43 respondentów) oraz statki do połowów wędkarskich (25 respondentów). Respondenci mogli wybrać więcej niż jedną kategorię zawodową, przy czym odnotowano 101 wyborów dotyczących właścicieli lub operatorów statków oraz 55 wyborów dotyczących stanowisk załogowych. Ponieważ dopuszczono możliwość wielokrotnego wyboru, sumy mogą przekraczać liczbę poszczególnych respondentów. Spośród wszystkich respondentów 60 osób wskazało, że są właścicielami i/lub operatorami statków, podczas gdy 11 respondentów zgłosiło, że pełnią funkcję członków załogi.

7.5.3.2 Profil demograficzny

W badaniu społeczno-ekonomicznym i dotyczącym źródeł utrzymania wzięło udział łącznie 71 respondentów. Mężczyźni stanowili 87% próby (62 osoby), a kobiety 8% (6 osób). Trzech respondentów nie podało swojej płci. Informacje dotyczące wieku podało 70 uczestników. Większość respondentów należała do grupy wiekowej 51–64 lata, która stanowiła największy segment próby. Drugą co do wielkości grupę stanowiły osoby w wieku 41–51 lat.

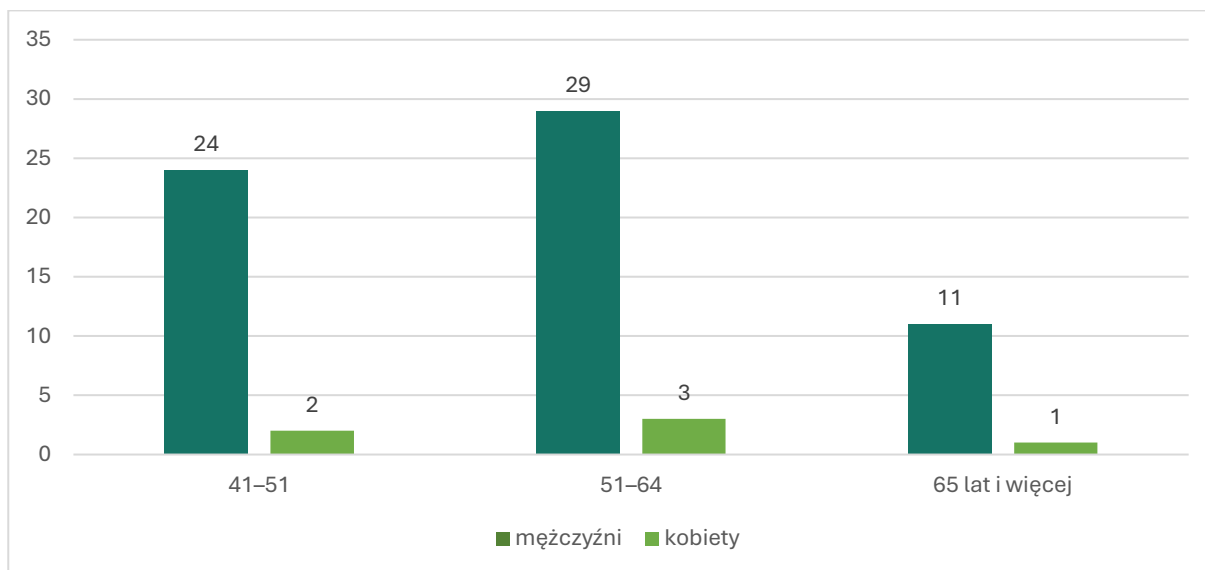
Rys. 4. Analiza wieku i płci (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety)

Biorąc pod uwagę polską definicję wieku produkcyjnego (18–59 lat dla kobiet i 18–64 lata dla mężczyzn) oraz wieku poprodukcyjnego (60+ lat dla kobiet i 65+ lat dla mężczyzn), 80% respondentów należy do populacji w wieku produkcyjnym, a 18% zalicza się do kategorii wieku poprodukcyjnego.

7.5.3.3 Miejsce zamieszkania

Respondenci zostali również poproszeni o wskazanie miejsca zamieszkania. Jak pokazuje poniższy wykres, znaczna część uczestników mieszka w nadmorskich miejscowościach położonych w obszarze oddziaływania Projektu, w tym w Ustce, Darłowie, Jarosławcu, Łebie, Rowach i Władysławowie.

Znaczna liczba respondentów podała, że mieszka w innych miejscowościach poza tymi głównymi nadmorskimi miastami, w tym w takich miejscowościach jak Słupsk, Siemianice i Wierzhucino, natomiast dwóch respondentów nie podało informacji na temat swojego miejsca zamieszkania.

Rys. 5. Miejsce zamieszkania (źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety)

7.5.3.4 Wykształcenie i umiejętności

Pod względem wykształcenia badana grupa prezentuje zróżnicowany profil. Największy odsetek respondentów zadeklarował wykształcenie zawodowe lub techniczne, a następnie wykształcenie średnie. 25% uczestników zadeklarowało posiadanie wyższego wykształcenia, podczas gdy tylko 3% wskazało wykształcenie podstawowe jako najwyższy ukończony poziom. 1 respondent nie podał informacji na temat wykształcenia.

Tabela 17. Poziom wykształcenia (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety)

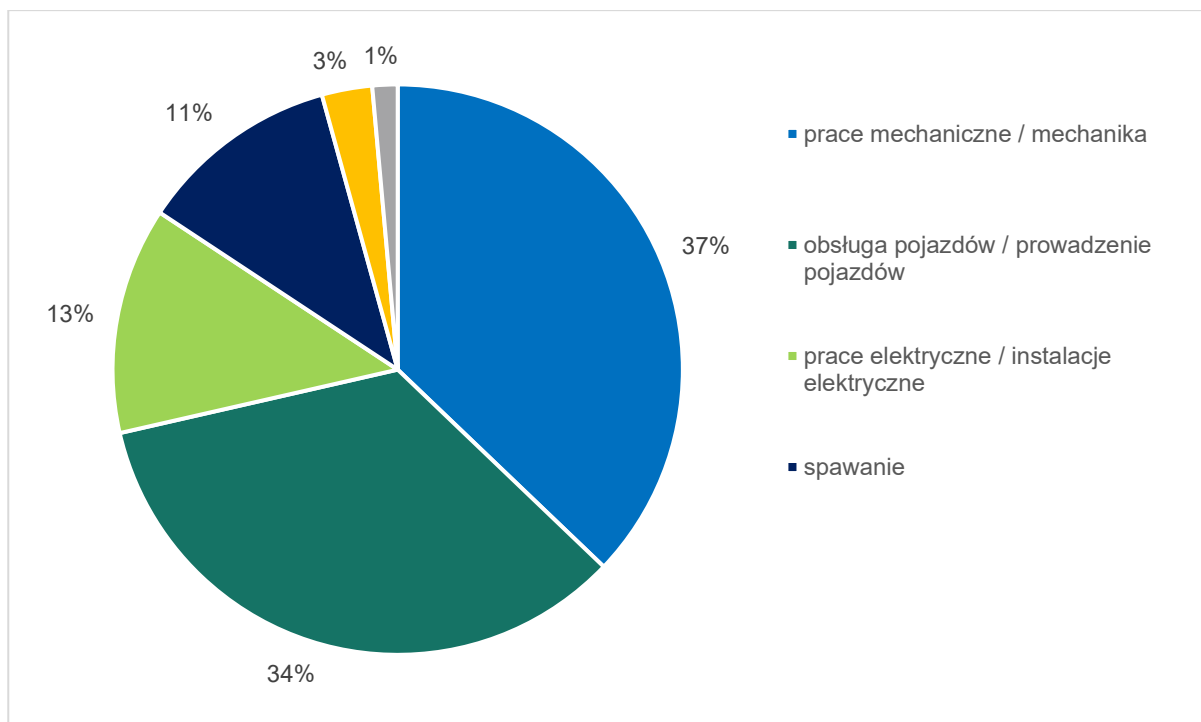
Najwyższy poziom wykształcenia	Liczba (%) respondentów
Szkoła podstawowa	2 (3%)
Zawodowe / techniczne	26 (37%)
Szkoła średnia	24 (34%)
Wyższe	18 (25%)
Brak odpowiedzi	1 (14%)
RAZEM	71 (100%)

Najczęściej wymienianymi przez respondentów kwalifikacjami były świadectwa zawodowe i techniczne, w tym uprawnienia na poziomie technika i mechanika, co odzwierciedla profil umiejętności praktycznych typowy dla sektora rybołówstwa i gospodarki morskiej. Znaczna liczba respondentów posiadała również morskie licencje zawodowe, takie jak certyfikaty Szypera (klasa I i II), kwalifikacje oficera wachtowego oraz certyfikaty oficera inżynierii morskiej.

Mniejsza grupa zgłosiła wykształcenie wyższe, w tym tytuły magisterskie i licencjackie, podczas gdy kilku respondentów wskazało na ogólne świadectwa ukończenia szkoły średniej. Ogólnie rzecz biorąc, dominowały kwalifikacje zawodowe, techniczne i morskie, a mniej osób posiadało wykształcenie wyższe.

Rozkład umiejętności zgłoszonych przez respondentów wskazuje na silny profil techniczny i operacyjny w badanej grupie. Najczęstsze kompetencje obejmują prace mechaniczne, a następnie obsługę/prowadzenie pojazdów. Innym ważnym obszarem są prace elektryczne, zgłoszone przez 13% respondentów, podczas gdy umiejętności spawalnicze stanowią 11%.

Rzadziej wymieniane, ale nadal obecne są kompetencje w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy, w tym ratownictwa morskiego i reagowania w sytuacjach kryzysowych, a także ochrony obiektów lub mienia.

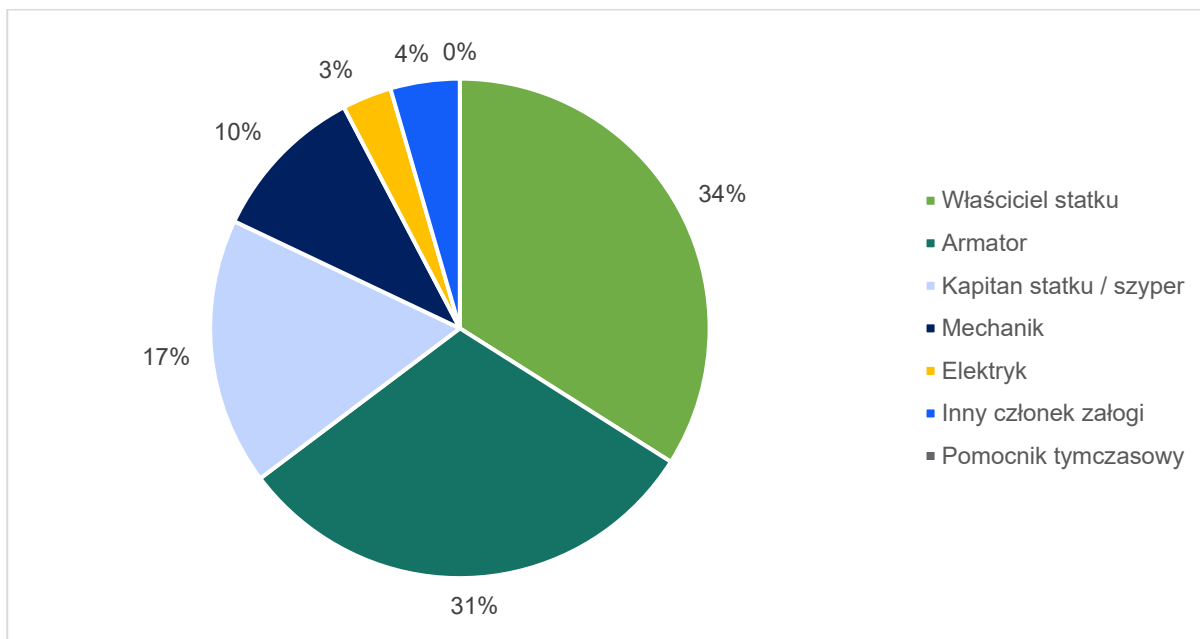

Rys. 6 . Analiza umiejętności (źródło: własne badanie oparte na wynikach ankiety)

7.5.3.5 Zawody

Respondenci zostali poproszeni o wskazanie swojego obecnego zawodu. Jak pokazano na poniższym rysunku, większość z nich określiła się jako właściciele statków (53 respondentów) lub armatorzy (48 respondentów), co wskazuje, że wielu uczestników łączy własność statków z obowiązkami operacyjnymi. Znaczna liczba respondentów zgłosiła również pracę jako kapitanowie statków lub szyprowie (27 respondentów). Ponieważ dopuszczalne były odpowiedzi wielokrotne, wielu rybaków wybrało więcej niż jedną kategorię zawodową, aby odzwierciedlić zakres pełnionych przez nich ról.

Rzadziej zgłaszano zawody techniczne: 16 respondentów wskazało, że pracuje jako mechanicy, 5 jako elektrycy, a 7 jako inni członkowie załogi. Żaden z respondentów nie zgłosił, że w momencie przeprowadzania ankiety pracuje jako tymczasowy pomocnik.

Rys. 7. Obecny zawód (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety)

Niewielka liczba respondentów wymieniła zawody spoza z góry określonych kategorii. Obejmowały one takie role, jak samozatrudnienie, wędkarstwo rekreacyjne, ratownik morski oraz współwłaściciel statku rybackiego.

Większość respondentów zadeklarowała, że prowadzi działalność na własny rachunek, co wskazuje, że działalność połowowa jest wykonywana głównie w ramach pracy niezależnej lub prowadzonej na własny rachunek. Tylko niewielka liczba respondentów zadeklarowała zatrudnienie w pełnym wymiarze godzin, natomiast praca na zlecenie i zatrudnienie u pracodawcy zostały wskazane przez jednego respondenta dla każdej z tych kategorii.

Tabela 18 Status zatrudnienia (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety)

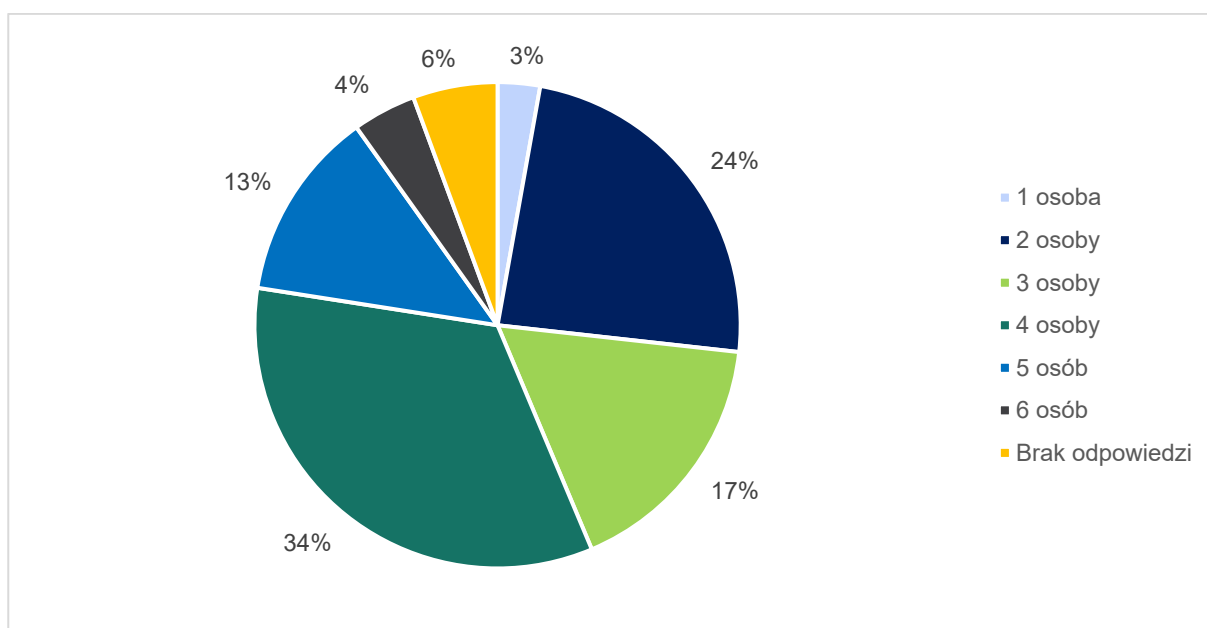
Status zatrudnienia	Liczba (%) respondentów
Samozatrudnienie	63 (89%)
Zatrudnienie w pełnym wymiarze godzin	5 (8%)
Praca na podstawie umowy (np. tymczasowa / sezonowa / dorywcza)	1 (1%)
Zatrudniony przez pracodawcę	1 (1%)
Brak odpowiedzi	1 (1%)
RAZEM	71 (100%)

Większość respondentów zgłosiła bogate doświadczenie w rybołówstwie lub rekreacyjnej działalności morskiej. 50 osób wskazało, że mają ponad 20 lat doświadczenia, co czyni tę grupę

dominującą. Dodatkowych 15 respondentów zgłosiło 10–20 lat doświadczenia, podczas gdy tylko 2 respondentów wskazało 5–10 lat. 4 uczestników nie podało informacji na temat swojego stażu pracy.

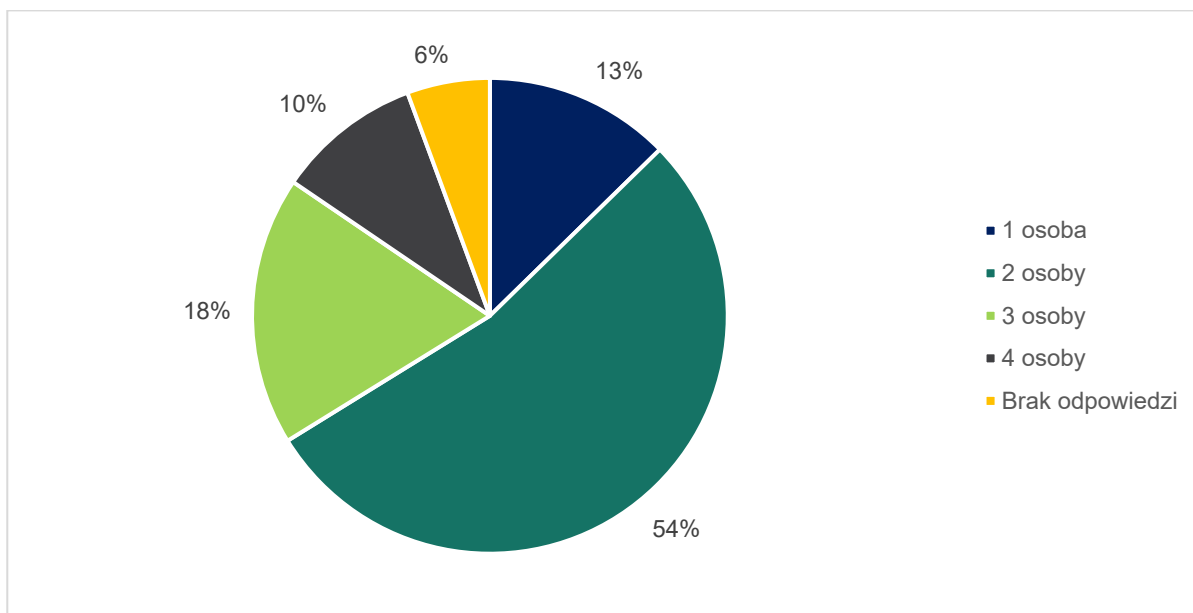
7.5.3.6 Charakterystyka gospodarstw domowych respondentów

Większość respondentów zadeklarowała, że jest właścicielem domu, w którym mieszka – 51 osób (72%) wskazało na własność, a 11 respondentów (15%) stwierdziło, że nie jest właścicielem swojego miejsca zamieszkania; 9 respondentów (13%) nie udzieliło odpowiedzi. Wielkość gospodarstwa domowego była zróżnicowana w całej próbie, choć średnio gospodarstwo domowe składało się z około 4 osób. Najczęstsza wielkość gospodarstwa domowego to również cztery osoby, co zgłosiło 24 respondentów, podczas gdy tylko dwóch uczestników wskazało, że mieszkają samotnie.

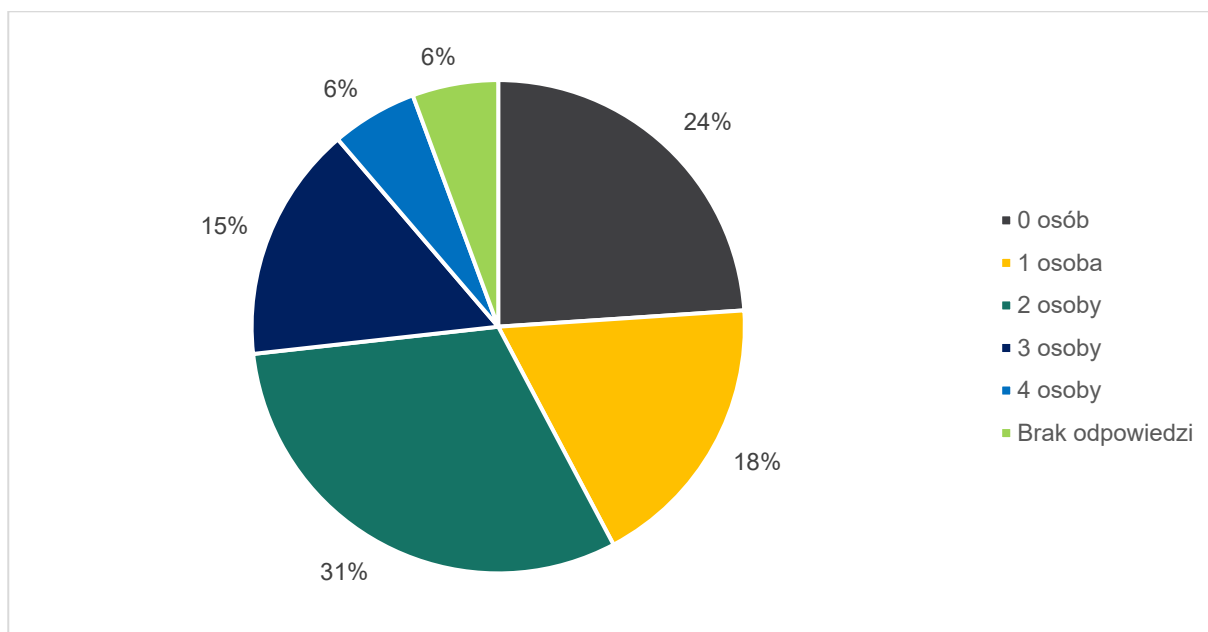
Rys. 8 . Wielkość gospodarstwa domowego (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety)

Respondenci zostali również zapytani, ilu członków ich gospodarstwa domowego przyczynia się do uzyskiwania dochodu. Większość wskazała na 2 osoby generujące dochód (38 respondentów), podczas gdy inni wskazali, że ich gospodarstwo domowe opiera się na jednej (9 respondentów), trzech (13 respondentów) lub czterech (7 respondentów) osobach generujących dochód.

Rys. 9 . Osoby uzyskujące dochody w gospodarstwach domowych (źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety)

Równoległe uczestnicy zostali zapytani, ile osób utrzymują finansowo. Największa grupa zgłosiła utrzymywanie dwóch osób pozostających na utrzymaniu (22 respondentów), a następnie gospodarstwa domowe bez osób pozostających na utrzymaniu (17 respondentów) oraz te z jedną osobą pozostającą na utrzymaniu (13 respondentów). Mniejsza liczba respondentów utrzymywała trzy (11 respondentów) lub cztery (4 respondenci) osoby pozostające na ich utrzymaniu.

Rys. 10 . Osoby na utrzymaniu finansowym w gospodarstwach domowych (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety)

Aby lepiej zrozumieć potencjalną wrażliwość gospodarstw domowych, respondentów zapytano również, czy w ich gospodarstwie domowym przebywa osoba w wieku powyżej 75 lat, osoba

niepełnosprawna lub osoba cierpiąca na chorobę przewlekłą. 14 respondentów (20%) potwierdziło obecność takiej osoby w swoim gospodarstwie domowym.

Ponadto 11 respondentów (15%) stwierdziło, że w ich gospodarstwie domowym przebywa co najmniej jedna osoba bezrobotna, podczas gdy 52 respondentów (73%) zgłosiło brak bezrobocia wśród członków gospodarstwa domowego. Wśród gospodarstw domowych z osobami bezrobotnymi 5 respondentów (45%) zgłosiło jedną osobę bezrobotną, 3 respondentów (27%) zgłosiło dwie, a 2 respondentów (18%) zgłosiło trzy osoby bezrobotne, podczas gdy jeden respondent nie udzielił odpowiedzi.

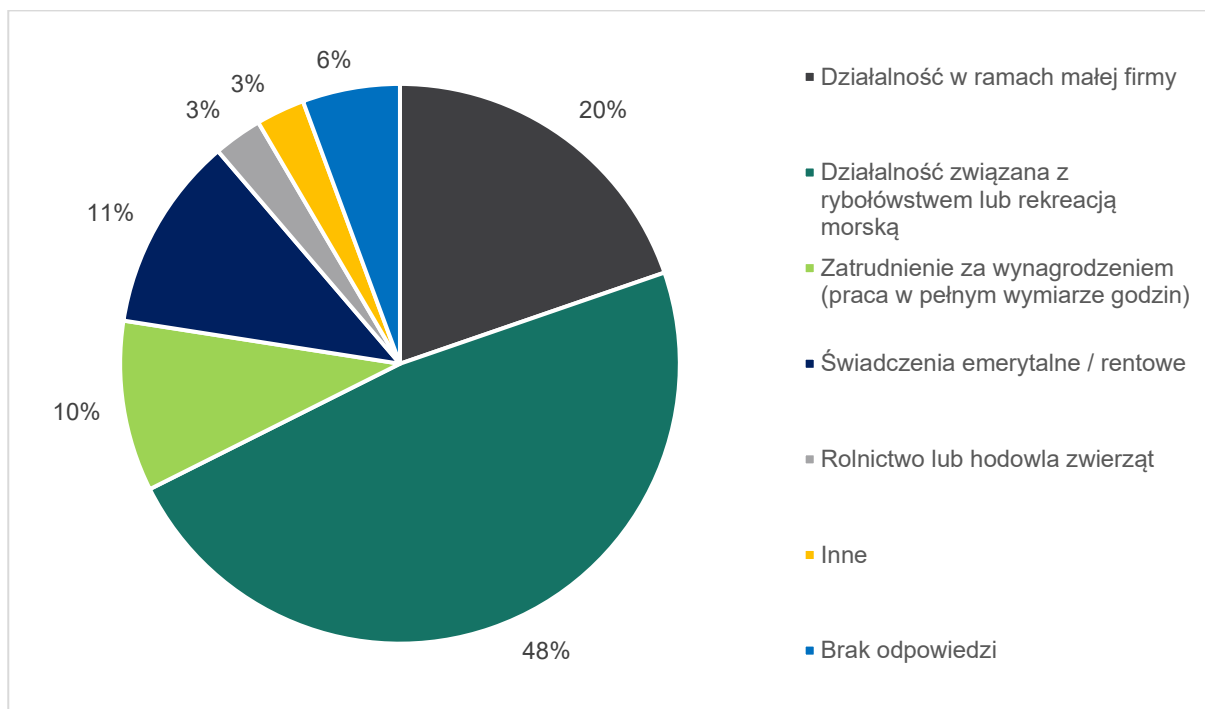
Wreszcie, na pytanie, czy ich gospodarstwo domowe korzysta z jakiegokolwiek formy pomocy społecznej lub wsparcia socjalnego, żaden z respondentów nie zgłosił otrzymywania takiej pomocy. 85% respondentów stwierdziło, że ich gospodarstwo domowe nie korzysta z programów pomocy społecznej, natomiast 15% nie udzieliło odpowiedzi. Co warte odnotowania, nawet gospodarstwa domowe, w których zgłoszono obecność osób bezrobotnych, wskazały, że nie korzystają z pomocy społecznej, a tylko 1 respondent postanowił nie odpowiadać na to pytanie.

7.5.3.7 Sytuacja ekonomiczna gospodarstwa domowego

Analiza odpowiedzi ankietowych pokazuje, że rybołówstwo pozostaje dominującym źródłem dochodów gospodarstw domowych uczestników badania. Większość respondentów wskazała rybołówstwo jako działalność samodzielną lub prowadzoną w połączeniu z innymi działaniami generującymi dochód, takimi jak turystyka, wynajem statków lub prowadzenie małej działalności gospodarczej, jako swoje główne źródło utrzymania. Wskazuje to, że rybołówstwo nadal stanowi podstawę stabilności ekonomicznej większości badanych gospodarstw domowych.

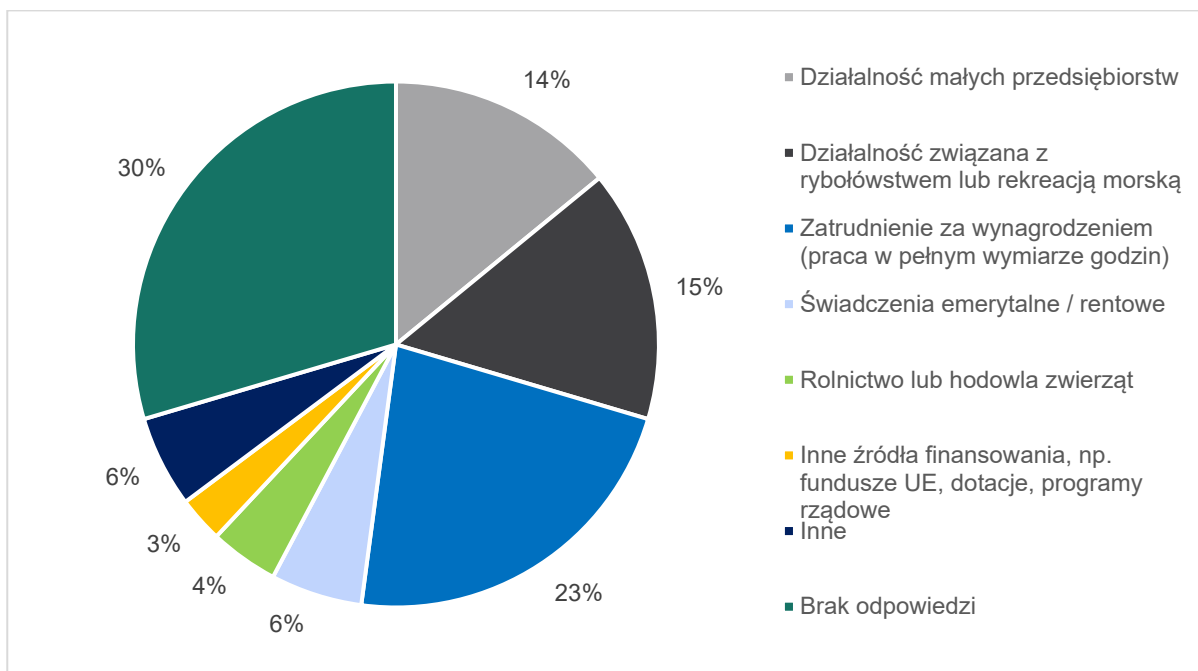
Inne źródła dochodów były wymieniane rzadziej. Samozatrudnienie i działalność w ramach małych przedsiębiorstw okazały się ważnymi źródłami dodatkowymi, a po nich plasowały się emerytury lub renty, które często stanowiły część szerszego zestawu strumieni dochodów gospodarstw domowych. Dochody związane z turystyką pojawiały się sporadycznie i głównie jako działalność uzupełniająca, zazwyczaj powiązana z zakwaterowaniem, obsługą gości lub wędkarstwem rekreacyjnym.

W odpowiedzi na pytanie dotyczące najważniejszego źródła dochodów gospodarstwa domowego prawie połowa ankietowanych (48%) wskazała, że ich głównym źródłem utrzymania jest działalność związana z rybołówstwem lub rekreacją morską. Potwierdza to wyraźnie, że rybołówstwo pozostaje dominującym filarem ekonomicznym dla większości gospodarstw domowych. Drugim najczęściej wskazywanym głównym źródłem dochodów była działalność w ramach małych przedsiębiorstw, wybrana przez 20% respondentów. Wskazuje to, że mikroprzedsiębiorstwa i samozatrudnienie odgrywają istotną rolę uzupełniającą w zapewnianiu dochodów gospodarstw domowych. Kolejne 11% respondentów wskazało emerytury lub renty jako główne źródło dochodu, co odzwierciedla obecność osób starszych lub emerytowanych, utrzymujących się głównie z dochodów niepochodzących z pracy. Płatne zatrudnienie stanowiło główne źródło dochodu dla 10% respondentów. Rzadziej wskazywano rolnictwo lub hodowlę zwierząt oraz inne źródła, z których każde stanowiło 3% odpowiedzi. Sześć procent respondentów nie udzieliło odpowiedzi.

Rys. 11. Główne źródło dochodów gospodarstw domowych (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety)

Jak pokazano na poniższym wykresie, respondenci wskazali szeroki zakres dodatkowych źródeł dochodów. Najczęściej były to emerytury lub renty (30%) oraz płatne zatrudnienie (23%), co wskazuje, że wiele gospodarstw domowych uzupełnia swoje główne źródło utrzymania dochodami z emerytury lub pracą zarobkową. Jako dodatkowe źródła dochodów często wymieniano również działalność w ramach małych przedsiębiorstw (14%) oraz rybołówstwo lub rekreację morską (15%). Rzadziej wymieniano rolnictwo lub hodowlę zwierząt (4%), inne źródła finansowania, takie jak fundusze unijne lub dotacje (6%), oraz inne różne źródła (3%).

Rys. 12 . Dodatkowe źródła dochodów gospodarstw domowych (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety)

Odpowiedzi na pytanie dotyczące trzeciego źródła dochodu gospodarstwa domowego były bardzo zróżnicowane, ale dało się dostrzec kilka powtarzających się wzorców. Najczęściej wymienianym trzecim źródłem były emerytury lub renty, które pojawiały się konsekwentnie w wielu odpowiedziach. Kolejne miejsca zajmowała działalność w ramach małych przedsiębiorstw oraz działalność związana z rybołówstwem lub rekreacją morską, które wymieniano jako dodatkowe źródła dochodu wspierające budżet gospodarstwa domowego. Mniejsza liczba respondentów wskazała płatne zatrudnienie jako trzecie źródło dochodu, podczas gdy inni wskazali na inne źródła, w tym fundusze UE, dotacje lub programy rządowe. Kilku respondentów wskazało, że nie posiadają trzeciego źródła dochodu.

Ogólnie profil dochodów respondentów wskazuje na silną zależność od sektora rybołówstwa, uzupełnioną działalnością w ramach małych przedsiębiorstw oraz - w mniejszym stopniu - dochodami z emerytur i formalnym zatrudnieniem.

7.5.3.8 Miesięczny budżet gospodarstwa domowego

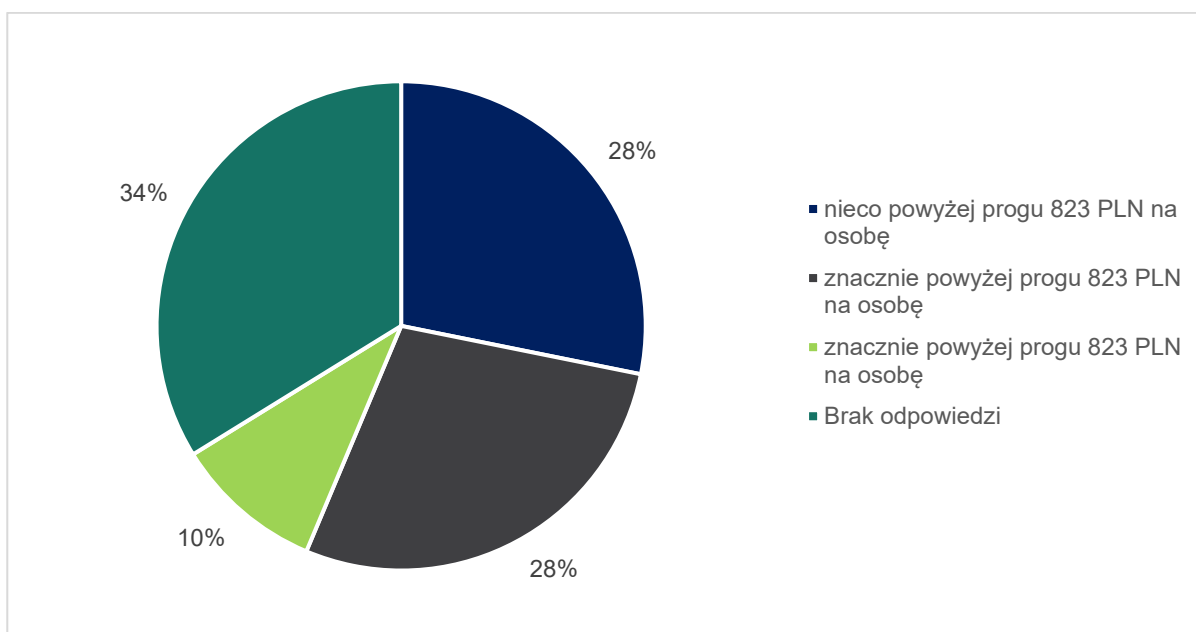
Gospodarstwa jednoosobowe

Tylko 3% respondentów określiło się jako gospodarstwa jednoosobowe. Respondenci wskazali miesięczne dochody przekraczające próg 1100 PLN, który jest oficjalnym kryterium dochodowym uprawniającym do pomocy społecznej dla gospodarstw jednoosobowych w Polsce; w związku z tym żadna osoba z tej grupy nie została zidentyfikowana jako żyjąca poniżej granicy ubóstwa.

Gospodarstwa wieloosobowe

66% respondentów podało informacje na temat miesięcznego budżetu gospodarstw wieloosobowych. Z odpowiedzi dotyczących miesięcznego budżetu na osobę wynika, że większość

uczestników wskazała kwoty nieco powyżej lub znacznie powyżej progu 823 PLN na osobę, przy czym w każdej z tych kategorii znalazło się po dwudziestu respondentów. Mniejsza grupa, licząca siedmiu respondentów, zgłosiła budżety znacznie powyżej tego progu. Dwudziestu czterech uczestników nie udzieliło odpowiedzi. Co istotne, żadne gospodarstwo wieloosobowe nie zgłosiło budżetu poniżej progu 823 PLN, który jest oficjalnym kryterium dochodowym stosowanym w Polsce do określania uprawnień do pomocy społecznej dla osób mieszkających w gospodarstwach wieloosobowych. W związku z tym żaden z respondentów z tej grupy nie został zidentyfikowany jako osoba żyjąca poniżej granicy ubóstwa.

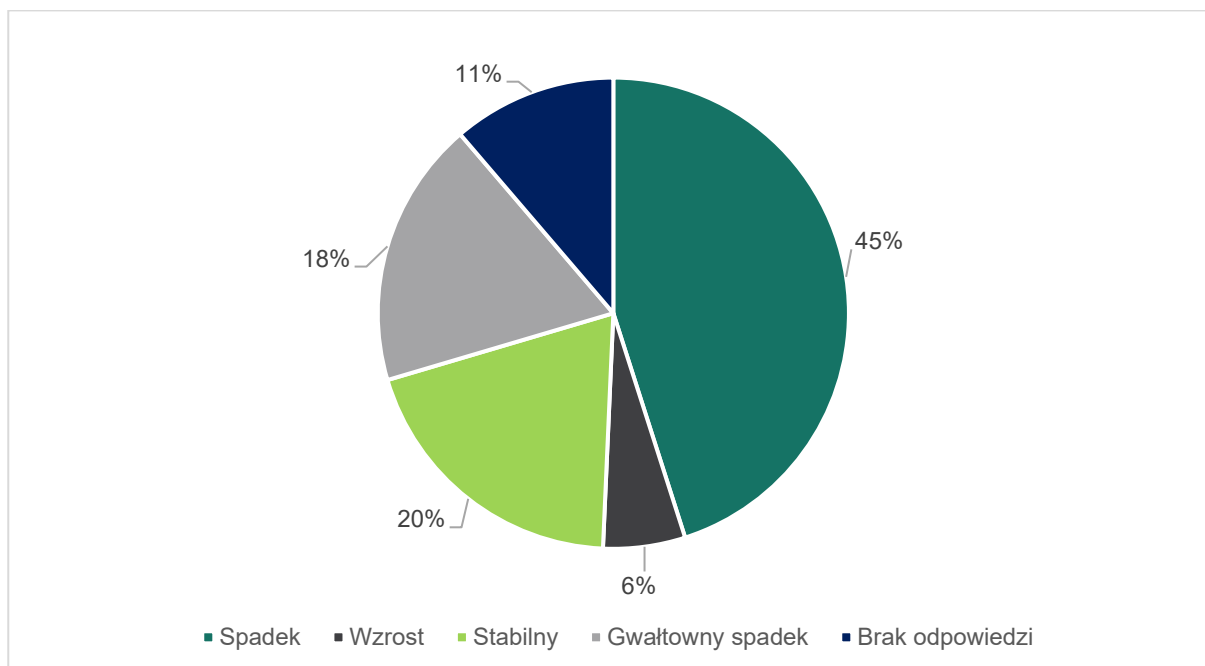

Rys. 13 . Miesięczny budżet gospodarstwa domowego na osobę (gospodarstwo wieloosobowe) (źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety)

7.5.3.9 Ewolucja dochodów z rybołówstwa

Wyniki badania wskazują na przeważnie negatywny trend w poziomie dochodów rybaków w ciągu ostatnich pięciu lat. Najczęściej zgłaszanym zjawiskiem był spadek dochodów, odnotowany przez około 45% wszystkich respondentów. Dodatkowo 18% zgłosiło gwałtowny spadek, co dodatkowo potwierdza powszechne pogorszenie sytuacji ekonomicznej w społeczności rybackiej. Podsumowując, oznacza to, że około 63% wszystkich ankietowanych osób doświadczyło pewnej formy spadku dochodów.

Mniejsza część, około 20% wszystkich respondentów, stwierdziła, że ich dochody pozostały stabilne w tym okresie. Tylko około 6% wszystkich ankietowanych rybaków zgłosiło wzrost dochodów, co wskazuje, że pozytywne zmiany w dochodach były wyjątkowo rzadkie. Około 11% wszystkich respondentów nie udzieliło odpowiedzi na pytanie dotyczące zmian w dochodach.

Rys. 14 . Zmiany dochodów w ciągu ostatnich 5 lat (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety)

42 respondentów wskazało, że spadek ich dochodów był spowodowany wprowadzonymi przez UE zakazami lub ograniczeniami połowów niektórych gatunków ryb, zwłaszcza tych kluczowych dla ich tradycyjnej działalności połowowej. Spośród 45 osób, które zgłosiły spadek lub drastyczny spadek dochodów z rybołówstwa w ciągu ostatnich pięciu lat, tylko 2 osoby zgłosiły, że były w stanie zrekompenzować te straty w swoim budżecie innymi źródłami dochodów, wskazując na działalność w zakresie małej przedsiębiorczości, usługi turystyczne lub rolnictwo/hodowlę jako źródła uzupełniające. Czterdziestu dwóch respondentów udzieliło odpowiedzi negatywnej, potwierdzając, że nie byli w stanie zrekompenzować utraty dochodów z rybołówstwa. W badaniu nie zidentyfikowano żadnych dodatkowych strategii radzenia sobie na poziomie gospodarstw domowych ani nieformalnych mechanizmów.

7.5.3.10 Grupy szczególnie narażone i potencjalne skutki związane z płcią

W informacji społeczno-gospodarczej przeanalizowanej na potrzeby niniejszej oceny nie zidentyfikowano żadnych grup ludności w zdefiniowanym obszarze oddziaływania projektu, które byłyby narażone na podwyższone ryzyko negatywnych skutków. Cechy demograficzne i charakterystyka gospodarstw domowych ankietowanych rybaków ogólnie odzwierciedlają typowe wzorce obserwowane w rybołówstwie przybrzeżnym prowadzonym na małą skalę i nie zidentyfikowano żadnych dowodów na nieproporcjonalną ekspozycję na skutki związane z projektem w żadnej podgrupie.

Jeśli chodzi o płeć, to sektor ten jest silnie zdominowany przez mężczyzn: 62 z 71 respondentów to mężczyźni, 6 to kobiety, a 3 nie ujawniło swojej płci. Ta nierównowaga jest zgodna z krajowymi i regionalnymi wzorcami zatrudnienia w sektorze rybołówstwa i sama w sobie nie wskazuje na zróżnicowaną w zależności od płci wrażliwość na projekt. Biorąc pod uwagę bardzo małą liczbę kobiet zaangażowanych w działalność rybacką, nie przewiduje się skutków związanych z płcią.

Profil wiekowy respondentów również nie wskazuje na obecność szczególnie narażonej grupy. Większość respondentów to osoby w wieku produkcyjnym, a 13 osób należy do kategorii osób w wieku poprodukcyjnym. Osoby powyżej 65. roku życia zazwyczaj uzupełniają swoje dochody emerytalne poprzez dalsze uczestnictwo w rybołówstwie i są to głównie właściciele lub operatorzy statków, a nie pracownicy wykonujący prace wymagające dużego wysiłku fizycznego. Ich zaangażowanie ma zazwyczaj charakter elastyczny i samodzielny, i nic nie wskazuje na to, aby starsi respondenci odczuli nieproporcjonalne skutki w wyniku realizacji projektu.

Poziom wykształcenia również nie wskazuje na konkretne słabe punkty. Chociaż wykształcenie zawodowe i techniczne stanowi najczęstsze wykształcenie odzwierciedlające praktyczne wymagania sektora rybołówstwa, istnieje również znacząca grupa respondentów (18 osób) z wyższym wykształceniem, w tym z zaawansowanymi kwalifikacjami morskimi lub inżynierskimi. Taka różnorodność wykształcenia sugeruje obecność szerszych kompetencji i formalnego szkolenia w społeczności, co zwiększa zdolność adaptacyjną i zmniejsza podatność na zagrożenia.

Cechy gospodarstw domowych również nie wskazują na grupy narażone na podwyższone ryzyko. Chociaż w niektórych gospodarstwach domowych znajdują się osoby starsze, osoby niepełnosprawne lub bezrobotne, to przypadki te są rozproszone w całej próbie i nie tworzą skoncentrowanych skupisk wrażliwości. Większość gospodarstw domowych posiada dwie osoby zarabiające i umiarkowaną liczbę osób pozostających na utrzymaniu, co wskazuje na stosunkowo stabilne struktury ekonomiczne. Żaden z respondentów nie zgłosił korzystania z pomocy społecznej i nie stwierdzono oznak poważnego ubóstwa.

Ogólnie rzecz biorąc, badana populacja wykazuje stosunkowo jednolity profil społeczno-ekonomiczny, bez wyraźnie zdefiniowanych grup narażonych. Cechy demograficzne – siła robocza zdominowana przez mężczyzn, starszy profil wiekowy, umiejętności zawodowe i wysoki poziom samozatrudnienia – stanowią standardowe cechy rybołówstwa na małą skalę, a nie wskaźniki podwyższonej wrażliwości.

7.5.3.11 Podsumowanie dotyczące gospodarstw domowych, które mogą zostać dotknięte skutkami oddziaływania

Badani rybacy (zarówno zawodowi, jak i wędkarze) stanowią stosunkowo jednolitą i ugruntowaną społeczność nadmorską, typową dla rybołówstwa na małą skalę w tym regionie. Populacja ta składa się głównie z mężczyzn i jest ogólnie starsza; większość respondentów znajduje się w średnim lub późnym wieku produkcyjnym, a niektórzy z nich nadal aktywnie zajmują się rybołówstwem znacznie po przekroczeniu wieku emerytalnego. Większość rybaków mieszka w nadmorskich miejscowościach ściśle związanych z działalnością morską, a ich długoletnie zamieszkanie w tych obszarach podkreśla silne lokalne zakorzenienie tej społeczności.

Pod względem wykształcenia i zawodu grupa ta wykazuje wyraźny profil techniczny. Szkolenia zawodowe i specjalistyczne w zakresie żeglugi morskiej są normą, a część respondentów posiada dodatkowo wyższe wykształcenie. Ich umiejętności koncentrują się na obsłudze statków, pracach mechanicznych, konserwacji instalacji elektrycznych i innych praktycznych kompetencjach niezbędnych w sektorze rybołówstwa. Struktura zatrudnienia dodatkowo wzmacnia ten obraz:

większość respondentów to samozatrudnieni właściciele statków, armatorzy lub kapitanowie, a wielu z nich ma kilkudziesięcioletnie doświadczenie.

Struktury gospodarstw domowych również wydają się stabilne. Większość respondentów mieszka we własnych domach, wielkość gospodarstw domowych jest umiarkowana, a dochody często generuje więcej niż jeden członek gospodarstwa. Liczba osób pozostających na utrzymaniu jest niewielka i choć w niektórych gospodarstwach domowych znajdują się osoby starsze, osoby niepełnosprawne lub bezrobotne, przypadki te są rozproszone i nie tworzą wyraźnych grup szczególnie wrażliwych. Brak zależności od pomocy społecznej sugeruje pewien stopień samowystarczalności finansowej.

Pod względem ekonomicznym rybołówstwo pozostaje głównym filarem dochodów gospodarstw domowych. Choć istnieją źródła dodatkowe, takie jak działalność w ramach małych przedsiębiorstw, zatrudnienie za wynagrodzeniem i emerytury, służą one głównie jako uzupełnienie rybołówstwa, a nie jego zastąpienie. Informacje dotyczące budżetów gospodarstw domowych wskazują, że choć dochody są generalnie powyżej minimalnych progów referencyjnych, to często są one tylko nieznacznie wyższe od tych poziomów. Oznacza to, że większość gospodarstw domowych zaspokaja podstawowe potrzeby finansowe, ale może nie dysponować znacznymi rezerwami finansowymi. Ograniczona liczba respondentów skłonnych do podania szczegółów budżetowych wskazuje również na wrażliwy i zmienny charakter dochodów z rybołówstwa, które, jak wiadomo, ulegają sezonowym wahaniom i mogą podlegać wpływom czynników regulacyjnych i środowiskowych.

Z danych dotyczących trendów dochodowych wyłania się wyraźny wzorec – większość rybaków odnotowała spadek dochodów w ciągu ostatnich pięciu lat, co w dużej mierze przypisuje się ograniczeniom regulacyjnym dotyczącym kluczowych gatunków ryb. Tylko niewielkiej liczbie z nich udało się zrównoważyć te straty dzięki alternatywnym źródłom utrzymania, co wskazuje, że możliwości dywersyfikacji pozostają ograniczone, a rybołówstwo nadal stanowi podstawę bezpieczeństwa ekonomicznego.

Porównując respondentów, którzy określili się jako właściciele lub operatorzy statków, z tymi, którzy zgłosili, że są członkami załogi, nie zaobserwowano żadnych znaczących różnic społeczno-ekonomicznych. Obie grupy wykazują podobne cechy demograficzne, porównywalny poziom umiejętności zawodowych i morskich oraz zasadniczo zbieżne wzorce dochodów gospodarstw domowych.

Wędkarze wykazują profil społeczno-ekonomiczny zasadniczo podobny do profilu rybaków komercyjnych. Operatorzy statków wędkarskich i statków rybackich wykazują również w dużej mierze porównywalne wykształcenie i umiejętności, z niewielkimi różnicami: operatorzy statków wędkarskich częściej zgłaszają wykształcenie formalne i szkolenia z zakresu nawigacji, podczas gdy operatorzy statków rybackich nieco częściej posiadają kwalifikacje zawodowe lub techniczne związane z pracami mechanicznymi i konserwacją na pokładzie. W obu grupach powszechne jest posiadanie i eksploatacja statków, a dominującym modelem zatrudnienia pozostaje samozatrudnienie.

Jeśli chodzi o dochody gospodarstw domowych, zarówno operatorzy statków wędkarskich, jak i statków rybackich opierają się głównie na działalności związanej z morzem. Tylko 3 z 25

respondentów z sektora wędkarskiego wskazało rybołówstwo jako główne źródło dochodu, przy czym większość z nich opiera się raczej na działalności małych przedsiębiorstw, podczas gdy respondenci z sektora rybołówstwa komercyjnego w przeważającej mierze polegają na tradycyjnej pracy w rybołówstwie.

Jednak działalność statków wędkarskich odbywa się na mniejszą skalę i historycznie otrzymywała znacznie mniejsze wsparcie finansowe w porównaniu z operatorami komercyjnymi. Biorąc pod uwagę obecną sytuację w sektorze, w której państwowe środki wsparcia mają na celu wycofanie działalności połowowej i złomowanie statków, oczekuje się, że w najbliższej przyszłości zdecydowana większość statków wędkarskich zostanie wycofana z eksploatacji. W konsekwencji dominującym trendem rynkowym jest strukturalne wycofywanie się wielu podmiotów prowadzących rybołówstwo rekreacyjne (wędkarskie), w tym tej historycznie niedofinansowanej grupy, niezależnie od projektu morskiej farmy wiatrowej.

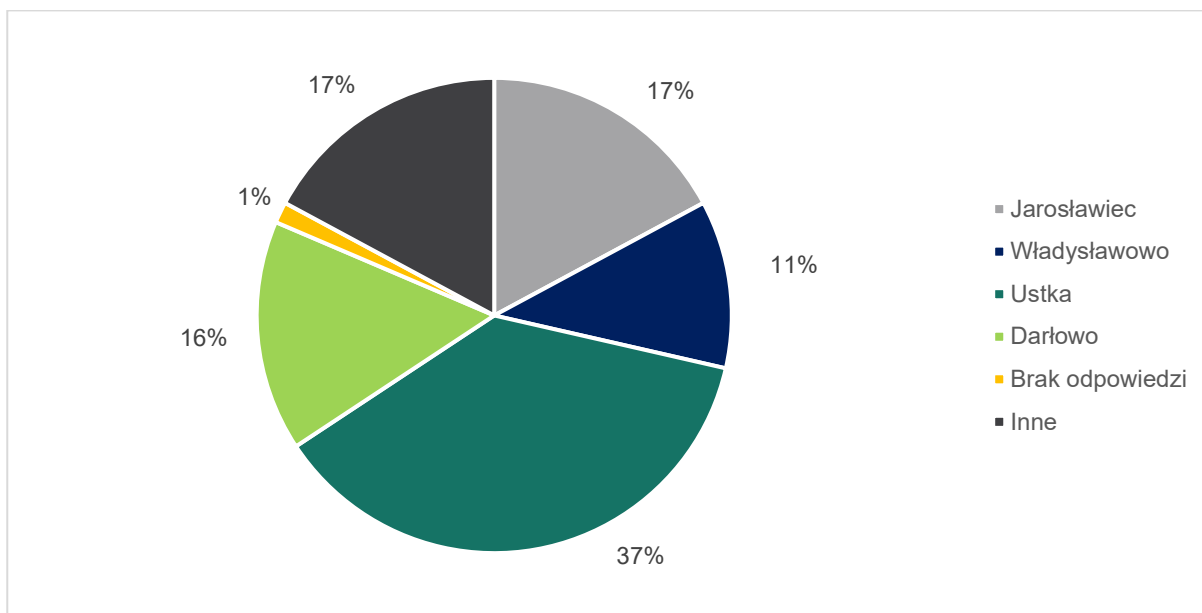
Wyniki ankiety przeprowadzonej dla projektu Baltica 2 pokazują profil społeczno-ekonomiczny i demograficzny rybaków, który jest wysoce spójny z ustaleniami udokumentowanymi wcześniej dla projektów Baltic Power oraz Bałtyk II i Bałtyk III. We wszystkich badaniach grupa respondentów charakteryzuje się tymi samymi podstawowymi cechami, takimi jak przeważająca liczba mężczyzn i starszych pracowników, wysokie kwalifikacje zawodowe i morskie, duża popularność samozatrudnienia w strukturach właścicielsko-operatorских oraz ogólnie stabilne gospodarstwa domowe, w których dochody pochodzą od wielu osób.

Ta ścisła zbieżność sugeruje, że struktura i zachowania lokalnej społeczności rybackiej pozostały w ostatnich latach w dużej mierze niezmienione. Badania potwierdzają natomiast istnienie stabilnej i ugruntowanej struktury społeczno-ekonomicznej, przy czym rybacy z obszarów objętych projektami morskiej energetyki wiatrowej wykazują niemal identyczne wzorce demograficzne, zależności w zakresie środków utrzymania oraz cechy gospodarstw domowych. W rezultacie stan odniesienia dla projektu Baltica 2 można uznać za w pełni zgodny z wcześniejszymi ocenami związanymi z planami zagospodarowania przestrzennego (LRP) dla innych inwestycji w morską energetykę wiatrową wzdłuż polskiego wybrzeża.

7.5.4 Dane z badań dotyczących rybołówstwa i łowisk

7.5.4.1 Porty rejestracji

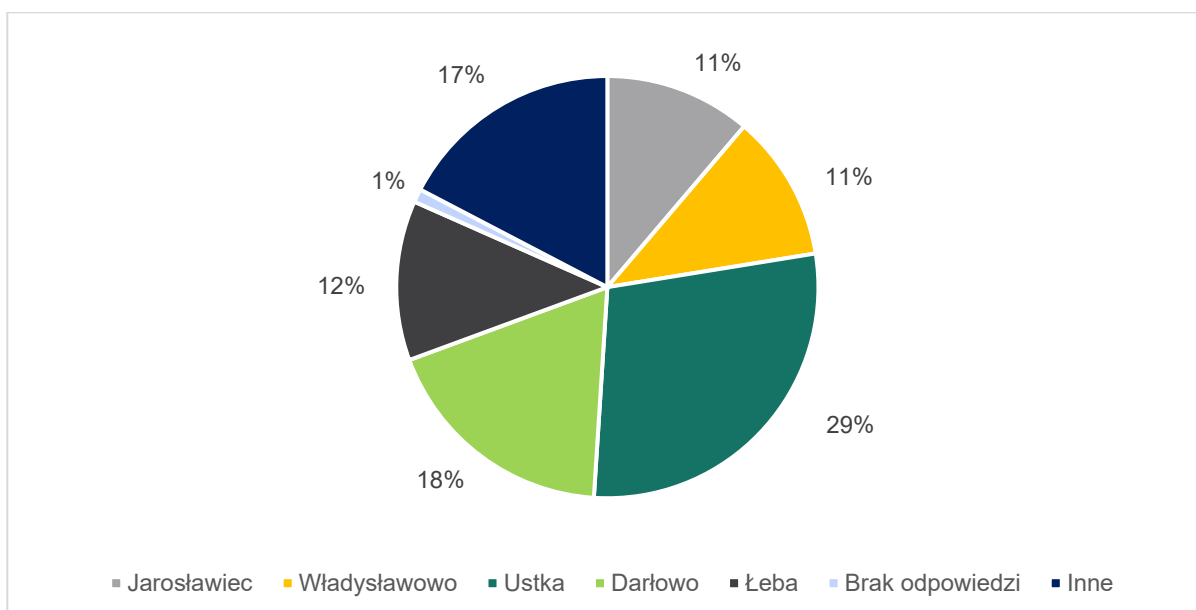
Wyniki badania pokazują, że większość respondentów rejestruje swoje statki w Ustce (37%), co czyni ją dominującą lokalizacją w badanej grupie rybaków. Kolejnymi najczęściej wskazywanymi portami są Jarosławiec (17%), jednak Darłowo (16%) i Władysławowo (11%) również odgrywają ważną rolę jako miejsca rejestracji. Tylko 1% respondentów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Rys. 15 . Port rejestracji (źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety)

7.5.4.2 Porty cumowania

Wyniki badania wskazują, że najczęściej wybieranym portem cumowania jest Ustka (29%), która służy jako główna baza operacyjna dla badanej grupy rybaków. Darłowo (18%) oraz porty sklasyfikowane jako „inne” (17%), w tym m.in. Dębki, Kołobrzeg i Rowy, również odgrywają znaczącą rolę, odzwierciedlając zróżnicowane wykorzystanie infrastruktury portowej wzdłuż wybrzeża. Łeba (12%), Jarosławiec (11%) i Władysławowo (11%) stanowią porównywalne miejsca cumowania statków rybackich. Tylko 1% respondentów nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie. Respondenci mieli możliwość wskazania w badaniu więcej niż jednego portu cumowania.

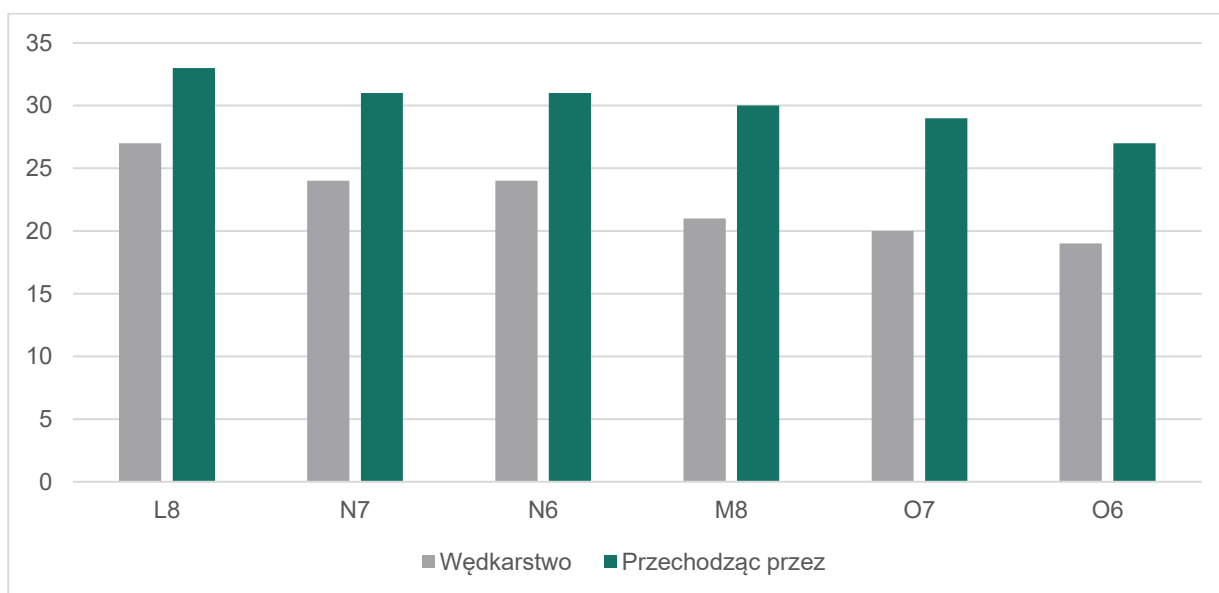

Rys. 16 . Porty cumowania (źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety)

7.5.4.3 Kwadraty rybackie

Ponad połowa wszystkich uczestników (50,7%) stwierdziła, że obecnie łowi ryby w co najmniej jednym z kwadratów rybackich przedstawionych w punkcie 7.1. Wśród respondentów, którzy wskazali na prowadzenie połowów w wymienionych kwadratach, jako najczęściej wykorzystywany obszar okazał się L8 (75%). W przypadku każdego z pozostałych sześciu kwadratów, prowadzenie połowów zgłosiło od 53% do 56% respondentów. Prawie taki sam odsetek (49,3%) wskazał, że nie korzysta z żadnego z tych kwadratów. Znaczna część respondentów (33,8%) dodała komentarze w formie tekstu dowolnego, najczęściej wskazując inne lokalizacje połowowe (takie jak L5–L7, M5–M6 lub K5–K6), podkreślając sezonowość lub stwierdzając, że obecnie nie prowadzą połowów z powodu takich czynników, jak zakaz połowów dorsza.

Przeptywanie przez owe kwadraty jest częstsze niż aktywne połowy. Łącznie 57,7% respondentów zgłosiło, że przepływa przez co najmniej jeden z kwadratów rybackich przedstawionych w punkcie 7.1. Podobnie jak w przypadku działalności połowowej, L8 ponownie zajmuje najwyższe miejsce, przy czym 80% respondentów, którzy zadeklarowali tranzyt, wskazało, że przepływa przez ten obszar. We wszystkich przypadkach wskaźniki tranzytu przewyższają wskaźniki połowów, co sugeruje, że wielu rybaków wykorzystuje te strefy jako trasy tranzytowe w drodze do innych łowisk. Dodatkowe komentarze (19,7%) często dotyczyły konkretnych tras, zmienności sezonowej, ograniczeń operacyjnych związanych ze statkami budowlanymi lub braku bieżącej działalności połowowej.

Rys. 17 . Porównanie rybaków prowadzących połowy z rybakami przejeżdżającymi przez obszar Baltica 2 (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety)

Ogólnie rzecz biorąc, wyniki wskazują, że chociaż tylko około połowa respondentów prowadzi obecnie połowy w wymienionych kwadratach, 60% z nich regularnie przepływa przez te kwadraty.

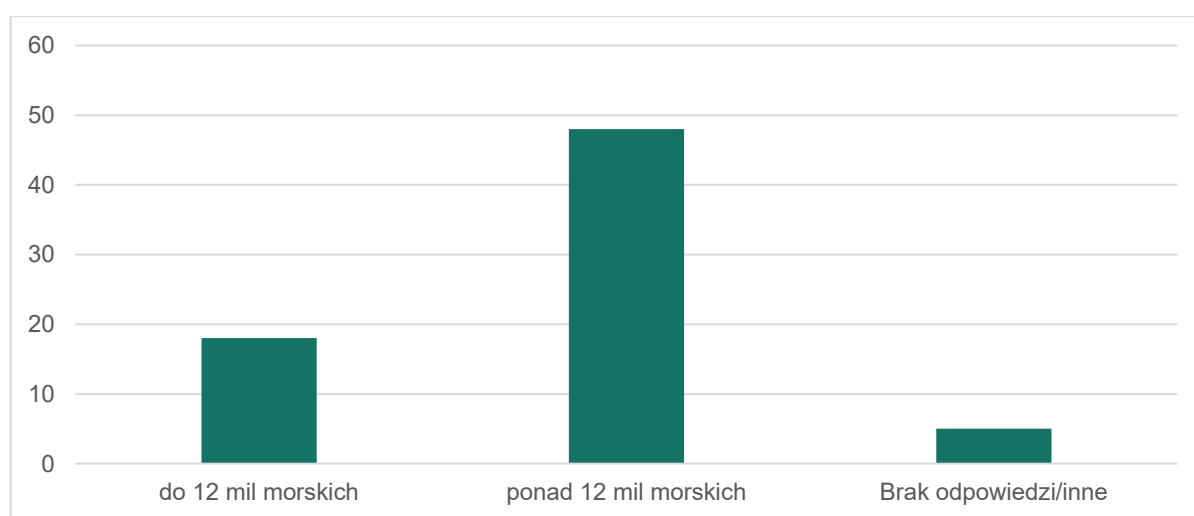
7.5.4.4 Odległość jednostki od brzegu

Wyniki ankiety wskazują, że zdecydowana większość respondentów – 68% – posiada uprawnienia do żeglugi i połowów w odległości ponad 12 mil morskich od brzegu. Sugeruje to, że większość

ankietowanej floty prowadzi działalność na obszarach przybrzeżnych, co jest typowe dla połowów prowadzonych dalej od linii brzegowej.

Jednocześnie 25% respondentów zgłasza, że ma pozwolenie na prowadzenie działalności tylko do 12 mil morskich od brzegu, co wskazuje na działalność skoncentrowaną na wodach przybrzeżnych i potencjalnie inny profil operacji połowowych oraz typów statków.

Odsetek odpowiedzi „brak odpowiedzi/inne” (7%) jest stosunkowo niewielki i nie wpływa znacząco na ogólną interpretację wyników, choć może obejmować przypadki szczególnych ograniczeń, zmiennych warunków licencyjnych lub konkretnych segmentów połowowych.

Rys.18 . Odległość od brzegu (źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety)

7.5.4.5 Średnia liczba rejsów połowowych

W badaniu przeanalizowano średnią tygodniową liczbę rejsów połowowych dla trzech okresów: grudzień 2025 r. – luty 2026 r., cały rok 2025 oraz lata 2018–2024.

Grudzień 2025–luty 2026

Wśród 66 odpowiedzi, wartości liczbowe wahały się od 0 do 10 wypraw tygodniowo, przy czym wielu respondentów zgłaszało 1–3 wyprawy tygodniowo (36%). Kilku uczestników wskazało konkretne przyczyny niskiej aktywności lub jej braku, w tym „remont molo”, „jeszcze nie rozpoczęliśmy sezonu” oraz „nie wypływałem w ciągu ostatnich 3 miesięcy”. Niektóre odpowiedzi odzwierciedlały sporadyczną lub bardzo ograniczoną aktywność, np. „mniej niż raz w tygodniu” lub 0,5 rejsu tygodniowo, podczas gdy inne opisywały niepewność lub wyjątkowe okoliczności (np. „Zacząłem wypływać zaledwie 1,5 tygodnia temu”). Niewielka liczba odpowiedzi zawierała wysokie wartości, takie jak „20 rejsów” lub „100 rocznie” (1%), a 40% respondentów nie podało żadnych informacji, co może sugerować, że w tym okresie nie odbywały się żadne rejsy połowowe

Rys. 19 . Średnia liczba wypraw wędkarskich tygodniowo w ciągu ostatnich trzech miesięcy (źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety)

Rok 2025

Odpowiedzi dotyczące minionego roku również wykazały znaczne zróżnicowanie. Podczas gdy wielu respondentów zgłaszało 2–5 wyjść w morze tygodniowo (43%), niektórzy odnotowali różnice sezonowe lub podali sumy roczne zamiast średnich tygodniowych, np. „60 dni w całym roku”, „około 100 rocznie” lub „nie wypływaliśmy zimą”. Kilku uczestników wspomniało o szczególnych okolicznościach wpływających na ich aktywność, takich jak przerwy związane ze zdrowiem lub ograniczona działalność. Kilka wyjątkowo wysokich wartości, takich jak 100 lub 120 wypraw tygodniowo, było ewidentnie sumami rocznymi błędnie wpisanymi w tej kolumnie i potraktowano je jako dane nieodnoszące się do tygodnia.

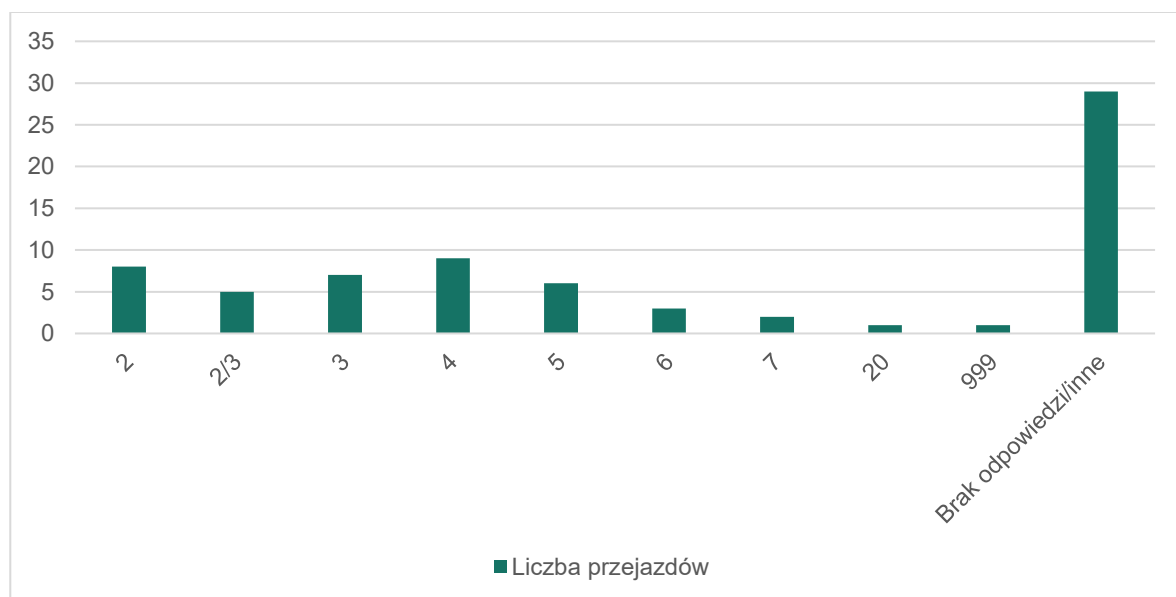

Rys. 20 . Średnia liczba rejsów połowowych tygodniowo w ostatnich latach (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety)

Lata 2018–2024

W dłuższym okresie historycznym wielu respondentów ponownie zgłaszało 2–5 wypraw tygodniowo (co najmniej 5 odpowiedzi dla każdej z tych odpowiedzi). Stanowią one 49% wszystkich odpowiedzi, przy czym często pojawiały się przedziały takie jak „2–3” lub „2/3”, odzwierciedlające zmienność w zależności od pory roku.

Niektóre odpowiedzi odnosiły się do aktywności w skali roku (np. „około 200 rocznie”, „około 90 rocznie”, „około 120 rocznie”), a nie do wartości tygodniowych. Inni podali ogólne opisy, na przykład „poławiam 110 dni w roku na statkach” lub „od stycznia do kwietnia, 7 dni w tygodniu”.

Rys. 21 . Średnia liczba rejsów połowowych tygodniowo w latach 2018–2024 (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety)

We wszystkich trzech okresach – ostatnich miesiącach, minionym roku oraz latach 2018–2024 – respondenci podawali zarówno konkretne liczby, jak i opisy. Pomimo tej różnorodności można dostrzec kilka wzorców. Aktywność w ciągu ostatnich 3 miesięcy była często ograniczona, a kilku respondentów wyraźnie stwierdziło, że nie rozpoczęli jeszcze sezonu lub wstrzymali działalność. Aktywność w ciągu ostatniego roku była ogólnie wyższa, choć nadal podlegała wpływom sezonowych przerw, pogody i okoliczności osobistych. Aktywność długoterminowa (2018–2024) wydaje się stosunkowo stała i nieco wyższa, przy czym wielu respondentów nadal wskazuje 2–5 wypraw tygodniowo jako typowy wzorec. Odpowiedzi nieliczbowe dostarczają ważnego kontekstu, podkreślając czynniki takie jak sezonowość, konserwacja łodzi, ograniczenia zdrowotne i cykle roczne, które pomagają wyjaśnić zmienność widoczną w danych liczbowych.

7.5.4.6 Średni czas trwania rekreacyjnego rejsu morskiego

Chociaż w ankiecie uwzględniono pytanie dotyczące czasu trwania rekreacyjnych rejsów morskich w latach 2018–2019^{IV}, tylko 37% uczestników udzieliło odpowiedzi. Najczęściej wymienianym czasem trwania było około 12 godzin, co pojawiło się sześć razy. Inne popularne odpowiedzi to 11 godzin oraz 10 lub 9 godzin. Podsumowując, dostępne odpowiedzi sugerują, że typowe rekreacyjne rejsy morskie w tym okresie trwały zazwyczaj od 9 do 12 godzin, chociaż niski odsetek odpowiedzi ogranicza reprezentatywność tych wyników.

7.5.4.7 Czas nurkowania

Można zaobserwować podobną tendencję jak w poprzednim podrozdziale: chociaż pytanie zostało uwzględnione w ankiecie, odpowiedź udzieliło jedynie 37% respondentów. Na podstawie tych odpowiedzi średni zgłaszany czas trwania połowów, nurkowania lub innych rekreacyjnych zajęć morskich wynosił około 6,5 godziny. Odpowiedzi sugerują, że większość zajęć rekreacyjnych w tym okresie trwała zazwyczaj od 5 do 8 godzin, przy czym najczęściej podawaną wartością było 7 godzin.

7.5.4.8 Klasyfikacja statków

W ankiecie zidentyfikowano 71 statków rybackich, jak pokazano w tabeli poniżej, z czego 61% stanowiły statki rybackie do połowów komercyjnych, a 35% – jachty rybackie do połowów komercyjnych.

Tabela 19. Rodzaj statku (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników badania)

Typ statku	Liczba (%) respondentów
Komercyjne statki rybackie	43 (61%)
Komercyjne jachty wędkarskie	25 (35%)
Brak odpowiedzi	3 (4%)
RAZEM	71 (100%)

^{IV} Ograniczenie do okresu odniesienia 2018–2019 jest bezpośrednio związane z zakazem połowów dorsza, ponieważ był to ostatni okres, w którym nadal prowadzono działalność połowową na tym obszarze.

7.5.4.9 Techniki połowowe

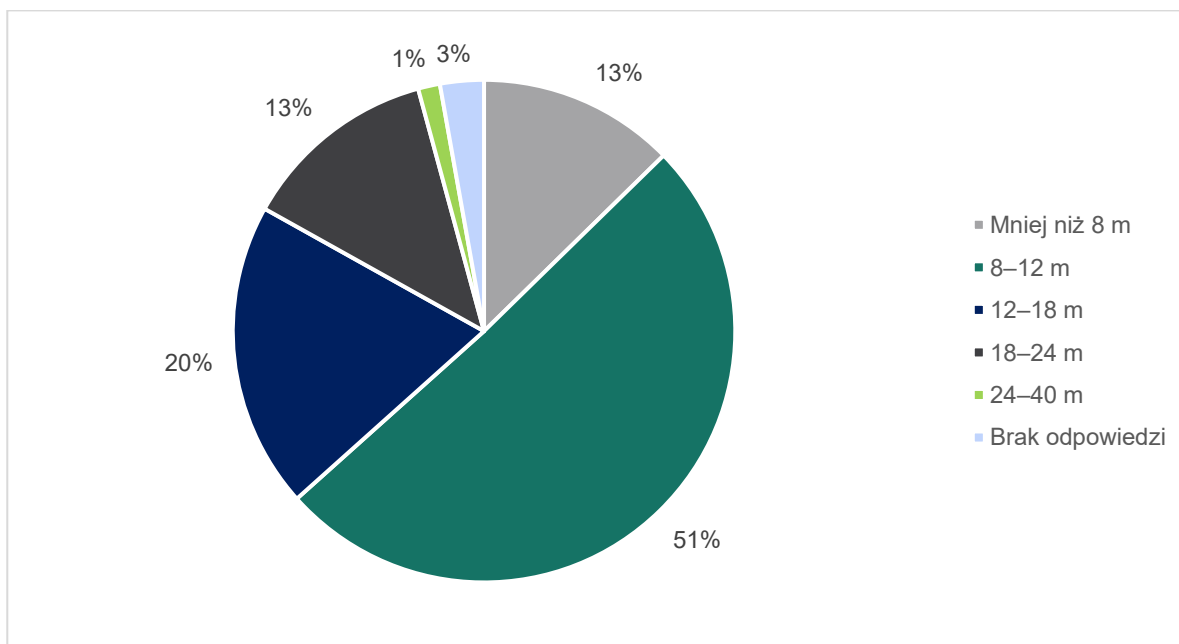
W przypadku statków rybackich prowadzących połowy komercyjne najpopularniejszą techniką połowową jest technika sieci skrzelowych stacjonarnych (zakotwiczonych), którą wymieniono w 29 z 85 odpowiedzi (możliwe było podanie wielu odpowiedzi). Drugą najpopularniejszą techniką połowową jest technika takli stacjonarnych (13 odpowiedzi), a trzecią – technika sieci dryfujących (12 odpowiedzi). Szczegółowe dane przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 20 . Techniki połowowe (źródło: opracowanie własne na podstawie wyników ankiety)

Technika połowowa	Liczba (%) odpowiedzi
Stałe (zakotwiczone) sieci skrzelowe [GNS]	29 (34%)
Stałe takle [LLS]	13 (15%)
Sieci dryfujące [GND]	12 (14%)
Tacki (dryfujące) [LLD]	11 (13%)
Trawlery denne [OTB]	6 (8%)
Inne – trały otterowe pelagiczne, trały denne podwójne, trały pelagiczne podwójne itp.	14 (16%)
RAZEM	85 (100%)

7.5.4.10 Charakterystyka statków

Wśród wszystkich statków wskazanych przez respondentów przeważają małe statki (poniżej 12 m) (64%): 51% ma długość 8–12 m, a 13% – 0–8 m. Statki o długości powyżej 12 m wskazało 34% respondentów: 20% z nich mieści się w przedziale 12–18 m, 13% w przedziale 18–24 m, a tylko 1% eksploatuje statki o długości 24–40 m. Odsetek respondentów, którzy nie udzielili odpowiedzi, pozostaje niski i wynosi 3%, co sugeruje wysoką wiarygodność danych. Szczegółowe dane przedstawiono na poniższym wykresie.

Rys. 22 . Długość statków (źródło: własne opracowanie na podstawie wyników ankiety)

W ankiecie nie znalazło się pytanie o liczbę członków załogi. Jednak obserwacje pracy rybaków w portach oraz długotrwałe kontakty z nimi wskazują, że w zależności od wielkości statku w jednym rejsie zazwyczaj bierze udział od trzech do pięciu lub sześciu osób. Badania sytuacji społeczno-gospodarczej i źródeł utrzymania przeprowadzone przez Baltic Power również potwierdzają, że w zdecydowanej większości przypadków w jednym rejsie statku bierze udział od trzech do ośmiu członków załogi.

Łącznie 25 respondentów udzieliło prawidłowych odpowiedzi dotyczących średniej prędkości ich statków podczas podróży do lub z łowisk. Poszczególne wartości wahały się od 6 węzłów (najniższa) do 20 węzłów (najwyższa), co ilustruje znaczne różnice między różnymi typami statków i rodzajami działalności połowowej.

Większość respondentów (92%) wskazała, że ich statek jest zdolny do wypłynięcia w morze. Tylko około 4% wskazało, że ich statek nie nadaje się obecnie do operacji morskich. Około 4% nie udzieliło odpowiedzi.

Z odpowiedzi wynika, że większość respondentów (70%) zarządza tylko jednym statkiem. Sugeruje to, że w społeczności występują operacje z wykorzystaniem wielu statków (25%), ale są one znacznie mniej powszechne niż posiadanie jednego statku.

7.5.4.11 Plany i aspiracje na przyszłość

Odpowiedzi dotyczące oczekiwań na najbliższe pięć lat pokazują, że większość rybaków zamierza kontynuować swoją dotychczasową działalność morską. Około 59% wszystkich respondentów wskazało, że spodziewa się utrzymać swoją działalność, co stanowi dominującą perspektywę w tej grupie. Mniejszy, ale znaczący odsetek – około 17% – wyraził zamiar zakończenia działalności połowowej i przejścia na emeryturę. Kolejne 13% stwierdziło, że zamierza zakończyć dotychczasową działalność i przejść do innego zawodu, co wskazuje na otwartość na zmianę zawodu. Około 11%

uczestników nie odpowiedziało na to pytanie. Wśród osób planujących odejście z sektora i przejście do innego rodzaju działalności wymieniono kilka kierunków przyszłej działalności. Najczęściej wymienianymi ścieżkami kariery były działalność w małych przedsiębiorstwach oraz rolnictwo lub hodowla zwierząt.

7.5.4.12 Wpływ morskich farm wiatrowych

Zdecydowana większość rybaków (ponad 90%) spodziewa się, że rozwój morskich farm wiatrowych negatywnie wpłynie na ich zdolność do kontynuowania działalności morskiej. Najczęściej wymieniane odpowiedzi w ankiecie obejmują:

- a) Utrata dostępu do tradycyjnych łowisk – wielu respondentów zauważa, że kluczowe obszary połowowe zostaną ograniczone lub zablokowane.
- b) Przemieszczenie stad ryb – kilku rybaków spodziewa się, że ryby oddalą się od obszarów, na których znajdują się turbiny, z powodu hałasu lub zakłóceń związanych z budową.
- c) Dłuższe odległości do pokonania i wyższe koszty paliwa – ograniczenia zmuszają do omijania stref budowy lub eksploatacji.
- d) Obawy dotyczące bezpieczeństwa i nawigacji – w tym trudności z manewrowaniem w pobliżu grup turbin.

Tylko stosunkowo niewielka mniejszość albo nie przewiduje żadnego wpływu, albo uważa tę kwestię za nieistotną ze względu na zbliżającą się emeryturę lub odejście z sektora.

7.6 Podsumowanie wpływu na rybołówstwo i rybaków

Chociaż obszar Baltica 2 nie był kluczowym obszarem połowowym, jego potencjalne zamknięcie będzie oznaczało nie tylko niemożność prowadzenia połowów w obrębie samego projektu, ale także dłuższe trasy do innych obszarów połowowych, zwłaszcza dla statków z Łeby i Ustki, które są najbliższymi i najbardziej dotkniętymi portami. Wartości indeksowane inflacją (raport OOS) wskazują, że operatorzy statków mogą ponieść dodatkowe koszty operacyjne w wysokości od 23 500 do 226 000 PLN rocznie (łącznie dla wszystkich statków, których dotyczy projekt). W związku z dłuższymi trasami do obszarów połowowych rybacy muszą również spędzać więcej czasu na morzu. Może to prowadzić do zwiększonego zmęczenia załogi, wyższego zużycia paliwa i zużycia statków, co potencjalnie wpływa na bezpieczeństwo i wydajność. Jest to szczególnie istotne w przypadku większych statków, które prowadzą działalność na bardziej odległych łowiskach. Ten dodatkowy koszt może negatywnie wpłynąć na rentowność tych rybaków, którzy już teraz działają na granicy rentowności.

W poniższej tabeli podano liczbę statków, na które projekt może mieć wpływ. Liczby odzwierciedlają liczbę zidentyfikowanych/zarejestrowanych statków w wymienionych portach, a nie podzbiór statków faktycznie prowadzących działalność w obszarze Baltica 2. Nie należy zatem zakładać, że wszystkie wymienione statki są rzeczywiście objęte projektem, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że w ostatnich latach bardzo niewiele z nich prowadziło połowy w obszarach objętych projektem. Niemniej jednak, ponieważ kwalifikowalność w ramach przejściowego systemu rekompensat będzie oparta między innymi na porcie macierzystym statku, operatorzy ci i członkowie ich załóg zostaną uznani za kwalifikujących się do rekompensaty.

Tabela 21 Szacunkowa liczba statków, na które projekt może mieć wpływ.

Typ statku	Szacowana liczba statków, których może to dotyczyć (na podstawie portu macierzystego)	Skutki (utrata dochodów i wzrost kosztów eksploatacyjnych)
Dartowo		
Rybołówstwo	23	Niskie (malejące)
Wędkarstwo	14	Minimalny (malejący)
Dębki		
Rybołówstwo	4	Niski (malejący)
Wędkarstwo	-	-
Jarosławiec		
Rybołówstwo	17	Niski (malejący)
Wędkarstwo	-	-
Łeba		
Rybołówstwo	19	Umiarkowana (malejąca)
Wędkarstwo	8	Niski (malejący)
Rowy		
Rybołówstwo	3	Niski (malejący)
Wędkarstwo	-	-
Ustka		
Rybołówstwo	33	Umiarkowana (malejąca)
Wędkarstwo	8	Niski (malejący)
Władysławowo		
Rybołówstwo	52	Niski (malejący)

Trudno jest oszacować z dużą dokładnością liczbę właścicieli/operatorów statków oraz członków załóg, których może to dotyczyć, ponieważ struktury własnościowe i operacyjne są złożone: jeden statek może mieć wielu współwłaścicieli lub operatorów, a pojedynczy operator może zarządzać kilkoma statkami. Nawet gdyby do oszacowania liczby zagrożonych członków załóg wykorzystano średnią liczbę osób w załodze, wynik ten pozostałby bardzo niepewny ze względu na te nakładające się na siebie struktury.

W obszarach połowowych istnieją inne miejsca pracy związane z sektorem rybołówstwa – takie jak naprawa i konserwacja sprzętu rybackiego lub prace pomocnicze. Ograniczenie działalności połowowej mogłoby wpłynąć na popyt na te usługi, jednak nie przewiduje się, aby morska farma wiatrowa Baltica 2 miała znaczący wpływ na miejsca pracy w przemyśle rybnym, a w konsekwencji w tych sektorach, ponieważ nie jest zlokalizowana w istotnym obszarze połowowym.

Należy podkreślić, że chociaż skutki związane z budową morskiej farmy wiatrowej Baltica 2 mogą mieć pewne znaczenie dla lokalnych rybaków, kluczowym czynnikiem wpływającym na ich sytuację społeczno-gospodarczą było wprowadzenie w 2019 r. zakazu połowów dorsza.

Tabela 22 Tony gatunków ryb złowionych przez statki rybackie na kwadratach L8, M8, N7, N8, O7, O6. Analiza własna na podstawie danych CMR.

Gatunek/rok	Dorsz	Szprot	Flądra	Śledź	Turbot	Troć wędrowną	Gładzica	Inne	B2 OGÓŁEM	ŁĄCZNIE w Morzu Bałtyckim	Udział
2014	505	93	208	63	3	3	2	6	883	119 376	0,7%
2015	456	20	142	82	2	2	1	5	709	135 558	0,5%
2016	406	88	84	92	6	1	3	3	683	139 253	0,5%
2017	282	12	79	135	7	2	0	4	519	138 178	0,4%
2018	205	1	86	77	4	4	2	1	380	123 631	0,3%
2019	75	213	52	56	2	0	2	0	399	111 006	0,4%
2020	6	55	34	114	1	1	1	33	245	109 068	0,2%
2021	2	284	38	46	1	1	1	5	378	93 897	0,4%
2022	1	41	45	41	1	0	0	0	129	83 098	0,2%
2023	1	64	20	55	2	1	0	2	144	73 551	0,2%
2024	1	80	24	8	2	0	0	1	116	53 396	0,2%

Dorsz był ważnym składnikiem połowów wielu statków działających na badanym obszarze. Zakaz połowów bezpośrednio wpłynął na utratę ważnego źródła dochodów dla lokalnych rybaków. Nawet jeśli statki były w stanie przestawić się na inne gatunki, zastąpienie dorsza innymi, potencjalnie mniej dochodowymi gatunkami ryb nie zrównoważyło poniesionych strat. Na przełomie 2023 i 2024 r. ogłoszono nowe rundy naboru wniosków finansowanych przez UE, m.in. w zakresie trwałego zaprzestania działalności połowowej, skierowane do właścicieli statków rybackich prowadzących działalność komercyjną (wnioski złożyła około jedna czwarta floty).

Uruchomiono również nowy program zaprzestania działalności w okresie od 18 grudnia 2025 r. do 16 stycznia 2026 r.

Ponadto nowa ustawa przyjęta w listopadzie 2025 r. wprowadziła podobny program zaprzestania działalności dla wędkarzy prowadzących działalność komercyjną, którzy wcześniej nie mieli dostępu do takiego wsparcia. Od czasu wprowadzenia zakazu połowów dorsza ich działalność znacznie spadła. Nabór wniosków został otwarty w grudniu 2025 r. i oczekuje się, że większość wędkarzy otrzyma wsparcie w ramach tego programu. Poniższa tabela podsumowuje liczbę ryb złowionych przez wędkarzy w podrejonie ICES 25 (SD 25), który obejmuje obszar projektu (zasięg projektu stanowi około 2% polskiej części podrejonu SD 25). W zbiorze danych GIRM statystyki połowów wędkarskich są zestawiane na poziomie podrejonów ICES, a nie na poziomie mniejszych jednostek przestrzennych (np. kwadratów rybackich).

Tabela 23 Liczba gatunków ryb złowionych przez statki wędkarskie w podrejonie ICES 25. Analiza własna na podstawie danych GIRM.

Gatunek/rok	Dorsz	Troć wędrowna	Śledź	Leszcz	Płocie	Szablózębne	Inne	ICES SD 25 OGÓŁEM
2018	508 903	1	40	500	187	32	111	509 774
2019	533 089	3	629	172	415	116	248	534 672
2020	0	461	9	0	0	24	0	494
2021	0	675	71	20	0	25	0	791
2022	10	178	0	0	0	107	0	295
2023	0	221	0	0	0	13	0	234
2024	0	50	0	0	0	27	0	77

W kontekście zakazu połowów dorsza z 2019 r. rybacy już odczuwają obciążenie konsekwencjami pogorszenia się stanu środowiska, które wpłynęło na ich tradycyjny sposób życia. Ponadto na ich sytuację ekonomiczną wpłynął brak terminowego uruchomienia funduszy europejskich na rzecz gospodarki morskiej, rybołówstwa i akwakultury. Z tej perspektywy budowa morskiej farmy wiatrowej Baltica 2 może stanowić dodatkowe wyzwanie i być postrzegana jako dodatkowe wyzwanie dla tożsamości rybaków. W związku z tym w ramach projektu poinformuje się społeczności lokalne o możliwościach związanych z planowaną inwestycją. Biorąc pod uwagę obecną sytuację rybołówstwa na Morzu Bałtyckim, budowa morskiej farmy wiatrowej Baltica 2 może stanowić dla rybaków okazję do zmiany profilu działalności, a nawet dywersyfikacji źródeł dochodów.

Podsumowując, budowa morskiej farmy wiatrowej Baltica 2 może wpłynąć na rybaków poprzez ograniczenie dostępu do niektórych łowisk, wydłużenie tras do docelowych obszarów połowowych oraz potencjalny wzrost kosztów operacyjnych. Jednak głównym czynnikiem mającym na nich wpływ jest obecny stan zasobów rybnych oraz nałożony zakaz połowów dorsza. W obliczu tych wyzwań niektórzy rybacy mogą być zmuszeni do ponownego przemyślenia swojej przyszłości w branży, zwłaszcza jeśli nie są w stanie dostosować się do zmieniających się warunków

operacyjnych i ekonomicznych. W tym kontekście projekty morskich farm wiatrowych mogą stanowić dla rybaków szansę na odnalezienie się na rynku pracy.

7.7 Minimalizacja wpływu

Morska Farma Wiatrowa Baltica 2 została zaprojektowana tak, aby uniknąć potencjalnych konfliktów związanych z zajmowaniem nieruchomości lub utratą dostępu do zasobów. Lokalizacja ta została również potwierdzona w procesie planowania obszarów morskich, tj. podczas przygotowywania Studium warunków zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich – Studium (link do dokumentacji: https://www.umgdy.gov.pl/plan_morski/studium-uwarunkowan-zagospodarowania-przestrzennego-polskich-obszarow-morskich/) oraz PZPPOM. W części morskiej została ona zlokalizowana w akwenie o stosunkowo niewielkim znaczeniu dla rybołówstwa. W części lądowej trasę kabla łączącego zaprojektowano tak, aby ominąć obszary mieszkalne, miejsca o dużym natężeniu ruchu turystycznego oraz obszary o wysokich walorach przyrodniczych. Współpraca z lokalnymi władzami (takimi jak Gmina Choczewo i Nadleśnictwo Choczewo) pozwoliła na wybór optymalnej lokalizacji i warunków realizacji części lądowej projektu.

W miarę możliwości podczas projektowania i realizacji projektu zostaną wdrożone następujące środki minimalizujące oddziaływanie:

- Ruch statków (rybackich, badawczych, turystycznych) może być dozwolony w zależności od rozmieszczenia morskich farm wiatrowych, na warunkach uzgodnionych z Inwestorem. Ostateczne decyzje w tym zakresie będą podejmowane przez właściwe organy administracji morskiej.
- Przepływ statków rybackich przez obszar morskiej farmy wiatrowej będzie odbywał się zgodnie z przepisami prawa i decyzjami administracyjnymi, tak aby zapewnić bezpieczeństwo ludzi i mienia.
- Inwestor wyznaczył korytarz żeglugowy między morskimi farmami wiatrowymi Baltica 2 i Baltica 3. Wyznaczony korytarz biegnie dalej w zachodniej części obszaru morskiej farmy wiatrowej Polenergia/Equinor MFW Bałtyk III. Korytarz ten będzie dostępny dla statków rybackich.
- Deweloper przeprowadził działania informacyjne i konsultacyjne z zainteresowanymi stronami, w tym z organizacjami rybackimi, na warunkach i w sposób opisany w planie zaangażowania zainteresowanych stron.
- Aby zapewnić współistnienie rybołówstwa i produkcji energii odnawialnej w morskich farmach wiatrowych na obszarze Morza Bałtyckiego, kluczowa jest współpraca z organizacjami rybaków na różnych etapach realizacji morskich farm wiatrowych, tak aby zminimalizować negatywny wpływ na rybołówstwo. W ramach zawartego porozumienia sektorowego dotyczącego rozwoju morskiej energetyki wiatrowej w Polsce inwestor uczestniczy w cyklicznych rozmowach z przedstawicielami społeczności rybackiej oraz organami administracji rybołówstwa morskiego.
- Po sfinalizowaniu projektu inwestor odpowiednio wdroży postanowienia Kodeksu dobrych praktyk w zakresie współistnienia morskich farm wiatrowych i rybołówstwa. Obecnie projekt ten jest nadal opracowywany i nie jest jasne, czy zostanie sfinalizowany.

- W przypadku konieczności wprowadzenia nieoczekiwanych lub dodatkowych zamknięć lub ograniczeń żeglugi na czas trwania budowy, informacje o tych zamknięciach lub ograniczeniach zostaną opublikowane w głównych portach, których to dotyczy, lub podane do wiadomości publicznej w inny sposób, tak aby dotarły do osób, których dotyczą te ograniczenia lub zamknięcia.
- Przed rozpoczęciem budowy morska farma wiatrowa na Bałtyku zorganizuje spotkania informacyjne w głównych portach, których to dotyczy, na temat ograniczeń i zwolnień dotyczących rybołówstwa i turystyki.
- OWF Baltica przygotuje broszurę informacyjną skierowaną specjalnie do rybaków, która zostanie udostępniona na stronie internetowej OWF Baltica, Baltica.energy.com, za pośrednictwem kapitanów portów i stowarzyszeń rybackich oraz innych dostępnych narzędzi komunikacyjnych, np. lokalnych gazet, portali, kanałów mediów społecznościowych.
- OWF Baltica uruchomiła mechanizm rozpatrywania skarg, który ma zastosowanie do skarg i pytań rybaków (patrz punkt 9.2).

8 Odszkodowania – morskie

8.1 Prezentacja Systemu Rekompensat Przejściowych (TCS)

Obecnie polskie przepisy nie określają konkretnej metodologii obliczania rekompensat dla rybaków z tytułu morskiej farmy wiatrowej. Ponieważ minimalizacja nie wystarcza do pełnego zrównoważenia negatywnego wpływu Projektu na rybołówstwo, Inwestor opracował Przejściowy System Rekompensat (TCS) w celu zapewnienia skutecznego wsparcia osobom dotkniętym skutkami projektu w przywróceniu ich źródeł dochodów/źródeł utrzymania. Program ma trwać od października 2025 r. do końca 2026 r. lub do momentu wejścia w życie ogólnie obowiązujących przepisów regulujących system rekompensat dla przedstawicieli sektora rybołówstwa. W przypadku braku odpowiednich przepisów system rekompensat zostanie przedłużony na okres do zakończenia prac budowlanych na podobnych warunkach.

Pełna dokumentacja programu rekompensat przejściowych, w tym regulamin (zawierający szczegóły dotyczące stawek/kwot rekompensat), formularze wniosków oraz wzory umów, jest dostępna na stronie internetowej projektu: <https://baltica.energy/pl-pl/for-fishermen>.

W ramach projektu zaangażowano dwie zewnętrzne jednostki wspierające (lokalne organizacje pozarządowe z Ustki i Słupska – Centrum Inicjatyw Obywatelskich oraz Słowińska Grupa Rybacka), których rolą jest obsługa tego systemu oraz pomoc operatorom statków w wypełnianiu formularzy. Jednostki te są dobrze znane w środowisku rybaków.

8.2 Metodologia opracowania TCS

Podczas gdy regulamin TCS (<https://baltica.energy/pl-pl/for-fishermen>) opisuje jedynie kluczowe zasady i nie zawiera szczegółów metodologicznych, kwoty rekompensat oraz metody ich obliczania zostały wcześniej przedstawione rybakom – i omówione z nimi – podczas konsultacji dotyczących przejściowego systemu rekompensat.

Metodologia systemu rekompensat przejściowych została opracowana w oparciu o:

- metodologię przedstawioną w ramach porozumienia sektorowego oraz kodeks dobrych praktyk (który został dostosowany na podstawie spotkań z rybakami, tj. poprzez uwzględnienie statków osiągających najlepsze wyniki przy obliczaniu wysokości odszkodowań)
- istniejące przejściowe systemy rekompensat dla operatorów statków wprowadzone przez innych deweloperów morskich farm wiatrowych w Polsce,
- informacje zwrotne otrzymane podczas spotkań konsultacyjnych ze społecznością rybaków,
- publicznie dostępne dane dotyczące działalności połowowej i wędkarskiej, tj.:
  - raporty połowowe CMR
  - raporty wędkarskie GIRM
  - Rejestr floty UE
  - Portal Reja24
  - Polski Rejestr Statków

- o Roczne zbiory danych STECF dotyczące wyników połowowych i wskaźników ekonomicznych

8.2.1 Statki rybackie

Składnik rekompensaty za utratę możliwości połowowych dla operatorów statków jest dostępny w dwóch wariantach. Po weryfikacji indywidualnych danych połowowych w systemie CMR przyznawany jest wyższy z dwóch wariantów.

- Wariant oparty na indywidualnej historii połowów statku:

Każdy połów każdego gatunku ryb zarejestrowany w kwadratach M8, L8, N7, N8, O6, O7 jest mnożony przez udział obszaru zajmowanego przez Baltica 2 w każdym kwadracie. Wartości te są następnie przeliczane na ekwiwalent ceny dorsza wyrażony w kilogramach. Dla każdego statku wybierany jest największy roczny połów z okresu 2018–2024. Ten szczytowy roczny połów w ekwiwalencie dorsza porównuje się z tabelą, w której straty dochodów obliczono przy użyciu średnich rocznych cen pierwszej sprzedaży ryb z CMR oraz najbardziej opłacalnego segmentu statków (z okresu 2017–2022) z raportów ekonomicznych STECF. Wariant ten stosuje się w kategoriach A i B (zob. sekcja 8.3.2).

- Wariant oparty na długości statku (długości kadłuba)

Alternatywnie rybak może otrzymać stałą kwotę rekompensaty obliczoną na podstawie najwyższego rocznego połowu statku w odpowiednim segmencie długości kadłuba w latach 2018–2024, z uwzględnieniem średniego zajęcia przestrzennego obszaru Baltica 2 w ramach odpowiednich kwadratów połowowych. Wariant ten jest uwzględniony w kategoriach C i D (zob. sekcja 8.3.2).

Składnik rekompensaty za dodatkowe zakłócenia działalności dla właścicieli statków rybackich jest obliczany zgodnie z wzorami opracowanymi przez Instytut Rybołówstwa Morskiego i przedstawionymi w ramach porozumienia sektorowego, a także na podstawie danych indeksowanych o inflację z okresu 2017–2022 r. dotyczących segmentów statków o najlepszych wynikach, zaczerpniętych ze sprawozdań STECF. Składnik ten obejmuje szacunkowe straty związane z dłuższym czasem podróży na łowiska, dłuższymi godzinami pracy, wyższym zużyciem paliwa oraz zwiększonym zużyciem statku. Wartość tego składnika różni się w zależności od kategorii długości statku i jest uwzględniona w pakietach rekompensat dla:

- o Operatorów statków działających w obszarze OWF (kategorie A i C – pełna kwota)
- o Operatorów statków przepływających przez obszar OWF w celu dotarcia do północnych łowisk (kategoria F – pełna kwota)
- o Operatorów statków działających w obszarze kabla eksportowego (kategorie B i D – połowa kwoty)
- o Operatorów statków stacjonujących i zarejestrowanych w portach objętych programem (kategoria E – połowa kwoty dla Ustki i Łeby; jedna czwarta kwoty dla pozostałych portów)

8.2.2 Statki wędkarskie

Składnik odszkodowania dla właścicieli statków wędkarskich jest obliczany na podstawie historycznych danych dotyczących działalności wędkarskiej, szacowanego udziału dochodów generowanych w obszarze projektu w stosunku do całkowitego rocznego dochodu oraz odległości portu macierzystego od obszaru projektu. Właścicielom statków działających z portów położonych między Ustką a Łebą (włącznie) przyznaje się pełną kwotę rekompensaty, natomiast w przypadku portów położonych między Darłowem a Władysławowem (włącznie) rekompensata wynosi połowę odpowiedniej kwoty. Rekompensata jest dostępna w dwóch wariantach. Po weryfikacji dokumentów przedłożonych wraz z wnioskiem przyznaje się wyższy z dwóch wariantów.

- Wariant oparty na liczbie raportów wędkarskich
Im większa liczba raportów połowowych przedłożonych GIRM w latach 2018–2024, tym wyższa przyznawana rekompensata. Wariant ten odpowiada kategorii G (zob. sekcja 8.3.2).
- Wariant oparty na porcie macierzystym działalności połowowej
Przyznawana jest stała kwota rekompensaty w zależności od portu, z którego prowadzono działalność połowową w latach 2018–2024. Wariant ten odpowiada kategorii H (zob. sekcja 8.3.2).

8.2.3 Proces opracowywania TCS i związane z tym konsultacje

W drugim kwartale 2024 r., w związku z brakiem porozumienia w ramach „Sector Deal” (modelu współpracy między inwestorami morskich farm wiatrowych a społecznością rybacką), w ramach projektu wyznaczono własne cele dotyczące współpracy z rybakami. Działania obejmowały wówczas zebranie wszystkich danych i dokumentów niezbędnych do rozpoczęcia negocjacji z rybakami, utworzenie zespołu negocjacyjnego, opracowanie strategii negocjacyjnej projektu oraz określenie zasad użytkowania narzędzi połowowych w obszarze morskiej farmy wiatrowej i kabli eksportowych. Negocjacje rozpoczęły się w pierwszym i drugim kwartale 2025 r.

W kwietniu 2024 r. zespół projektu Baltica 2 podpisał umowę z doświadczoną firmą mediacyjną w celu uzyskania wsparcia w komunikacji ze wszystkimi zainteresowanymi stronami w zakresie wpływu na rybołówstwo i odszkodowań. Podejście firmy mediacyjnej obejmowało 4-etapowe działania wobec PAP:

1. badanie PAP: identyfikacja PAP kwalifikujących się do odszkodowania w związku z realizacją projektu, a następnie spotkania twarzą w twarz z przedstawicielami uprawnionymi do podejmowania decyzji, diagnoza nastawienia na poszukiwanie porozumienia w dalszych rozmowach lub chęci eskalacji konfliktu oraz oszacowanie potrzeb i interesów, istotności okoliczności,
2. przygotowanie spotkań dwustronnych między PAP a zespołem projektowym,
3. moderowanie spotkań dwustronnych z wykorzystaniem technik i narzędzi mediacyjnych oraz facylitacyjnych,
4. ustalenie zasad i ewentualnych postanowień porozumienia między PAP a zespołem projektowym.

Firma mediacyjna rozpoczęła pracę w maju 2024 r. od zebrania informacji o organizacjach rybackich, które mogą reprezentować operatorów statków prowadzących działalność połowową na obszarze projektu. W wyniku badań przeprowadzonych w okresie od maja do września 2024 r. zidentyfikowano 13 organizacji, z którymi nawiązano kontakt (rozmowy telefoniczne i spotkania na żywo z mediatorami).

Etapy 1 i 2 zostały zrealizowane w okresie od lipca 2024 r. do maja 2025 r. i pozwoliły w ramach projektu:

- zidentyfikować statki rybackie działające w następujących kwadratach połowowych: L8, M8, N7, N8, O6, O7 lub przepływające przez obszar projektu w celu połowów, szczególnie w kwadratach M9 i M10,
- przeprowadzić wstępne rozmowy telefoniczne i spotkania na żywo z wyznaczonymi przedstawicielami nadmorskich społeczności lokalnych w takich miejscowościach jak Łeba, Ustka, Władysławowo,
- uzyskanie informacji ogólnych na temat interesariuszy projektów morskich farm wiatrowych,
- zaproponować Ustkę, Łebę i Władysławowo jako miejsca spotkań między lokalnymi społecznościami rybackimi a projektowym zespołem negocjacyjnym.

Ponadto zebrane informacje zostały przeanalizowane w celu przygotowania strategii dalszych rozmów i współpracy z rybakami oraz zaplanowania spotkań, na których przedstawione zostaną konkretne rozwiązania dla rybaków. Pierwsze oficjalne spotkania między przedstawicielami projektu a rybakami odbyły się we Władysławowie, Łebie i Ustce odpowiednio 31 marca i 12 kwietnia 2025 r. Ponadto w marcu 2025 r. inwestor zorganizował trzy spotkania dla lokalnych mieszkańców, w których uczestniczyli przedstawiciele społeczności rybackich.

Spotkania były kontynuacją nieoficjalnego dialogu z sektorem rybołówstwa, który zainicjowała przede wszystkim firma mediacyjna zatrudniona przez projekt. Podczas spotkań przedstawiciele rybaków zostali poinformowani o planowanych pracach i ich harmonogramie, a także o zakresie i możliwym wpływie działań, które mają zostać przeprowadzone. Głównym punktem spotkań było przedstawienie zakresu przejściowego systemu rekompensat oraz planowanych prac na Morzu Bałtyckim w obszarze Baltica 2. Po prezentacji odbyła się sesja pytań i odpowiedzi, podczas której rybacy mogli wyrazić swoje opinie i oczekiwania. Zidentyfikowano kluczowe kwestie, takie jak:

- zakres programu rekompensat przejściowych,
- dostęp do łowisk,
- możliwość żeglugi po zakończeniu budowy (zamknięcie stref),
- zmiany w ekosystemie morskim; oraz
- przedstawienie wymagań i oczekiwań dotyczących miejsc pracy tworzonych w związku z budową i eksploatacją, tak aby rybacy byli świadomi możliwych ofert pracy i mogli się przekwalifikować lub zdobyć dodatkowe kwalifikacje.

Podczas tych spotkań, które odbyły się we Władysławowie, Łebie i Ustce, projekt Baltica 2 oficjalnie przedstawił szczegóły proponowanego programu rekompensat przejściowych. Kolejne spotkania

z przedstawicielami sektora rybołówstwa odbyły się w dniach 21–23 października 2025 r. we Władysławowie, Ustce, Łebie i Darłowie, gdzie inwestor ponownie przedstawił szczegóły programu rekompensat przejściowych.

W odpowiedzi na uwagi zgłoszone przez społeczność rybacką dotyczące przejściowego systemu rekompensat inwestor zorganizował dwa dodatkowe spotkania w Ustce (14 listopada 2025 r. i 19 grudnia 2025 r.), podczas których przedstawiono propozycje zmian do TCS. Na podstawie tych spotkań i ustaleń osiągniętych ze społecznością rybacką inwestor zaktualizował TCS i rozpoczął proces składania wniosków. W trzecim kwartale 2025 r. inwestor podpisał również umowę z podmiotem wspierającym, którego głównym zadaniem jest zbieranie wniosków od rybaków i weryfikacja ich indywidualnych danych połowowych w CMR.

8.3 Kwalifikowalność

8.3.1 Ogólne

Zgodnie z przejściowymi systemami rekompensat wdrożonymi w innych projektach morskich farm wiatrowych w Polsce, system TCS w ramach Projektu Baltica 2 jest skierowany do operatorów statków rybackich i wędkarskich.

Chociaż w ocenie oddziaływania uwzględniono sektor wspierający rybołówstwo (podmioty zajmujące się konserwacją łodzi, przetwórstwem ryb itp.), pracownicy ci nie zostali uwzględnieni w bezpośrednich kryteriach kwalifikowalności. Decyzja ta wynika z minimalnego ogólnego wpływu, jaki Projekt będzie miał na sektor rybołówstwa jako całość. Jak udokumentowano powyżej w sekcji 7.4, połowy z obszaru objętego oddziaływaniem stanowią jedynie 0,02% całkowitej wielkości i 0,03% całkowitej wartości polskiego rybołówstwa bałtyckiego. Nawet w przypadku statków z najbliższych portów w Ustce i Łebie obszar projektu stanowi jedynie 0,2%–1,78% wielkości połowów i 0,41%–1,39% wartości połowów. Biorąc pod uwagę tę niezwykle ograniczoną działalność połowową na obszarze projektu oraz fakt, że głównymi czynnikami wpływającymi na sektor rybołówstwa są malejące stada ryb i ograniczenia regulacyjne (w szczególności zakaz połowów dorsza z 2019 r.), oczekuje się, że wszelkie skutki kaskadowe dla szerszego sektora wspierającego rybołówstwo będą znikome. Nie przewiduje się, aby morska farma wiatrowa Baltica 2 miała znaczący wpływ na utratę miejsc pracy w sektorze rybołówstwa poza samymi rybakami, ponieważ nie jest ona zlokalizowana w ważnym obszarze połowowym. W związku z tym nie są uzasadnione szczególne środki wyrównawcze dla sektora wspierającego.

Podobne rozumowanie ma zastosowanie do członków załóg rybackich. System TCS dla operatorów statków zawiera specjalny komponent dotyczący dodatkowych zakłóceń, w szczególności zwiększonych kosztów pracy związanych z załogą. Ograniczony bezpośredni wpływ na załogi wynika również z faktu, że załogi będą nadal potrzebne na alternatywnych łowiskach, jeśli operatorzy przeniosą nakład połowowy w wyniku budowy Projektu.

W przypadku wejścia w życie ogólnie obowiązujących przepisów dotyczących odszkodowań wnioski już złożone w ramach TCS będą nadal rozpatrywane zgodnie z jego przepisami do momentu wypłaty odszkodowania lub wydania odmowy. W przypadku gdy odszkodowanie obliczone w ramach programu przekracza kwotę, która byłaby należna na mocy takich przepisów

ustawowych, wypłacana będzie wyższa kwota z programu i uznana za wypłaconą w ramach ram ustawowych. Z drugiej strony, w przypadku gdy kwota wynikająca z programu jest niższa, kwalifikujący się właściciele statków mogą ubiegać się – za okres od wejścia w życie przepisów ustawowych do dnia 31 grudnia 2026 r.^v – o różnicę między kwotą ustawową a kwotą już wypłaconą w ramach programu.

8.3.2 Kategorie i kryteria kwalifikowalności

Aby kwalifikować się do wsparcia z tytułu utraty/zmniejszenia dochodów, konieczne jest spełnienie następujących wymagań:

- PAP będzie aktywnym operatorem statków rybackich lub wędkarskich w momencie rozpoczęcia budowy morskiej farmy wiatrowej Baltica 2,
- PAP prowadzi działalność w obszarze objętym projektem (poławia ryby na obszarach zamkniętych w związku z morską farmą wiatrową na Bałtyku lub przepływa przez te obszary w drodze do docelowych łowisk, albo jest stacjonujący i zarejestrowany w jednym z portów między Darłowem a Władysławowem, albo prowadzi komercyjne połowy wędkarskie z tych portów.

Na podstawie spotkań ze społecznością rybacką, oczekiwań wyrażonych wcześniej przez operatorów statków podczas dyskusji w ramach porozumienia sektorowego oraz ustalonych punktów odniesienia z sąsiednich projektów morskich farm wiatrowych, w ramach projektu Baltica 2 zdefiniowano kilka kategorii rekompensat, do których operatorzy statków mogą być uprawnieni.

Środki stosowane w ramach przejściowego programu rekompensat to rekompensaty pieniężne dla określonych kategorii PAP. Środki te są wymienione w regulaminie programu (baltica.energy/en/for-fishermen) w następujący sposób (więcej szczegółów w sekcji 7.7):

- Operatorzy określonych statków rybackich, którzy w latach 2018–2024 co najmniej raz prowadzili połowy na obszarze morskiej farmy wiatrowej, w kwadratach połowowych L8 i M8 (rekompensata oparta na połowach),
- Operatorzy określonych statków rybackich, którzy w latach 2018–2024 co najmniej raz prowadzili połowy w obszarze przyłączenia do sieci, w kwadratach połowowych N7, N8, O6, O7 (rekompensata oparta na połowach),
- Operatorzy określonych statków rybackich, którzy w latach 2018–2024 co najmniej raz prowadzili połowy w obszarze morskiej farmy wiatrowej, w kwadratach połowowych L8 i M8 (rekompensata oparta na długości statku),
- Właściciele określonych statków, którzy w latach 2018–2024 przynajmniej raz prowadzili połowy w obszarze przyłączenia do sieci, w kwadratach połowowych N7, N8, O6, O7 (rekompensata oparta na długości statku),
- Właściciele określonych statków rybackich, których statki są zarejestrowane i stacjonują w jednym z portów od Darłowa do Władysławowa,

^v Przejściowy system rekompensat będzie obowiązywał do końca 2026 r. lub do momentu wejścia w życie ogólnie obowiązujących przepisów regulujących system rekompensat dla przedstawicieli sektora rybołówstwa. W przypadku braku obowiązujących przepisów system rekompensat zostanie przedłużony na okres do zakończenia prac budowlanych na podobnych warunkach.

- F. określone operatorzy statków rybackich wypływający z portów położonych między Darłowem a Łębą do łowisk położonych w kwadratach połowowych M9 i M10, którzy przekroczyliby kwadraty połowowe M8, gdyby nie wdrożono OWF (prowadzący połowy co najmniej raz w latach 2018–2024 w okręgach połowowych M9 i M10)
- G. Określone operatorzy statków wędkarskich, wypływający z portów położonych między Darłowem a Władysławowem, którzy mogą przedłożyć zaświadczenie z GIRM potwierdzające co najmniej średnią roczną liczbę 18 raportów połowowych w latach 2018 i 2019 lub co najmniej średnią roczną liczbę 1 raportu połowowego w latach 2020–2024. Udokumentowany połów nie musi pochodzić z obszaru objętego programem, co oznacza, że połów mógł zostać dokonany w dowolnym miejscu na polskim Bałtyku.
- H. Określone operatorzy statków wędkarskich, wypływający z portów położonych między Darłowem a Władysławowem, którzy mogą przedłożyć dokumentację potwierdzającą prowadzenie połowowej działalności w latach 2018–2024 z jednego z tych portów. Dokumenty można uzyskać w kapitanacie portu lub urzędzie morskim.
- I. Inne podmioty uprawnione do rekompensat. Inwestor przewiduje indywidualny tryb, w ramach którego operatorzy statków mogą otrzymać rekompensatę, pod warunkiem spełnienia wszystkich poniższych warunków:
- jest operatorem statku wypływającego z portów położonych między Darłowem a Władysławowem (włącznie), który prowadził działalność połowową w latach 2018–2024,
  - zawodowo zajmuje się rybołówstwem, a statek eksploatowany / współeksploatowany przez operatora statku nie jest wykorzystywany do żadnej innej działalności niezwiązanej z rybołówstwem,
  - nie jest operatorem statku, o którym mowa w lit. A–H powyżej.

Operator statku może otrzymać rekompensatę tylko w ramach jednej z kategorii określonych w programie. Jeżeli na podstawie dokumentów przedłożonych wraz z wnioskiem oraz weryfikacji indywidualnych danych połowowych zostanie stwierdzone, że operator statku spełnia kryteria dla innej kategorii niż ta, o którą początkowo wnioskował, operator statku będzie uprawniony do otrzymania najwyższej kwoty rekompensaty spośród wszystkich kategorii, do których się kwalifikuje.

Szczegółowe kwoty rekompensat w oparciu o długość statku, wielkość połowów lub port operacyjny dla wyżej wymienionych kategorii można znaleźć w przepisach dotyczących przejściowego programu rekompensat na stronie internetowej projektu: baltica.energy/en/for-fishermen.

8.4 Tabela uprawnień

Poniższa tabela przedstawia matrycę uprawnień.

Aktywa/źródła utrzymania	Specyfikacja	Strona dotknięta	Uprawnienia
Operatorzy statków rybackich – przejściowy program rekompensat (pełne przepisy dostępne na stronie internetowej: https://baltica.energy/pl-pl/for-fishermen)			
<p>Odszkodowanie za potencjalny spadek dochodów spowodowany ustanowieniem strefy zamkniętej, wynikający z niemożności prowadzenia połowów na obszarze morskiej farmy wiatrowej, a także za potencjalny wzrost kosztów operacyjnych spowodowany koniecznością zmiany łowisk.</p> <p>Kategorie A i C w ramach przejściowego systemu rekompensat.</p>	<p>Odszkodowanie pieniężne na podstawie najwyższej rocznej historycznej wielkości połowów z okresu 2018–2024 r. w oparciu o dane z rejestru CMR, a także zakłóceń wynikających z konieczności zmiany łowisk z powodu budowy infrastruktury morskiej farmy wiatrowej (w szczególności skrócenia efektywnego czasu połowów spowodowanego większymi odległościami do łowisk, zwiększonego zużycia statków, wydłużenia czasu pracy załogi oraz wyższego zużycia paliwa).</p> <p>Wypłata ryczałtowa za 14 miesięcy (10.2025 – 12.2026) z możliwością przedłużenia o kolejne 12 miesięcy, jeśli przepisy państwowe nie zostaną przyjęte.</p>	<p>Aktywni operatorzy statków rybackich, którzy prowadzili połowy w latach 2018–2024 na obszarze objętym działaniem projektu (pola połowowe M8, L8).</p>	<p>Kategoria A:</p> <ul style="list-style-type: none"> • W zależności od indywidualnej wielkości połowów zweryfikowanych w CMR oraz długości statku • Min: 15 824 PLN • Maks.: 207 418 PLN <p>Kategoria C:</p> <ul style="list-style-type: none"> • W zależności wyłącznie od długości statku • Min.: 24 070 PLN • Maks.: 97 416 PLN <p>Powyższe kwoty dotyczą pełnych 14 miesięcy.</p> <p>Dane każdego operatora statku zostaną zweryfikowane indywidualnie w CMR i przyznane zostanie najwyższe możliwe odszkodowanie z jednej z kategorii.</p>

Aktywa/źródła utrzymania	Specyfikacja	Strona dotknięta	Uprawnienia
<p>Rekompensata za potencjalną utratę dochodów spowodowaną strefą wykluczenia, wynikającą z niemożności prowadzenia połowów na obszarach, na których znajduje się trasa kabla eksportowego, a także za potencjalny wzrost kosztów operacyjnych spowodowany koniecznością zmiany łowisk.</p> <p>Kategorie B i D w ramach przejściowego systemu rekompensat.</p>	<p>Rekompensata pieniężna na podstawie najwyższej rocznej historycznej wielkości połowów z okresu 2018–2024 r. w oparciu o dane z rejestru CMR, a także zakłóceń wynikających z konieczności zmiany łowisk z powodu budowy infrastruktury przyłączeniowej sieci energetycznej (w szczególności skrócenia efektywnego czasu połowów spowodowanego większymi odległościami do łowisk, zwiększonego zużycia statków, wydłużenia godzin pracy załogi oraz wyższego zużycia paliwa).</p> <p>Wyplata ryczałtowa za 14 miesięcy (10.2025 – 12.2026) z możliwością przedłużenia o kolejne 12 miesięcy, jeśli przepisy państwowe nie zostaną przyjęte.</p>	<p>Aktywni operatorzy statków rybackich, którzy prowadzili połowy w latach 2018–2024 na obszarze objętym projektem (pola połowowe N7, N8, O6, O7).</p>	<p>Kategoria B:</p> <ul style="list-style-type: none"> W zależności od indywidualnej wielkości połowów zweryfikowanych w CMR oraz długości statku Min: 9 036 PLN Maks.: 171 119 PLN <p>Kategoria D:</p> <ul style="list-style-type: none"> W zależności wyłącznie od długości statku Min: 17 281 PLN Maks.: 61 116 PLN <p>Powyższe kwoty dotyczą pełnych 14 miesięcy.</p> <p>Dane każdego operatora statku będą weryfikowane indywidualnie w CMR i przyznane zostanie najwyższe możliwe odszkodowanie z jednej z kategorii.</p>
<p>Rekompensata z tytułu potencjalnego wzrostu kosztów związanych z zakłóceniami działalności połowowej i operacyjnej operatora statku wynikającymi z prowadzenia prac budowlanych w obszarach morskich farm wiatrowych i kabli eksportowych.</p> <p>Kategoria E w ramach przejściowego systemu odszkodowań.</p>	<p>Rekompensata pieniężna z tytułu potencjalnych zakłóceń w działalności operatora statku w portach położonych między Darłowem a Władysławowem wynikających z prac budowlanych prowadzonych przez Inwestora.</p> <p>Płatność ryczałtowa za 14 miesięcy (10.2025 – 12.2026) z możliwością przedłużenia o kolejne 12 miesięcy, jeśli przepisy państwowe nie zostaną przyjęte.</p>	<p>Aktywni operatorzy statków handlowych, którzy w 2025 r. mieli swoje statki stacjonujące i zarejestrowane w jednym z portów między Darłowem a Władysławowem.</p>	<p>Kategoria E:</p> <ul style="list-style-type: none"> W zależności od portu macierzystego i długości statku Min: 3 394 PLN Maks.: 36 300 PLN <p>Powyższe kwoty dotyczą pełnych 14 miesięcy.</p>

Aktywa/źródła utrzymania	Specyfikacja	Strona dotknięta	Uprawnienia
<p>Rekompensata za potencjalny wzrost kosztów operacyjnych wynikający z konieczności pokonywania dłuższych tras tranzytowych w celu ominięcia obszaru morskiej farmy wiatrowej i dotarcia na łowiska położone na północ od farmy.</p> <p>Kategoria F w ramach przejściowego systemu rekompensat.</p>	<p>Rekompensata pieniężna z tytułu zakłóceń wynikających z wydłużenia tras tranzytowych spowodowanych budową infrastruktury morskiej farmy wiatrowej (w szczególności skrócenie efektywnego czasu połowów spowodowane większymi odległościami do łowisk, zwiększone zużycie statków, wydłużenie czasu pracy załogi oraz wyższe zużycie paliwa).</p> <p>Płatność ryczałtowa za 14 miesięcy (10.2025 – 12.2026) z możliwością przedłużenia o kolejne 12 miesięcy, jeśli przepisy państwowe nie zostaną przyjęte.</p>	<p>Aktywni operatorzy statków rybackich, którzy w latach 2018–2024 prowadzili połowy na łowiskach położonych na północ od morskiej farmy wiatrowej (kwadraty połowowe M9 i M10) z portów między Darłowem a łebą.</p>	<p>Kategoria F:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zależna wyłącznie od długości statku • Min.: 13 577 PLN • Maks.: 72 599 PLN <p>Powyższe kwoty dotyczą pełnych 14 miesięcy.</p>
<p>Operatorzy statków wędkarskich – przejściowy program rekompensat (pełny regulamin dostępny na stronie internetowej: baltica.energy/en/for-fishermen)</p>			
<p>Rekompensata za potencjalne zmniejszenie dochodów spowodowane strefą wyłączenia, wynikające z niemożności prowadzenia połowów komercyjnych na obszarach, na których znajduje się morska farma wiatrowa oraz trasa kabla eksportowego, a także za potencjalny wzrost kosztów operacyjnych spowodowany koniecznością zmiany lokalizacji połowów.</p> <p>Kategorie G i H w ramach przejściowego systemu rekompensat.</p>	<p>Rekompensata pieniężna na podstawie danych historycznych dotyczących dochodów z prowadzenia działalności połowowej na obszarze morskiej farmy wiatrowej i trasy kabla eksportowego w stosunku do całkowitego dochodu w danym roku.</p> <p>Wypłata ryczałtowa za 14 miesięcy (10.2025 – 12.2026) z możliwością przedłużenia o kolejne 12 miesięcy, jeśli przepisy państwowe nie zostaną przyjęte.</p>	<p>Aktywni operatorzy statków, którzy w latach 2018–2024 prowadzili komercyjne połowy wędkarskie z jednego z portów położonych między Darłowem a Władysławowem.</p>	<p>Kategoria G:</p> <ul style="list-style-type: none"> • W zależności od indywidualnej liczby zgłoszeń połowów w GIRM i porcie macierzystym • Min: 5 290 PLN • Maks.: 74 060 PLN <p>Kategoria H:</p> <ul style="list-style-type: none"> • W zależności od portu macierzystego • Min.: 9 423 PLN • Maks.: 18 846 PLN <p>Powyższe kwoty dotyczą pełnych 14 miesięcy.</p> <p>Dane każdego operatora statku będą weryfikowane indywidualnie na podstawie dostarczonej dokumentacji i przyznane zostanie najwyższe możliwe odszkodowanie z jednej z kategorii.</p>

Aktywa/źródła utrzymania	Specyfikacja	Strona dotknięta	Uprawnienia
Inni operatorzy statków rybackich lub wędkarskich – przejściowy program rekompensat (pełne przepisy dostępne na stronie internetowej: https://baltica.energy/pl-pl/fishermen)			
<p>Rekompensata w trybie indywidualnym.</p> <p>Kategoria I w ramach przejściowego systemu rekompensat.</p>	<p>Rekompensata dla operatorów statków, którzy nie kwalifikują się do wyżej wymienionych uprawnień zawartych w kategoriach A-H w ramach przejściowego systemu odszkodowań. Rozpatrywane indywidualnie.</p>	<p>Aktywni operatorzy statków, którzy prowadzili działalność połowową lub wędkarską z jednego z portów między Darłowem a Władysławowem w latach 2018–2024, którzy nie kwalifikują się do wyżej wymienionych uprawnień zawartych w kategoriach A-H w ramach TCS (np. z powodu zmiany statku przez operatora statku, okoliczności prowadzących do możliwości otrzymania tylko części kwoty odszkodowania itp.</p>	<p>Kategoria I:</p> <p>Przyznanie rekompensaty i ustalenie jej wysokości leżą w gestii Inwestora, na podstawie wyjaśnień oraz uzasadnienia i dokumentacji dostarczonej przez operatora statku.</p> <p>W miarę możliwości kwota rekompensaty zostanie dostosowana do porównywalnych długości statków/skali udokumentowanych połowów/portu macierzystego dla operatorów statków zaklasyfikowanych do powyższych kategorii A-H.</p>
Członkowie załóg statków rybackich i statków wędkarskich (obecnie rozpatrywane)			
<p>Potencjalny spadek dochodów spowodowany utworzeniem stref bezpieczeństwa dla projektu</p>	<p>Dodatkowe wsparcie społeczności</p>	<p>Członkowie załóg kwalifikujących się statków rybackich i wędkarskich</p>	<p>Ustanowienie programu wspólnotowego, obejmującego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • portal internetowy zawierający informacje na temat branży morskich farm wiatrowych oraz wolnych miejsc pracy w tym sektorze; oraz • internetowego programu szkoleniowego z języka angielskiego. • inne działania, w zależności od potrzeb społeczności

Aktywa/źródła utrzymania	Specyfikacja	Strona dotknięta	Uprawnienia
Potencjalny spadek dochodów spowodowany utworzeniem stref bezpieczeństwa dla Projektu	Dodatkowa rekompensata dla członków załogi	Członkowie załóg kwalifikujących się statków rybackich i wędkarskich, którzy stracili pracę z przyczyn wynikających z realizacji Projektu i którzy mogą udowodnić, że byli zatrudnieni jako pełnoetatowi członkowie załogi przypisani do statku przez co najmniej dwanaście miesięcy od 2018 roku.	Dostęp do rekompensaty finansowej w formie jednorazowej wypłaty w wysokości trzykrotności miesięcznego minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w Polsce.
Potencjalne zmniejszenie dochodów w związku z utworzeniem stref bezpieczeństwa dla Projektu	Indywidualne wsparcie w zakresie przekwalifikowania	Członkowie załóg kwalifikujących się statków rybackich i wędkarskich, którzy stracili lub mogą stracić pracę z przyczyn wynikających z realizacji Projektu i którzy mogą udowodnić, że byli zatrudnieni jako pełnoetatowi członkowie załogi przypisani do statku przez co najmniej dwanaście miesięcy od 2018 roku.	Dostęp do wsparcia przejściowego, a mianowicie programu przekwalifikowania ukierunkowanego na zatrudnienie w sektorze morskiej energetyki wiatrowej (np. szkolenia dla załóg statków strażniczych).
Dodatkowe wsparcie dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji, na których źródła utrzymania Projekt ma negatywny wpływ	Dodatkowe wsparcie indywidualne dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji	Indywidualna ocena wrażliwości i wpływu	Indywidualne podejście w zależności od tego, gdzie Projekt może zapewnić wsparcie.

8.5 Proces TCS

8.5.1 Przegląd

Poniższa tabela przedstawia kluczowe etapy związane z rozpatrywaniem wniosków i wypłatą odszkodowań.

Tabela25 Rozpatrywanie wniosków i wypłata odszkodowań.

Etap	Opis	Najważniejsze informacje
1. Termin składania wniosków	Składanie wniosków przez właścicieli statków	<ul style="list-style-type: none"> Termin składania wniosków: 1 października 2025 r. – 28 lutego 2026 r.^{VI} Sposoby składania wniosków: osobiście, pocztą elektroniczną (zeskanowany podpisany formularz) lub pocztą tradycyjną
2. Rejestracja wniosku	Podmiot wspierający rejestruje każdy wniosek	<ul style="list-style-type: none"> Rejestracja według daty otrzymania
3. Ocena formalna	Sprawdzenie kompletności i zgodności	<ul style="list-style-type: none"> Sprawdzenie kompletności, wymagane załączniki Brakujące/nieprawidłowe dane → prośba o uzupełnienie
4. Ocena merytoryczna	Weryfikacja uprawnień i obliczenie odszkodowania	<ul style="list-style-type: none"> Ocena rozpoczyna się po pomyślnym przejściu kontroli formalnej Weryfikacja kryteriów Podmiot wspierający weryfikuje dane dotyczące połowów CMR na podstawie pełnomocnictwa (jeśli dotyczy)
5. Czas rozpatrywania	Okres rozpatrywania kompletnych wniosków	<ul style="list-style-type: none"> Do 20 dni roboczych Możliwe przedłużenie z powodu braku dostępności danych W przypadku odrzucenia wniosku wnioskodawca i inwestor zostaną o tym poinformowani
6. Ustalenie ostatecznej kwoty odszkodowania	Przypisanie najkorzystniejszej kategorii odszkodowania	<ul style="list-style-type: none"> Wnioskodawca otrzymuje najwyższe możliwe odszkodowanie uzasadnione przedłożonymi dokumentami
7. Dostarczenie projektu umowy	Przekazanie projektu umowy wnioskodawcy	<ul style="list-style-type: none"> Zawiera kwotę odszkodowania Zawiera informacje dotyczące kolejnych kroków Wzór umowy – Dokument inwestora nr 13

^{VI} Wszelkie wnioski złożone po tej dacie będą traktowane jako skargi (zob. sekcja 6 – Mechanizm rozpatrywania skarg).

Etap	Opis	Najważniejsze informacje
8. Podpisanie umowy	Formalne przyjęcie	<ul style="list-style-type: none"> Umowę można podpisać elektronicznie w wersji papierowej
9. Wypłata odszkodowania	Przelew kwoty odszkodowania	<ul style="list-style-type: none"> Wypłata następuje po podpisaniu umowy Obejmuje okres od 1 listopada 2025 r. do 31 grudnia 2026 r. Jednorazowa wypłata ryczałtowa W razie potrzeby powiększona o podatek VAT

8.5.2 Spis PAP

Celem przeprowadzenia spisu PAP jest sporządzenie listy operatorów statków rybackich i wędkarskich, na których ma wpływ realizacja projektu morskiej farmy wiatrowej Baltica 2. W tym celu konieczne jest zidentyfikowanie statków prowadzących połowy w kwadratach połowowych objętych projektem morskiej farmy wiatrowej Baltica 2 (zarówno tych prowadzących połowy w kwadratach połowowych, w których będzie zlokalizowana morska farma wiatrowa Baltica 2, jak i statków przepływających przez ten obszar w drodze do docelowych obszarów połowowych).

Spis PAP polega na gromadzeniu danych z portów, których dotyczy projekt, oraz z innych źródeł w celu zidentyfikowania kwalifikujących się statków rybackich na podstawie danych z odpowiedniego rejestru statków lub łodzi. Dane są gromadzone przy udziale mediatorów. Proces spisu przebiega następująco:

8.5.2.1 Etap pierwszy (II kwartał 2024 r. – II kwartał 2025 r.)

- zidentyfikowanie organizacji rybackich, które będą mogły reprezentować operatorów statków prowadzących połowy lub przepływających przez obszar morskiej farmy wiatrowej Baltica 2 w celu prowadzenia połowów, nawiązanie kontaktu z organizacjami rybackimi, których członkowie prowadzą połowy na obszarze morskiej farmy wiatrowej Baltica 2 lub wykorzystują ten obszar do przemieszczania się do swoich docelowych łowisk;
- nawiązanie kontaktu z operatorami statków, którzy prowadzą połowy na obszarze morskiej farmy wiatrowej Baltica 2 lub wykorzystują ten obszar do przemieszczania się do swoich docelowych łowisk pozyskanie danych z oficjalnych źródeł publicznych, takich jak Centrum Monitorowania Rybołówstwa (CMR), Główny Inspektorat Rybołówstwa Morskiego (GIRM), Polskiego Rejestru Statków (PRS), portalu danych Reja24 (dla statków o długości do 24 metrów) oraz danych gromadzonych przez Narodowy Instytut Badań Rybołówstwa Morskiego (MIR) na potrzeby Komitetu Naukowo-Technicznego i Ekonomicznego ds. Rybołówstwa (STECF) Wspólnego Centrum Badawczego UE.
- Ponadto dane jakościowe dotyczące kondycji sektora rybołówstwa na polskim Bałtyku pochodzące z badań rządowych i unijnych, publikacji organizacji pozarządowych, artykułów naukowych, raportów branżowych oraz – co najważniejsze – od samych rybaków podczas spotkań z zainteresowanymi stronami.

8.5.2.2 Etap drugi (II kwartał 2025 r. – IV kwartał 2025 r.)

Po uzyskaniu danych przez inwestorów:

- zaproszenie organizacji rybackich / indywidualnych operatorów statków na spotkania, podczas których będą mogli wyrazić swoje oczekiwania dotyczące systemu rekompensat. Podczas spotkań przedstawiono proponowane postanowienia systemu oparte na najlepszych praktykach z rynków międzynarodowych, odniesienie do ustalonych przez inne projekty oraz oficjalnych zaleceniach dotyczących metodologii obliczeń, tj. z posiedzeń Sector Deal. Więcej szczegółów znajduje się w sekcji „Opracowanie zasad rekompensat i spotkania konsultacyjne”.

8.5.3 Etap trzeci (IV kwartał 2025 r. – II kwartał 2026 r.)

Po uruchomieniu przejściowego systemu rekompensat, zebranie danych osobowych i szczegółowych informacji od właścicieli statków, umożliwiających ostateczne ustalenie PAP:

- dane osobowe umożliwiające identyfikację operatora statku i statku, dane kontaktowe,
- kopia specjalnych zezwoleń połowowych na lata 2025 i 2026 (operatorzy statków rybackich),
- pełnomocnictwo (PoA) w celu weryfikacji danych dotyczących połowów w systemie CMR (operatorzy statków rybackich),
- dokument potwierdzający port operacyjny w 2025 r. (operatorzy statków rybackich),
- dokument potwierdzający port bazowy w latach 2018–2024 (operatorzy statków rybackich),
- dokument rejestracji statku lub karta bezpieczeństwa statku ważna w dowolnym okresie w latach 2018–2024 (operatorzy statków wędkarskich),
- wyciąg z KRS, CEiDG lub innego rejestru potwierdzający prowadzenie działalności w zakresie wędkarstwa komercyjnego (operatorzy statków wędkarskich),
- dokument potwierdzający liczbę raportów połowowych w latach 2018–2019 lub 2020–2024 (operatorzy statków wędkarskich),
- dokument potwierdzający prowadzenie działalności w zakresie wędkarstwa rekreacyjnego z jednego z portów Władysławowo – Darłowo (operatorzy statków wędkarskich),
- oświadczenie potwierdzające zdatność statku do żeglugi.

8.5.4 Wyniki spisu

Poniższa tabela przedstawia wyniki zebrania danych oraz szacunkową liczbę statków rybackich i wędkarskich, których operatorzy mogliby skorzystać z przejściowego systemu rekompensat. Szacunki zostały przygotowane przy użyciu, między innymi, historycznych danych połowowych z CMR, informacji o statkach rybackich z Rejestru Floty UE oraz danych z GIRM dotyczących działalności statków wędkarskich. Ostateczna liczba operatorów statków, których to dotyczy, może

ulec zmianie w czasie, na przykład w związku z trwającymi lub zakończonymi programami wycofywania statków z eksploatacji lub przekwalifikowaniem ich do działalności niezwiązanej z rybołówstwem. Szacuje się, że istnieje około 210 statków (160 rybackich i 50 wędkarskich), których operatorzy kwalifikują się do otrzymania rekompensaty w ramach przejściowego systemu rekompensat.

Tabela 26 Szacunkowa liczba statków rybackich i wędkarskich, których operatorzy mogliby skorzystać z przejściowego systemu rekompensat. Analiza własna.

Statki rybackie	
Liczba statków rybackich zarejestrowanych w portach między Darłowem a Władysławowem w 2025 r.	151
Liczba statków prowadzących połowy w kwadratach M8, N7, N8, L8, O6, O7 oraz przepływających do kwadratów M9 i M10 z portów między Darłowem a Łebą w latach 2018–2024.	110
Szacowana łączna liczba aktywnych statków rybackich, których operatorzy mogą być uprawnieni do otrzymania rekompensaty w ramach przejściowego systemu rekompensat.	160
Statki wędkarskie	
Szacowana liczba aktywnych statków wędkarskich działających z portów między Darłowem a Władysławowem w latach 2018–2024, prowadzących połowy wędkarskie na skalę komercyjną, których operatorzy mogą być uprawnieni do otrzymania rekompensaty w ramach przejściowego systemu rekompensat.	50

Dniem granicznym jest data zakończenia identyfikacji PAP. Data ta ustala ostateczną listę kwalifikujących się PAP, zgodnie z międzynarodowymi standardami. Zgodnie z przejściowym systemem rekompensat (uruchomionym w październiku 2025 r.) większość PAP zostanie zidentyfikowana po zakończeniu rundy składania formularzy (kończącej się 28 lutego 2026 r.), kiedy to zostanie przeprowadzona weryfikacja indywidualnych danych połowowych. Do tego czasu dane te są poufne w ramach projektu. Ostateczna lista kwalifikujących się PAP może ulec zmianie, jeśli i kiedy wejdą w życie przepisy państwowe dotyczące rekompensat.

8.6 Środki przywracające źródła utrzymania dla członków załogi (obecnie rozważane)

8.6.1 Dodatkowe wsparcie dla społeczności

PGE zobowiązuje się do zbadania możliwości zaoferowania dodatkowego wsparcia osobom, które mogą być bardziej narażone na potencjalne skutki związane z funkcjonowaniem Projektu. Wsparcie to może przybrać formę ukierunkowanego programu społecznego, mającego na celu pomoc kwalifikującym się osobom w odkrywaniu możliwości związanych z sektorem morskiej energetyki wiatrowej w Polsce. Możliwości te mogą obejmować dostęp do informacji o ofertach pracy, rozwój umiejętności lub szkolenia związane z tym sektorem. Ogólne podejście jest zgodne z zasadami określonymi w proponowanym projekcie *Kodeksu dobrych praktyk w zakresie współistnienia morskich farm wiatrowych i rybołówstwa morskiego (KDP)*.

Kwalifikowalność do ukierunkowanego programu społecznego może obejmować członków załóg statków, którzy pracują na statkach rybackich lub wędkarskich prowadzących działalność w obszarach morskich związanych z Projektem. Osoby kwalifikujące się będą musiały być

zatrudnione przez operatorów tych statków, na które ma wpływ projekt. Członkowie załóg spełniający te kryteria mogą zatem zostać uwzględnieni w ramach dodatkowego wsparcia.

Operatorzy statków rybackich i wędkarskich również mogą kwalifikować się do programu, pod warunkiem że ich statki działają na obszarach potencjalnie dotkniętych Projektem oraz że spełniają określone kryteria wrażliwości.

Program skierowany do społeczności lokalnej jest przeznaczony dla członków załóg statków rybackich i wędkarskich, na których może wpłynąć realizacja projektu. Oczekuje się, że program skoncentruje się na zapewnieniu możliwości związanych ze szkoleniami i potencjalnymi ścieżkami zatrudnienia w sektorze morskiej energetyki wiatrowej.

W ramach tej inicjatywy PGE rozważa następujące elementy:

- Specjalny portal informacyjny na stronie internetowej PGE, oferujący przyjazny dla użytkownika dostęp do materiałów dla osób zainteresowanych podjęciem pracy w branży morskiej energetyki wiatrowej w Polsce. Może to obejmować:
  - Linki do publicznych ogłoszeń o pracy w tym sektorze
  - Materiały wprowadzające na temat branży morskiej energetyki wiatrowej
  - Kanał do składania wniosków o ewentualne wsparcie szkoleniowe
- Internetową platformę szkoleniową w języku angielskim dla kwalifikujących się członków załogi. Ponieważ język angielski jest powszechnie używany w sektorze morskiej energetyki wiatrowej, poprawa umiejętności językowych może pomóc osobom w uzyskaniu lepszego dostępu do ofert pracy. Chociaż wiele kwalifikujących się osób może już posiadać odpowiednie doświadczenie techniczne, szkolenia językowe mogłyby wesprzeć ich zdolność do przejścia do nowych ról.
- Inne, w zależności od potrzeb społeczności

W momencie przygotowywania niniejszego LRP proponowane środki wsparcia nie zostały jeszcze przedstawione ani omówione z załogami statków związanych z kluczowymi portami, które mogą zostać objęte zmianami (od Darłowa do Władysławowa). Dyskusje te pomogą ocenić trafność i przydatność proponowanego wsparcia.

8.6.2 Dodatkowe odszkodowanie dla członków załogi

W ramach inicjatywy zindywidualizowanego wsparcia finansowego PGE bada możliwość zaoferowania kwalifikującym się członkom załogi jednorazowej dodatkowej wypłaty, mającej na celu zapewnienie krótkoterminowej pomocy finansowej w związku z utratą pracy lub grożącą utratą pracy związaną z Projektem.

PGE rozważa zaoferowanie dodatkowego, spersonalizowanego wsparcia finansowego, mającego na celu pomoc osobom kwalifikującym się, które utraciły lub mogą utracić pracę na statkach rybackich i wędkarskich z powodu skutków związanych z Projektem. Aby uzyskać dostęp do tego spersonalizowanego wsparcia finansowego, członkowie załogi musieliby pracować na statkach rybackich lub wędkarskich działających na obszarach morskich związanych z Projektem od 2018 r.

oraz być zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy przez co najmniej dwanaście miesięcy przez operatorów tych statków w tym okresie. Ponadto osoby te musiałyby wykazać, że ucierpiały w wyniku utraty pracy na statku, na którym wcześniej pracowały. Dokumentacja byłaby wymagana zarówno od członka załogi, jak i od operatora statku.

Proponuje się, aby program zindywidualizowanych dodatkowych płatności był dostępny przez cały okres budowy w ramach projektu, który obecnie ma trwać od maja 2026 r. do listopada 2027 r.

Uczestnicy, którzy spełniają kryteria kwalifikacyjne i dostarczą wymaganą dokumentację, będą uprawnieni do otrzymania jednorazowej wypłaty. Po otrzymaniu wniosku PGE dokona oceny poziomu wrażliwości oraz zakresu opisanego wpływu.

W momencie przygotowywania LRP proponowany program nie został jeszcze omówiony z członkami załóg statków związanych z kluczowymi portami, które mogą zostać dotknięte zmianami (mianowicie portami od Darłowa do Władysławowa). Dyskusje te będą miały istotne znaczenie dla oceny zainteresowania, potrzeb oraz adekwatności proponowanego wsparcia.

8.6.3 Indywidualne wsparcie w zakresie przekwalifikowania

PGE rozważa zaoferowanie dodatkowego, spersonalizowanego wsparcia w zakresie przekwalifikowania, mającego na celu pomoc osobom kwalifikującym się, które straciły lub mogą stracić pracę na statkach rybackich i wędkarskich, w poszukiwaniu nowych możliwości związanych z sektorem morskiej energetyki wiatrowej w Polsce. Podejście to jest zgodne z zasadami określonymi w proponowanym projekcie *Kodeksu dobrych praktyk w zakresie współistnienia morskich farm wiatrowych i rybołówstwa morskiego (KDP)*.

Aby uzyskać dostęp do tego spersonalizowanego wsparcia, członkowie załogi musieliby pracować na statkach rybackich lub wędkarskich działających na obszarach morskich związanych z Projektem od 2018 r. oraz być zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu pracy przez co najmniej dwanaście miesięcy przez operatorów tych statków w tym okresie. Ponadto osoby te musiałyby wykazać, że dotknęła ich utrata pracy na statku, na którym wcześniej pracowały. Dokumentacja będzie wymagana zarówno od członka załogi, jak i od operatora statku.

Indywidualny program przekwalifikowania jest przeznaczony dla członków załóg kwalifikujących się statków rybackich, którzy stracili lub są zagrożeni utratą pracy z powodu ustanowienia stref bezpieczeństwa lub innych czynników zewnętrznych związanych z realizacją Projektu Baltica 2. Program skoncentruje się na dostępie do szkoleń i potencjalnych ścieżkach zatrudnienia związanych z sektorem morskiej energetyki wiatrowej.

Proponuje się, aby spersonalizowany program przekwalifikowania był dostępny przez cały okres budowy Projektu, który obecnie ma trwać od maja 2026 r. do listopada 2027 r.

W ramach spersonalizowanej inicjatywy przekwalifikowania PGE bada możliwość zaoferowania kwalifikującym się członkom załogi możliwości podjęcia przekwalifikowania – na przykład szkolenia przygotowującego do pracy na statkach patrolowych. Szkolenie takie byłoby realizowane we współpracy z zewnętrzną organizacją, która prowadzi już certyfikowane programy szkoleniowe dla statków patrolowych w Polsce.

Uczestnicy, którzy pomyślnie ukończą szkolenie, otrzymają certyfikat ważny przez dwa lata.

W momencie przygotowywania LRP proponowany program nie został jeszcze omówiony z członkami załóg statków związanych z kluczowymi portami, które mogą zostać dotknięte zmianami (mianowicie portami od Darłowa do Władysławowa). Dyskusje te będą miały istotne znaczenie dla oceny zainteresowania, potrzeb oraz adekwatności proponowanego wsparcia.

8.6.4 Dodatkowe wsparcie indywidualne dla osób szczególnie narażonych

PGE rozważa zaoferowanie dodatkowego, zindywidualizowanego wsparcia osobom znajdującym się w trudnej sytuacji, na których źródła utrzymania projekt może mieć negatywny wpływ. Celem tego wsparcia jest pomoc w zaspokojeniu konkretnych potrzeb, które mogą pojawić się u osób spełniających określone kryteria trudnej sytuacji.

Aby ubiegać się o tę formę wsparcia, osoby fizyczne powinny przedstawić uzasadnione wyjaśnienie, w jaki sposób Projekt może wpływać na ich źródła utrzymania. Zarówno kwalifikowalność, jak i rodzaj wsparcia, które może zostać udzielone, będą rozpatrywane przez PGE indywidualnie dla każdego przypadku. Ostateczna forma wsparcia może się różnić w zależności od indywidualnych okoliczności oraz od tego, co można w rozsądnym zakresie zapewnić w ramach Projektu.

Mechanizm wsparcia indywidualnego ma na celu zapewnienie ustrukturyzowanego sposobu reagowania na przypadki, w których osoby znajdujące się w trudnej sytuacji doświadczają negatywnych skutków związanych z Projektem. Jego celem jest oferowanie dostosowanej do potrzeb pomocy w sytuacjach, w których takie potrzeby zostaną zidentyfikowane i potwierdzone.

Proponuje się, aby program wsparcia indywidualnego był dostępny przez cały okres budowy projektu, który obecnie przewiduje się na okres od maja 2026 r. do listopada 2027 r.

Wnioski o wsparcie można składać za pośrednictwem istniejących kanałów komunikacji Projektu. Po otrzymaniu wniosku PGE dokona oceny stopnia wrażliwości oraz zakresu opisanego oddziaływania. Na podstawie tej oceny PGE omówi z wnioskodawcą, jaki rodzaj dodatkowego wsparcia może być odpowiedni i wykonalny w jego konkretnej sytuacji.

8.7 Dalsze kroki

Wysokość odszkodowania TCS została ustalona na podstawie negocjacji z rybakami. Odszkodowanie TCS ma zastosowanie tylko do czasu wprowadzenia krajowych przepisów dotyczących odszkodowań.

Gdy organ regulacyjny określi konkretne wyłączenia i ograniczenia dotyczące działalności połowowej oraz ustali, czy i w jakim stopniu ograniczenia te wpływają na dochody rybaków, mogą zostać wprowadzone zmiany do TCS. Do tego czasu będą obowiązywały obecne zasady przedstawione w niniejszym LRP.

9 Zaangażowanie interesariuszy i rozpatrywanie skarg

9.1 Zaangażowanie interesariuszy

9.1.1 Zasady i kluczowe metody

Komunikacja z interesariuszami stanowi podstawę pomyślnego wdrożenia LRP. W związku z tym priorytetowo potraktowano przeprowadzenie konsultacji zarówno z interesariuszami na lądzie, jak i na morzu, aby zapewnić przejrzystość, sprawiedliwość oraz zrozumienie ich potrzeb i obaw.

Komunikacja z społecznościami lokalnymi w ramach procesu wdrażania LRP odbywa się za pomocą następujących metod zaangażowania:

1. Broszury i ulotki

Opracowana zostanie ulotka informacyjna zawierająca szczegółowe informacje na temat kryteriów kwalifikowalności, spisu rybaków, przewidywanych odszkodowań, sposobu ich przyznawania, harmonogramu i procedur związanych z projektem.

2. Spotkania z osobami dotkniętymi projektem

W trakcie prac nad LRP zespół opracowujący dokument pozostaje w stałym kontakcie z osobami dotkniętymi projektem (PAP) na lądzie i na morzu, co pozwala mu odpowiednio dobrać rozwiązania proponowane w planie, a także umożliwia osobom dotkniętym projektem wyrażenie swoich obaw i zaproponowanie alternatywnych rozwiązań.

9.1.2 Proces konsultacji: PAP w części lądowej

Po uzgodnieniu z radami gmin przedstawiono mieszkańcom wstępne lokalizacje obiektów, w tym właścicielom nieruchomości, na których planowano obiekty infrastruktury przyłączeniowej. W okresie od maja 2020 r. do czerwca 2021 r. w gminie Choczewo odbyło się 12 spotkań.

Spotkania informacyjno-konsultacyjne umożliwiły indywidualne rozmowy między osobami, których dotyczy projekt (PAP), a przedstawicielami inwestorów. Zaprezentowano cały projekt, a następnie zakres obejmujący daną gminę i wieś, by na koniec omówić proponowane lokalizacje w odniesieniu do miejsc zamieszkania lub nieruchomości poszczególnych osób, których dotyczy projekt.

W maju 2024 r., po posiedzeniu Rady Gminy Choczewo w dniu 22 maja 2024 r., odbyło się spotkanie radnych gminy z przedstawicielami PGE Baltica dotyczące rozpoczęcia prac ziemnych w ramach projektu Baltica 2. W spotkaniu uczestniczyli również przedstawiciele mieszkańców gminy Choczewo, w tym sołtysi. Podczas spotkania omówiono przebieg linii 15 kV, w tym przez które pola będzie przebiegać linia, a także zgody właścicieli nieruchomości na prace budowlane. Nie zgłoszono żadnych konkretnych zastrzeżeń.

W lipcu i wrześniu 2024 roku spółka PGE Baltica zorganizowała stoiska informacyjne podczas uroczystości gminnych w Choczewie. Firma rozstawiła również skrzynki, do których mieszkańcy gminy Choczewo mogli wrzucać pytania. Mieszkańcy nie zgłaszali żadnych zastrzeżeń dotyczących wywłaszczenia gruntów.

W okresie od września 2022 r. do listopada 2024 r. odbywały się spotkania z właścicielami prywatnych nieruchomości, których dotyczyła linia 15 kV. Właściciele zostali poinformowani o pracach na ich nieruchomościach oraz omówiono i uzgodniono polubowny proces wejścia na odpowiednie nieruchomości.

W okresie od sierpnia do grudnia 2024 r. 15 właścicieli nieruchomości podpisało protokoły dotyczące wejścia na teren nieruchomości oraz protokoły dotyczące zwrotu nieruchomości. Nie odnotowano żadnych problemów między realizatorem projektu a właścicielami.

9.1.3 Proces konsultacji: PAP w części morskiej

Dotychczasowe działania w ramach projektu oraz spotkania z rybakami opisano w sekcji 8.2.3 .

Spotkania konsultacyjne dotyczące TCS odbyły się w dniach:

- 31 marca – 2 kwietnia 2025 r. w Łebie, Ustce i Władysławowie
- 21 – 23 października 2025 r. w Darłowie, Łebie, Ustce i Władysławowie
- 14 listopada 2025 r. w Ustce
- 19 grudnia 2025 r. w Ustce

Wstępne spotkania skupiały się na przedstawieniu kluczowych założeń systemu rekompensat przejściowych, w tym:

- kryteriów kwalifikowalności,
- warunków, które należy spełnić, oraz dokumentów niezbędnych do otrzymania rekompensaty,
- okres historycznej działalności połowowej brany pod uwagę przy obliczaniu rekompensaty,
- harmonogram wdrażania programu.

Podczas tych spotkań rybacy wyrazili swoje oczekiwania i zgłosili uwagi, co pomogło Inwestorowi w dopracowaniu struktury przejściowego systemu rekompensat.

Podczas spotkań z społecznościami rybackimi w październiku 2025 r. Inwestor przedstawił kluczowe elementy przejściowego programu rekompensat, w tym jego cel, kryteria kwalifikowalności, okres referencyjny do oceny historycznej działalności połowowej (2018–2024) oraz harmonogram składania formularzy. Dyskusje dotyczyły zasad ustalania wysokości rekompensat dla właścicieli statków komercyjnych i rekreacyjnych, w tym procesu weryfikacji danych dotyczących połowów za pośrednictwem CMR, a także dodatkowych składników rekompensaty związanych z zakłóceniami operacyjnymi w fazie budowy (np. zwiększona odległość transportu, zużycie paliwa, zmęczenie załogi i zużycie statku). Podczas spotkań wyjaśniono również warunki wymagane do otrzymania rekompensaty, a także procedury składania formularzy i otrzymywania płatności. Sesje te pozwoliły rybakom zadawać pytania i przekazywać opinie na temat proponowanych zasad, co pomogło w dalszym udoskonaleniu i wyjaśnieniu programu.

Dwa ostatnie spotkania poświęcone były przedstawieniu odpowiedzi inwestora na uwagi zgłoszone wcześniej przez społeczności rybackie, a także zaprezentowaniu kilku ulepszeń i dodatkowych opcji rekompensat, które zostaną dodane do przejściowego systemu rekompensat.

Podczas tych sesji zespół projektowy wyjaśnił, w jaki sposób system zostanie udoskonalony, aby lepiej odzwierciedlał obawy i oczekiwania wyrażone przez rybaków, w tym ulepszone ścieżki kwalifikowalności, doprecyzowane zasady oraz dostosowania proceduralne mające na celu ułatwienie procesu składania wniosków i wypłat. Ogólnie rzecz biorąc, spotkania te doprowadziły do dostosowania przejściowego systemu rekompensat w sposób, który skuteczniej wspiera poszkodowanych właścicieli statków.

Na szczelbu krajowym zespół projektowy uczestniczył w spotkaniach grupy Sector Deal 6.3. Ostatnie z nich odbyło się w październiku 2024 r. Podczas październikowego spotkania omówiono między innymi: dalszą dyskusję na temat treści Kodeksu dobrych praktyk oraz modelu rekompensat dla rybaków. Nie podjęto żadnych konkretnych wniosków. Do tej pory w ramach Sector Deal odbyło się 15 spotkań ze społecznością rybacką.

9.1.4 Przyszłe konsultacje dotyczące LRP

Plan LRP zostanie podany do wiadomości publicznej i poddany konsultacjom społecznym, z wyłączeniem danych poufnych lub wrażliwych. Informacje, które zostaną upublicznione, obejmują spis rybaków, metodę obliczania odszkodowań, ramy czasowe, procedury związane z projektem oraz harmonogram jego realizacji. Uczestnicy będą mieli możliwość zgłaszania uwag i proponowania alternatywnych rozwiązań. Do udziału w spotkaniach konsultacyjnych zostaną zaproszeni przedstawiciele społeczności lokalnych (PAP), organizacje rybackie oraz władze lokalne.

Na podstawie konsultacji społecznych dotyczących LRP zostanie sporządzony raport, zgodnie z obowiązkami w zakresie ochrony prywatności osób trzecich, który również zostanie opublikowany.

W trakcie komunikacji z PAP zachowane zostaną wszystkie wymogi dotyczące przejrzystości, w szczególności te określone w planie zaangażowania interesariuszy. Pomoże to zapewnić, że projekt zostanie zrealizowany w sposób zrównoważony, z uwzględnieniem potrzeb i oczekiwań wszystkich zaangażowanych stron. Regularna dokumentacja i monitorowanie procesu konsultacji umożliwią dostosowanie się do zmieniających się potrzeb i wyzwań.

Mechanizm rozpatrywania skarg opisany w sekcji 9.2 poniżej oraz bardziej szczegółowo w SEP pozwoli również interesariuszom, w tym osobom dotkniętym projektem (PAP), zgłaszać wszelkie skargi lub obawy.

9.1.5 Ujawnianie informacji

Opracowano szczegółowy plan zaangażowania interesariuszy dla projektu. Jak stwierdzono w SEP (patrz punkt 3.3), projekt ma na celu udostępnienie wszystkich istotnych informacji opinii publicznej. W trzecim kwartale 2024 r. odpowiednie dokumenty projektowe zostały ujawnione opinii publicznej i omówione podczas spotkań z lokalnymi społecznościami w gminach Ustka i Choczewo. Jednym z ujawnionych dokumentów był LRF, który zostanie zastąpiony przez LRP po opublikowaniu tego ostatniego. LRF jest dostępny w języku polskim i angielskim na stronach internetowych projektu: www.pgebaltica.pl oraz www.baltica.energy. Ujawnienie odpowiednich dokumentów oraz wyniki działań przeprowadzonych w ramach 60-dniowego okresu ujawniania

informacji EBOR zostały opublikowane za pośrednictwem różnych kanałów medialnych: lokalnych gazet, mediów społecznościowych, telewizji.

Bardziej szczegółowe metody zaangażowania i działania skierowane do interesariuszy projektu opisano w SEP.

9.2 Mechanizm rozpatrywania skarg

Mechanizm rozpatrywania skarg, szczegółowo opisany w *sekcji 9 Planu zaangażowania interesariuszy*, ma zastosowanie do wszelkich skarg związanych z LRP.

Mechanizm ten umożliwi każdej zainteresowanej stronie zgłaszanie uwag i skarg dotyczących planowania projektu lub metod jego realizacji. Skargi mogą mieć formę konkretnych skarg dotyczących strat, obaw związanych z rutynowymi działaniami w ramach projektu lub postrzeganych zdarzeń lub skutków.

Skargi można składać osobiście, telefonicznie, pocztą tradycyjną lub pocztą elektroniczną. Skargi można składać w języku polskim i mogą one być anonimowe na wyraźne życzenie skarżącego lub w sprawach wrażliwych.

Dane kontaktowe znajdują się poniżej:

Baltica 2 by PGE & Ørsted

www.baltica.energy

1. Marcin Poznań – starszy specjalista ds. komunikacji w PGE S.A.

marcin.poznan@gkpgce.pl

+ 48 887 856 620

2. Beata Głuszczyk – kierownik ds. komunikacji w Ørsted

beagl@orsted.com

+48 573 412 537

Dla osób preferujących tradycyjną korespondencję w poniższej lokalizacji zostanie udostępniona skrzynka, do której można wrzucić zapytanie dotyczące mechanizmu rozpatrywania skarg lub samą skargę:

1. Urząd Gminy Choczewo

ul. Pierwszych Osadników 17, 84-210 Choczewo

e-mail: pgebaltica@gkpgce.pl

2. Ośrodek Kultury w Kopalinie

ul. Bursztynowa 2, 84-210 Kopalino

e-mail: pgebaltica@gkpgce.pl

3. Ośrodek Kultury w Kierzkowie

ul. Kierzkowo 27, 84-210 Kierzkowo

e-mail: pgebaltica@gkpge.pl

10 Monitorowanie

Celem monitoringu jest zapewnienie, że wszystkie działania, strategie i środki określone w LRP są skutecznie wdrażane i zgodne z przewidywanymi efektami. Monitoring pozwoli ocenić postępy we wdrażaniu środków określonych w LRP oraz jak najwcześniej rozwiązać wszelkie problemy napotkane podczas wdrażania. Działania monitorujące zostaną podzielone na elementy monitoringu wewnętrznego i zewnętrznego.

10.1 Monitoring wewnętrzny

10.1.1 Zasady

Monitoring wewnętrzny będzie prowadzony przez Zespół Projektowy w celu śledzenia postępów w realizacji celów i wskaźników LRP. Celem monitoringu wewnętrznego będzie ocena postępów w realizacji działań określonych w LRP, ale także jak najwcześniejsze identyfikowanie i rozwiązywanie problemów napotkanych podczas realizacji LRP, tak aby w razie potrzeby można było wprowadzić odpowiednie korekty.

W celu wewnętrznej oceny postępów w realizacji LRP co miesiąc lub co kwartał będą gromadzone następujące wskaźniki monitorowania:

1. Liczba osób wymagających odszkodowania lub wsparcia,
2. Odsetek osób, które otrzymały pełne wsparcie / odszkodowanie,
3. Rodzaj otrzymanego wsparcia,
4. Liczba sporów dotyczących odszkodowań,
5. Łączna kwota wypłaconych odszkodowań z tytułu utraty źródeł dochodów,
6. Dowody na przywrócenie środków utrzymania,
7. Liczba przeprowadzonych działań informacyjnych i konsultacyjnych,
8. Liczba skarg otrzymanych za pośrednictwem mechanizmu rozpatrywania skarg, w tym liczba spraw w toku i zamkniętych,
9. Średni czas rozpatrywania skarg/zażaleń.

Monitorowanie będzie prowadzone w regularnych cyklach miesięcznych, kwartalnych i półrocznych zgodnie z wymaganiami instytucji finansujących, a wskaźniki będą obliczane z tą częstotliwością. Przewiduje się, że wyniki wdrażania LRP (oraz postępy mierzone w odniesieniu do wewnętrznych wskaźników monitorowania) będą przekazywane kredytodawcom w ramach półrocznych raportów z realizacji projektu (zarówno dla komponentów lądowych, jak i morskich). Umożliwi to ocenę postępów w realizacji LRP poprzez porównanie uzyskanych wyników z celami określonymi w LRP. W przypadku zidentyfikowania problemów i opóźnień w realizacji LRP zostaną opracowane i wdrożone środki naprawcze.

W regularnych raportach monitorujących przedstawiane będą kluczowe wskaźniki postępów, w tym między innymi:

- Kwoty odszkodowań wypłaconych zgodnie z TCS według kategorii PAP;

- Kwoty zaległych odszkodowań zgodnie z TCS według kategorii osób dotkniętych projektem (PAP);
- Środki przywracające środki utrzymania wdrożone według kategorii osób dotkniętych projektem.

Podsumowanie postępów z wykorzystaniem kluczowych wskaźników zostanie przedstawione w formie graficznej lub w innej formie. Potencjalne skargi związane z odszkodowaniami będą również rozpatrywane i przedstawiane w formie podsumowania w półrocznym raporcie monitorującym.

Ponadto w razie potrzeby przedstawiane będą również informacje jakościowe (badania ankietowe dotyczące zadowolenia, historie sukcesów). W razie potrzeby bardziej szczegółowe informacje indywidualne (niebędące informacjami wrażliwymi) będą również ujawniane kredytodawcom przy użyciu bazy danych projektu dotyczącej odszkodowań.

Proponowane podejście podkreśla znaczenie przejrzystości, odpowiedzialności i elastyczności w procesie wdrażania LRP, a także potrzebę ciągłego dostosowywania działań w odpowiedzi na dynamikę sytuacji w terenie. Regularny monitoring ma kluczowe znaczenie dla skutecznego i odpowiedzialnego wdrażania LRP oraz dla osiągnięcia pozytywnych wyników dla wszystkich zainteresowanych stron.

10.1.2 Monitoring wewnętrzny – raport z realizacji

Wewnętrzne sprawozdanie z realizacji Planu przywrócenia środków utrzymania zostanie sporządzone zgodnie z ESR5 po zasadniczym zakończeniu realizacji LRP. Jego celem jest wykazanie, w jaki sposób w ramach projektu zrealizowano wszystkie zobowiązania mające na celu uniknięcie, zminimalizowanie i złagodzenie skutków wysiedleń ekonomicznych dla dotkniętych społeczności, w szczególności sektora rybołówstwa, w tym przedstawienie jasnych dowodów na to, że wszystkie zaplanowane działania zostały zrealizowane.

10.1.3 Monitoring wewnętrzny – dodatkowe badanie

W ramach projektu zostanie przeprowadzone tymczasowe badanie monitorujące PAP po wdrożeniu TCS w celu oceny postępów w przywracaniu środków utrzymania oraz oceny warunków społeczno-gospodarczych w oparciu o wskaźniki bazowe, które obejmują:

- Skład gospodarstwa domowego,
- Obecne źródła utrzymania,
- Szacowany roczny dochód,
- Umiejętności i aspiracje,
- Potencjalne czynniki podatności na zagrożenia.

Badanie pozwoli na rozróżnienie między osobami, które nadal zajmują się rybołówstwem, a tymi, które przechodzą na alternatywne źródła utrzymania. Zostanie ono przeprowadzone wewnętrznie przez inwestora przy użyciu ustrukturyzowanego, zakodowanego kwestionariusza podobnego do kwestionariusza bazowego.

10.2 Monitoring zewnętrzny

Oprócz monitoringu wewnętrznego przeprowadzony zostanie monitoring zewnętrzny w celu zapewnienia niezależnej oceny procesu wdrażania. Zewnętrzny specjalista lub audytor zewnętrzny zostanie zaangażowany do przeprowadzenia przeglądów zgodności na kluczowych etapach wdrażania oraz zapewnienia zgodności z LRP i odpowiednimi standardami (EBOR ESR5). Może to stanowić część półrocznego monitoringu kredytodawcy, o którym mowa w sekcji „10.2.2” poniżej.

10.2.1 Wskaźniki monitoringu zewnętrznego:

1. Odsetek osób objętych programem (PAP), które utrzymały lub poprawiły poziom dochodów w porównaniu z poziomem bazowym
2. Odsetek osób objętych programem (PAP), które zgłaszają zadowolenie z procesu wypłaty odszkodowań
3. Średni czas między złożeniem wniosku a wypłatą odszkodowania
4. Zmiany w źródłach dochodów i modelach utrzymania wśród dotkniętych społeczności rybackich
5. Liczba skarg otrzymanych za pośrednictwem mechanizmu rozpatrywania skarg, w tym liczba spraw w toku i zamkniętych
6. Liczba skarg pomyślnie rozpatrzonych w wyznaczonym terminie

10.2.2 Półroczny monitoring kredytodawcy

Projekt, w tym wdrożenie LRP zarówno w odniesieniu do elementów lądowych, jak i morskich LRP, podlega półrocznemu monitorowaniu przez niezależnego konsultanta ds. środowiska i spraw społecznych wyznaczonego przez kredytodawców w ramach umowy kredytowej. Oczekuje się, że rola ta będzie się koncentrować na weryfikacji postępów w odniesieniu do wskaźników, identyfikacji wczesnych zagrożeń i luk, a także przedstawianiu zaleceń w celu zapewnienia zgodności z wymogami kredytodawców i obowiązującymi standardami.

10.2.3 Audyt końcowy

Pod koniec okresu wdrażania LRP niezależny audytor przeprowadzi audyty końcowe. Oddzielne audyty końcowe zostaną przeprowadzone dla elementów lądowych i morskich, a dla każdego aspektu zostaną sporządzone oddzielne raporty, zgodnie z harmonogramem wdrożenia zawartym w rozdziale II.

Celem dwóch audytów końcowych jest potwierdzenie, czy wszystkie działania określone w planie LRP zostały w pełni zrealizowane zarówno w odniesieniu do elementów lądowych, jak i morskich, oraz czy osiągnięto cele związane z przywróceniem środków utrzymania i wypłaceniem odszkodowań osobom poszkodowanym. Audyty będą obejmowały kompleksowy przegląd wszystkich danych monitorujących, opinii zainteresowanych stron oraz weryfikację wyników.

Dwa audyty końcowe zostaną zaplanowane po zakończeniu ostatniej fazy wdrażania planu LRP w odniesieniu do aspektów lądowych i morskich.

10.2.4 Sprawozdawczość i zarządzanie adaptacyjne

Raporty z monitoringu będą przygotowywane regularnie, zgodnie z wewnętrznymi i zewnętrznymi cyklami monitoringu. Raporty te będą udostępniane kluczowym interesariuszom, w tym instytucjom finansującym, w celu zapewnienia przejrzystości i odpowiedzialności. Wyniki monitoringu wewnętrznego i zewnętrznego zostaną wykorzystane do dostosowania działań LRP w razie potrzeby, zapewniając reagowanie na wszelkie zmiany lub wyzwania napotkane podczas wdrażania.

Regularne raporty z monitoringu będą zawierały kluczowe wskaźniki postępów, w tym między innymi:

- kwoty odszkodowań wypłaconych zgodnie z TCS według kategorii osób dotkniętych projektem (PAP);
- kwoty zaległych odszkodowań zgodnie z TCS według kategorii osób dotkniętych projektem (PAP);
- środki przywracania środków utrzymania wdrożone według kategorii osób dotkniętych projektem.

Podsumowanie postępów z wykorzystaniem kluczowych wskaźników zostanie przedstawione w formie graficznej lub w innej formie. Potencjalne skargi związane z odszkodowaniami będą również rozpatrywane i przedstawiane w formie podsumowania w raporcie.

Ponadto w razie potrzeby przedstawione zostaną również informacje jakościowe (szybkie badania próby satysfakcji, historie sukcesu). W razie potrzeby bardziej szczegółowe informacje indywidualne (niebędące informacjami wrażliwymi) zostaną również ujawnione kredytodawcom przy użyciu bazy danych projektu dotyczącej odszkodowań.

Proponowane podejście podkreśla znaczenie przejrzystości, odpowiedzialności i elastyczności w procesie wdrażania LRP oraz zwraca uwagę na potrzebę ciągłych dostosowań w oparciu o wyniki monitoringu. Regularny monitoring i audyt końcowy są niezbędne do skutecznego i odpowiedzialnego wdrożenia LRP.

11 Harmonogram wdrażania LRP

Harmonogram wdrażania elementów lądowych LRP przedstawiono w tabeli 24, natomiast harmonogram wdrażania elementów morskich przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 27 Harmonogram wdrażania LRP – część lądowa.

#	Pozycja	2022				2023				2024				2025				2026				2027				2028			
		I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.
1	Konsultacje z osobami dotkniętymi projektem (PAP) w sprawie kryteriów kwalifikowalności, uprawnień oraz zasad i podejścia do wypłaty odszkodowań																												
2	Poinformowanie osób objętych programem o mechanizmie rozpatrywania skarg																												
3	Spis ludności/badanie z identyfikacją osób znajdujących się w trudnej sytuacji, spis majątku																												
4	Ujawnienie daty granicznej podmiotom zainteresowanym																												
5	Wycena aktywów																												
6	Negocjacje z ludnością tubylczą w sprawie wysokości odszkodowań																												
7	Podpisanie umów o odszkodowaniu																												
8	Wypłata odszkodowań na rzecz PAP																												
9	Raport z realizacji																												
10	Raporty z monitoringu wewnętrznego																												

#	Pozycja	2022				2023				2024				2025				2026				2027				2028							
		I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.				
11	Raporty z monitoringu zewnętrznego																																
12	Raport z zewnętrznego audytu zgodności (sporządzany 2–3 lata po rozpoczęciu działań na rzecz przywrócenia środków utrzymania lub od momentu wypłaty odszkodowania)																																

Tabela28 Harmonogram realizacji programu LRP – część morską.

#	Pozycja	2024				2025				2026				2027				2028				
		I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	
1	Spis ludności/badanie (z identyfikacją osób znajdujących się w trudnej sytuacji)																					
2	Ostateczna identyfikacja PAP																					
3	Ujawnienie daty granicznej podmiotom zainteresowanym																					
4	Opracowanie przepisów dotyczących przejściowego systemu rekompensat																					
5	Konsultacje z ludnością dotkniętą projektem w sprawie kryteriów kwalifikowalności, uprawnień i zasad wypłaty odszkodowań																					
6	Ujawnienie informacji o mechanizmie rozpatrywania skarg (lub równoważnej procedurze) osobom objętym programem PAP																					
7	Zaproszenie do składania wniosków o odszkodowanie od PAP																					
8	Ocena wniosków i decyzje dotyczące wysokości odszkodowań																					

#	Pozycja	2024				2025				2026				2027				2028				
		I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	
9	Podpisanie umów o odszkodowaniu																					
10	Wyplata odszkodowań na rzecz PAP																					
11	Przedłużenie okresu obowiązywania przejściowego systemu odszkodowań w przypadku braku obowiązujących przepisów państwowych dotyczących odszkodowań (etapy odpowiadające punktom 7–10 powyżej)																					
12	Raport z realizacji																					
13	Raporty z monitoringu wewnętrznego																					
14	Raporty z monitoringu zewnętrznego																					
15	Raport z zewnętrznego audytu zgodności																					

12 Źródła

12.1 Dokumenty dla inwestorów

1. Raport dotyczący oddziaływania morskiej farmy wiatrowej Baltica na środowisko.
2. Raport dotyczący oddziaływania na środowisko morskiej infrastruktury przyłączeniowej Baltica B-2 i B-3
3. Plan zaangażowania interesariuszy i mechanizm rozpatrywania skarg dla morskiej farmy wiatrowej Baltica 2.
4. Opracowanie studium wykonalności, projektów budowlanych oraz uzyskanie pozwolenia na budowę przyłącza morskiej farmy wiatrowej Baltica-3 oraz studium wykonalności przyłącza morskiej farmy wiatrowej Baltica 2 PROGRAM KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ wrzesień 2021
5. Budowa infrastruktury przyłączeniowej morskiej farmy wiatrowej Baltica 2 (zestaw urzędzeń do odgałęzienia mocy) Projekt zagospodarowania terenu
6. Decyzja nr 1/DS./20
7. Decyzja nr 2/DS./20
8. Decyzja nr 2/K/19
9. Decyzja nr 3/K/19
10. Decyzja środowiskowa dla morskich farm wiatrowych Baltica 2 i Baltica 3
11. Decyzja środowiskowa dotycząca infrastruktury przyłączeniowej
12. Przeprowadzenie studiów wykonalności, projektów budowlanych oraz uzyskanie decyzji o pozwoleniu na budowę przyłącza morskiej farmy wiatrowej Baltica-3 oraz studium wykonalności przyłącza morskiej farmy wiatrowej Baltica 2. Uzyskanie praw do rozporządzania nieruchomościami pod trasę linii przesyłowej energii z morskiej farmy wiatrowej. 07.05.2021

12.2 Inne dokumenty

1. Rocznik statystyczny gospodarki morskiej 2022
2. Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 lipca 2021 r. w sprawie wpływu morskich farm wiatrowych i innych systemów energii odnawialnej na sektor rybołówstwa (2019/2158(INI))
3. BADANIE DLA KOMISJI PECH – Wpływ wykorzystania morskiej energii wiatrowej i innych morskich odnawialnych źródeł energii na europejskie rybołówstwo (europa.eu)
4. M. Alem-Fonseca, T. Herberz, V. Karanayil, A. Fardin: Jakościowa metaanaliza społeczno-gospodarczych skutków morskich farm wiatrowych, grudzień 2020 r., Sustinere Journal of Environment and Sustainability 4(3):155-171
5. Studium zakresu oceny skutków społeczno-gospodarczych proponowanych morskich farm wiatrowych w Argyll Argyll Renewables Communities (ARC); 5 lutego 2010 r.
6. Wytyczne dotyczące oceny skutków społeczno-gospodarczych morskich farm wiatrowych (OWF) John Glasson, Bridget Durning, Tokunbo Olorundami i Kellie Welch Impact

- Assessment Unit (IAU), Oxford Brookes University best-practice-guidance---final-oct-2020.pdf (vattenfall.com)
7. 4: Europejskie Centrum Rozwoju Morskiej Energetyki Wiatrowej (EOWDC) (morska farma wiatrowa w Aberdeen): Badanie monitorujące skutki społeczno-gospodarcze, John Glasson, Bridget Durning, Tokunbo Olorundami i Kellie Welch, Jednostka ds. Oceny Skutków, Uniwersytet Oxford Brookes
  8. Skutki i rekompensaty związane z budową morskich farm wiatrowych: analiza dyskursu instytucjonalnego na przykładzie Francji, Ch. Kermagoret, H. Levrel, A. Carlier Antoine, Scottish Geographical Journal, wrzesień 2014 r., tom 130, nr 3, str. 188–206
  9. Porozumienie dotyczące polskiego sektora morskiej energetyki wiatrowej, zwane dalej „Porozumieniem”, zawarte w Warszawie w dniu 15 września 2021 r.,
  10. Przegląd wpływu morskich farm wiatrowych na rybołówstwo i akwakulturę EASME/EMFF/2018/011 Lot 1: Umowa szczegółowa nr 03 Raport końcowy, KOMISJA EUROPEJSKA Europejska Agencja Wykonawcza ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska
  11. Wpływ wykorzystania morskiej energii wiatrowej i innych odnawialnych źródeł energii morskiej na europejskie rybołówstwo Departament Polityki Strukturalnej i Spójności Dyrekcja Generalna ds. Polityki Wewnętrznej PE 652.212 – listopad 2020 r.
  12. Pełny zapis posiedzenia Komisji ds. Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej (nr 158) z dnia 7 lipca 2023 r.
  13. POLITYKA ŚRODOWISKOWA I SPOŁECZNA Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju (EBOR)
  14. Standardy działania w zakresie zrównoważonego rozwoju środowiskowego i społecznego 1 stycznia 2012 r., IFC
  15. Wytyczne Międzynarodowej Korporacji Finansowej: Standardy działania w zakresie zrównoważonego rozwoju środowiskowego i społecznego,
  16. Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 lipca 2021 r. w sprawie wpływu morskich farm wiatrowych i innych systemów energii odnawialnej na sektor rybołówstwa (2019/2158(INI))
  17. Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów z dnia 21 lutego 2023 r.: Plan działania UE: ochrona i odbudowa ekosystemów morskich na rzecz zrównoważonego i odpornego rybołówstwa
  18. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 2021 r. w sprawie przyjęcia planu zagospodarowania przestrzennego wewnętrznych wód morskich, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej w skali 1:200 000, wraz z oceną skutków regulacji
  19. Raport techniczny nr 4: Europejskie Centrum Rozwoju Morskiej Energetyki Wiatrowej (EOWDC) (morska farma wiatrowa w Aberdeen): Badanie monitorujące skutki społeczno-gospodarcze, John Glasson, Bridget Durning, Tokunbo Olorundami i Kellie Welch, Jednostka ds. Oceny Skutków, Uniwersytet Oxford Brookes
  20. HELCOM – Tematyczna ocena analiz ekonomicznych i społecznych 2016–2021
  21. Zalecenia dotyczące pozytywnych interakcji między morskimi farmami wiatrowymi a rybołówstwem – krótkie studium kontekstowe, maj 2020 r., Komisja Europejska
  22. Uchwała nr 123 Rady Ministrów z dnia 15 października 2019 r. w sprawie przyjęcia „Strategii zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybołówstwa 2030”

23. Zasady udzielania pomocy finansowej właścicielom lub współwłaścicielom statków rybackich na rozpoczęcie działalności gospodarczej, ARMiR
24. Wystąpienie pokontrolne Najwyższej Izby Kontroli P/21/065 Rozwój morskiej energetyki wiatrowej
25. Ocena oddziaływania na środowisko projektu planu zagospodarowania przestrzennego Morza Wewnętrznego, Morza Terytorialnego i Wyłącznej Strefy Ekonomicznej w skali 1: 200 000 Projekt oceny (wersja 4) Zadanie 5
26. Plan zagospodarowania lasu dla Nadleśnictwa CHOZEWÓ (obwody Choczewo, Młot) sporządzony na okres od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2023 r., w oparciu o stan lasu na dzień 1 stycznia 2014 r.
27. Program ochrony przyrody na lata 2014–2023 dla Nadleśnictwa Choczewo (obwody Choczewo i Młot) opracowany na okres od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2023 r. w oparciu o stan lasu na dzień 1 stycznia 2014 r.
28. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ ROLNICTWA, OBSZARÓW WIEJSKICH I RYBOŁÓWSTWA W POLSCE Dokument służący opracowaniu Strategii Zrównoważonego Rozwoju Obszarów Wiejskich, Rolnictwa i Rybołówstwa 2030 Warszawa, maj 2019 r.
29. IDENTYFIKACJA I OCENA WYBRANYCH ZJAWISK DEMOGRAFICZNYCH W POLSCE (ze szczególnym uwzględnieniem wsi oraz relacji miasto-wieś) Przemysław Śleszyński Opracowanie przygotowane dla Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi
30. Roczne sprawozdanie dotyczące środków mających na celu osiągnięcie równowagi między zdolnością połowową a uprawnieniami do połowów w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r.
31. Roczne sprawozdanie dotyczące środków mających na celu osiągnięcie równowagi między zdolnością połowową a uprawnieniami do połowów w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r.
32. Roczne sprawozdanie dotyczące działań na rzecz osiągnięcia równowagi między zdolnością połowową a uprawnieniami do połowów w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2020 r.
33. Roczne sprawozdanie z działań mających na celu osiągnięcie równowagi między zdolnością połowową a uprawnieniami do połowów za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2019 r.
34. Roczne sprawozdanie z działań mających na celu osiągnięcie równowagi między zdolnością połowową a uprawnieniami do połowów za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r.
35. Wiadomości rybackie, nr 3-4 marzec-kwiecień 2022 r.,
36. MORSKIE ELEKTROWNI WIEJOWE I RYBOŁÓWSTWO W DANII, offshore_wind_and_fisheries_in_dk.pdf (ens.dk),
37. Ustawa zmieniająca ustawę o wspieraniu wytwarzania energii elektrycznej w morskich farmach wiatrowych oraz niektóre inne ustawy,
38. Ustawa o pomocy państwa dla operatorów statków rybackich w związku z wprowadzeniem zakazu połowów dorsza na Morzu Bałtyckim,
39. Bojadżijewa, I., Siwiński, P., Rączka, J., Orzechowski, K. (2024). Niespokojny Bałtyk. Polskie rybołówstwo a morskie farmy wiatrowe. In: *Strat Policy Paper 01/2024*.

40. Psuty, I. i in. (2020). Integrating small-scale fisheries into Polish maritime spatial planning. „Marine Policy” 120. <https://doi.org/10.1016/j.marpol.2020.104116>
41. Malkowska, A. (2010). Droga ku zrównoważonemu rybołówstwu Morza Bałtyckiego: na przykładzie Polski. „Ekonomiczne problemy usług” 49, s. 275–285. https://bazhum.muzhp.pl/media/files/Ekonomiczne_Problemy_Uslug/Ekonomiczne_Problemy_Uslug-r2010-t-n49/Ekonomiczne_Problemy_Uslug-r2010-t-n49-s275-285/Ekonomiczne_Problemy_Uslug-r2010-t-n49-s275-285.pdf
42. Karnicki, Z., Radtke, K. (2019). Historia załamania połowów dorsza, „Wiadomości rybackie” 5–6. <https://mir.gdynia.pl/historia-dorszowej-zapasci/>.<https://mir.gdynia.pl/historia-dorszowej-zapasci/>.<https://mir.gdynia.pl/historia-dorszowej-zapasci/>.<https://mir.gdynia.pl/historia-dorszowej-zapasci/>
43. Plan przywrócenia środków utrzymania (LRP) dla projektów morskich farm wiatrowych Bałtyk 2 i Bałtyk 3 (Polska).
44. Projekt morskiej farmy wiatrowej Baltic Power, Polska – plan przywrócenia środków utrzymania (etap budowy).

12.3 Źródła internetowe

- Legalis C.H.Beck – źródło aktów prawnych,
- Rybacy w Estonii otrzymają odszkodowania w związku z budową morskiej farmy wiatrowej – Baltic Wind
- Grupy robocze – Morska Energetyka Wiatrowa – Portal Gov.pl (www.gov.pl)
- Zakaz połowu dorsza oznacza bankructwo. Armatorzy: Od 1 stycznia nasze rodziny zostaną bez środków do życia | Dziennik Bałtycki (dziennikbaltycki.pl)
- Aktualności | Choczewo. Gmina Napędzana Wiatrem (gmina-napedzana-wiatrem.pl)
- Kompensacja morska jako warunek ekologicznej transformacji energetycznej na morzu – OCHRONA PRZYRODY I PLANOWANIE PRZESTRZENNE (nul-online.de)
- Rybacy rekreacyjni: rząd zostawił nas bez środków do życia – Dziennik Warto Wiedzieć (wartowiedziec.pl)
- Wspólna polityka rybołówstwa | Noty tematyczne o Unii Europejskiej | Parlament Europejski (europa.eu)
- Nasza konferencja poświęcona Morzu Bałtyckiemu (europa.eu)
- Zrównoważone rybołówstwo w UE: stan obecny i kierunki na rok 2024 (europa.eu)
- Program Operacyjny „Rybacko i Morze” (PO RYBY 2014–2020) – Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi – Portal Gov.pl (www.gov.pl)
- Energetyka wiatrowa dobije rybaków. Jak przekwalifikować się w technika turbiny wiatrowej? – Money.pl
- Narzędzia i metody połowowe | Marine Stewardship Council (msc.org)

- » Harmonogram realizacji projektu planu zagospodarowania przestrzennego polskich obszarów morskich w skali 1:200000 (umgdy.gov.pl)
- Rybacy do rządu: wypełnijcie porozumienie! Blokada drogi na Półwysep Helski | PortalMorski.pl
- Protest rybaków we Władysławowie. Blokują drogę na Hel - Polsat News
- KE przyjmuje zmianę przepisów dotyczących niewielkich kwot pomocy dla sektora rybołówstwa i akwakultury | PortalMorski.pl
- Cieciora: KE chce uniemożliwić połowy śledzia centralnego na Bałtyku od 1 stycznia; nie zgadzamy się na to | PortalMorski.pl
- KE proponuje uprawnienia do połowów na Bałtyku na 2024 rok | PortalMorski.pl
- Władysławowo: Rybacy rekreacyjni wypłynęli z portów na protest. Planują dalsze działania. Gdzie i kiedy kolejne protesty? [ZDJĘCIA] | [Dziennik Bałtycki \(dziennikbaaltycki.pl\)](http://DziennikBaaltycki.pl)
- W Łebie protestowali rybacy i przetwórcy. Domagają się wypłaty rekompensat w związku z zakazem połowu dorsza [zdjęcia, wideo] | [Dziennik Bałtycki \(dziennikbaaltycki.pl\)](http://DziennikBaaltycki.pl)
- Ekspertka Instratu: Co ma rybak do wiatraka, czyli sprawiedliwa transformacja nad Bałtykiem. | [Rzeczpospolita \(www.rp.pl\)](http://Rzeczpospolita.pl) Siwiński: Morska energetyka wiatrowa – zagrożenie czy koło ratunkowe dla polskiego rybołówstwa? | [Offshore Wind Poland \(offshorewindpoland.pl\)](http://OffshoreWindPoland.pl)